

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrť leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrť leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejetan mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petitvrska (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petitvrska (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Nasprotno izobraženstvo.

Zadnje čase se v liberalnem časopisju tupa tam bere tudi kakšna beseda o nrvnosti, zdržnosti, treznosti, o potrebi, da se goje nekatere tradicionalne kreposti slovenskega kmetijskega ljudstva, o tem, kako se mora povzdigniti tudi duševno in moralno stališče naprednega povprečnega izobraženstva.

Čudni in nenavadni so ti glasovi. Možeče je, da tako nepričakovano utihnejo, kakor so se pojavili. Nam bi tega seveda žal bilo. A v liberalnih vrstah se je že večkrat zgodilo, da se je kje kak pаметen glas začul, a je kmalu zamrl. Zdaj sanjajo o moralni okrepitvi slovenskega naroda trije, štirje mladi fantje, večina njihovih tovarišev pa se ne briga za tako idealna vprašanja, marveč komaj čaka, da se na kolikormožeče lažji način povzpne na ugodno socialno stališče, ki omogoča brezskrbno življenje po načelih rajnega Epikura. Tudi ne smemo prezreti, da je teženje idealnejših pristašev svobodomiselnosti po plemenitenju ljudstva brez prave podlage, ker zameta vero, temelj nrvnosti.

Pa recimo, da je na tem res nekaj. Nastane vprašanje, ali obeta tako delo v obstoječih razmerah kaj uspeha? O delu naše stranke na tem polju ne govorimo; ta svojo dolžnost v polni meri izpolnjuje. Katoliški del našega ljudstva napreduje kulturno in moralno, vse naše delo je na tem fundirano. Pravzaprav veliko bolj izobraževalno delujemo, kakor podrobno politično. Gojitev tradicionalnih čednosti našega ljudstva je duša vsega našega dela. Kdor hoče v tem oziru z nami sodelovati, se mu ni bati, da bi ga kaj ovirali.

Drugeče pa je z liberalnim izobraženstvom. »Veda« bridko toži, da ni zadosti naročnikov, oziroma da nič ne plačajo, ravnotako pa je gotovo, da 99/99% liberalcev svoje znanstvene revije tudi ne bere. Glavna duševna hrana liberalnega izobraženca, oziroma izobraženke je »Narod«, »Dan« in »Ilustrovani Tednik«. Ton, ki tu odnekad vlada, mora pravce nujno popliti v poneumnosti. Gospodje, ki v Gorici ali Ljubljani pišejo o najrazličnejših kulturnih problemih, naj se podajo v kako napredno podeželsko metropolo in se bo-

do nad dispozicijo te publike za najvišja duševna vprašanja gotovo zgrozili. Krokanje, opravljanje, omejeno politično sovraštvo in abderitska ošabnost, to so značilne poteze slovenskega inteligenta, vzgojenega od narodnonapredne stranke. Moralna regeneracija bo v teh razmerah pač pravo Herkulovo delo.

Mi sploh dvomimo, ako to vsesкупaj kaj resnega pomeni. Duh liberalne stranke je lastne pristaše do mozga zastrupil. Novi politični boji, ki se kmalu obetajo, bodo zopet najnižje strasti do viška razpalili. Sinovi bodo takrat po veliki večini pokazali naturo svojih očetov. Sovraštvo do katolicizma zasleplja vse do kraja. In zato bo slejkoprej ostala naša naloga ljudstvo kulturno in moralno dvigati. Kdor hoče to delo uspešno vršiti, je more le z nami, vse drugo ne bo obstalo ali bo le majhnega pomena. S tem seveda ni rečeno, da plemenite smotre od nasprotne strani preziramo — nasprotno, veseli smo jih; le na to opozarjamo, da se morajo vsejati v rodovitno prst, ne pa na kamenita tla. Ako bo vzgoja našega liberalnega izobraženstva šla tako dosledno naprej v dosedanja smeri, ne moremo pričakovati od te strani in na tej strani nobene regeneracije.

Občni zbor katoliškega političnega društva za radovljiški okraj.

Ob izredno veliki udeležbi se je vršil v nedeljo, dne 29. septembra na Bledu 18. redni občni zbor katoliškega političnega društva za radovljiški okraj. Lepa in prostorna dvorana v stari šoli je bila kmalu polna društvenih članov ter somišljenikov S. L. S., med njimi župani z Bleda, Breznice, Bohinjske Bele in Gorij. Predsednik društva gospod vitez Jos. Pogačnik pozdravi navzoče, zlasti še došle župane ter načelnika cestnega odbora, okrožnega zdravnika gospoda dr. Ivana Benedika, ter omenja, da posluje Katoliško slovensko društvo že 19. leto. Društvo si je poleg političnega dela postavilo tudi važno nalogo, zastopati tudi gospodarske interese svojih članov. Bodri poslušalce k zvestobi, katero naj ohranijo društvu in stranki vedno in povsod.

Poročilo tajnika gospoda župnika K. Čerina povdarja veliko zaslugo, ka-

tero si je društvo in njega odbor steklo s tem, da sta se omogočila in oživotvorila v Radovljici dva gospodinj-ska tečaja, ter se je na ta način lepemu številu deklet dalo priliko izobraziti in izvežbati se za vrle gospodinje. Blagajna izkazuje koncem leta 1911. 1071 K in 89 vin. premoženja.

Ko sta se tajniško in blagajniško poročilo brez ugovora odobrila, poroča gospod podpredsednik državnega zbora vitez Josip Pogačnik. Najprvo poda nekak pregled o splošnem položaju, zlasti kar se tiče Jugoslovanov. Vesel pojav je, da so se zastopniki S. L. S. in pravašev zedinili v dne 17. in 18. septembra v Opatiji z namenom, da delajo skupno in edino jugoslovansko politiko. Bili so časi, ko so hrvaški in slovenski poslanci bili na Dunaju le privesek močnejših strank, sedaj tvorijo močno falango, ki nastopa samostojno ter se jo tudi povsodi vpoštevajo. Prepri, ki jih imajo Čehi, Poljaki, so domači prepri, ki se doma pričenjajo ter na Dunaju nadaljujejo, ne segajo pa čez meje države. Zadeve Jugoslovanov pa so važne za celo državo, polovica Balkana pazi na njih razvoj. Govori o razmerah na Hrvaškem in njih vplivu na politiko balkanskih narodov. Slika nadalje zgodovino novega vojnega zakona, o načinu sklepanja na Ogrskem in njega posledicah, povdarja, da tudi novi zakon ni še vzoren, naštevajo nekaj pomanjkljivosti ter veliko težavo glede podčastnikov, katerih se za večje število novincev zahteva seveda tudi več. Bivši vojni minister je odredil, da naj podčastniki služijo tri leta, ali to bi se dejalo moštvo vzgajati k nemoralnosti, mi pa hočemo, da je vojaška služba čez drugo leto le prostovoljna. Ko izstopajo dalje službujoči podčastniki iz armade, dobe naj gotovo odpravnino. Res, da bi odpravnine stale milijone kron na leto, ali denar bi ne bil zavržen, ker bi se gospodarsko uporabil. Govornik preide potem na domače razmere ter pojasnjuje najetje desetmilijskega posojila za melioracije. Slednji govori o blejskih razmerah, o preureditvi kolodvora ter ugodnejših železniških zvezah.

Prečastiti gospod kanonik se v toplih besedah zahvaljuje govorniku za temeljito poročilo ter iskreno čestita

predsedniku društva na visokem odlikovanju.

Deželni poslanec gospod župnik J. Piber povdarja uvodoma, da se misli v svojem poročilu omejiti bolj na rezmere v domači deželi sploh, glede Bleda še posebej. Ko ste nas poslali v zbornico, pravi med drugim, smo imeli vsi ta namen: da bomo delali. In danes lahko trdim: smo delali! S številkami nato dokazuje, kaj je vse sedanja večina storila za dobrobit prebivalstva, za povzdigo gospodarskih razmer zlasti na deželi. Poslanec razloži planinski in pašniški zakon, posebej še zakon o vzdrževanju ograj. Po tem zakonu, ki je pravzaprav prvi deželni zakon, bodo odslej imeli naši župani odločilno besedo, kdo je dolžan ograje oskrbovati oziroma jih vzdrževati. Prepri z dolgotrajnimi in dragimi pravdami so sedaj nemogoči, ker je zadnja inštanca deželni odbor. Za našega kmeta - živinorejca je ta zakon v gospodarskem oziru velikanskega pomena. Pripoveduje, da so se delile podpore za premovanje telet, vzorne hleve, zadrage; vpeljali so se kmetijski gospodarski in gospodinski tečaji. Bili so časi, ko so morali naši ljudje nakupovati plemensko živino na tujem, danes smo že tako daleč, da tuji hodi jo k nam po živino. Včasih ni bilo za kmeta nič, danes je deželni dvorec domača hiša, dom, v katerem se čuti vsak domačega, in kadar prideš v deželni dvorec, vidiš, koliko ljudi čaka na avdienco pri posameznih odbor-nikih. Poslanec poroča potem še o zadnjem zasedanju deželnega zbora, v katerem se je toliko dobrega sklenilo, zlasti za Bled, da lahko nazivljemo to zasedanje — blejsko zasedanje. Tisti, ki so bili zoper elektriko na Bledu, ki se jim je zdela akcija za blejski vodovod prehitra, so bili — liberalci in vendar ve danes vsak otrok, v kako slabih gospodarskih razmerah je danes Bled in da si bo Bled kot letovišče opomogel le, ako ima dobro razsvetljavo ter zdravo pitno vodo. Poslanec omenja v zadnjem zasedanju sklenjeno resolucijo, da se podeželi deželna zveza za tujski promet, kar je velike važnosti za svetovno letovišče Bled. Tudi v tujskem prometu je treba napredka in ta je mogoč le tedaj, če dežela prevzame nalik obrtnopospeševalnemu

LISTEK.

Klavir.

Napisal Ks. Koblar.

Spodaj na glavnih vratih je visel že teden dni bel listek, da se v tretjem nadstropju oddaja stanovanje s tremi sobami in pritliklinami; »Natančneje se poišve pri hišniku.« je bilo pristavljeno prav po načinu onih velikih hiš, kjer je hišnik najvišja oblast, ki odpušča in sprejema goste in samo poroča zunaj stanujočemu gospodarju.

Bil sem v hiši še skoro tujec, kajti šele pred 10 dnevi sem se bil priselil v skrajni kot prvega nadstropja z oknom na dvorišče. Poznal sem samo hišnika in domačo gospodinjjo — zadnje dni pa je zbudila mojo pozornost srednje velika stasita dama, oblečena v črtno. Kmalu sem izvedel, da ravno ona zapušča omenjeno stanovanje, ker ji je hišnik nepričakovano, da, naravnost brezobzirno odpovedal.

To je podražilo mojo radovednost in o prvi priliki sem si jo hotel natančneje ogledati, kajti naravno in resnično je, da taka mala zasebna trp-ljenja in neprilike človeka v samotni in pomanjkanju bolj zanimajo kot bolj velikih svetovnih sil.

Ko sem jo vnovič videl, takrat ni bila sama. Bilo je že proti večeru, ko sem zavuščal svoje stanovanje in jo

prehitel na stopnicah. Samo za hip sem jo mogel pogledati; pozdravil sem jo in ji pogledal prav v oči, ki so se skrivale za črno tančico. Začuden me je pogledala in nalahno prikimala z glavo; gotovo je dvomila, sem li vljudno nesramen ali sem resno vljuden. A ta pogled! Ni me še tako presunilo nobeno žensko oko, odkar je ugasnila zadnja solza na materinem licu. Ta mlad obraz, komaj čez trideset let, je naenkrat ves zagorel v trepetu, ko se je oko zbudilo iz zamišljenosti, nato pa hipoma upadel v dvom in bolestopne poteze. Spremljala sta jo doraščajoča deklica in deček kakih šestih let, obsodil sem, da sta sin in hči.

»O, vi ne veste!« mi je zvečer razkladala gospodinja. »To je mizerija! Še jesti nimajo kaj, pa so vendar imenitno oblečeni. Nihče jim več ne zaupa, vse imajo že zastavljeno. Samo klavirja ne puste, vse drugo ni več njihovo. Čudni ljudje — o mizerija!«

Nato sem izvedel vse. Gospa je bila vdova strokovnega učitelja, ki je umrl pred dvema mesecema za jetiko in ji zapustil štirinajstletno deklico in šestletnega sinčka, ona pa je bila učiteljica klavirja. Bolezen je vzela svoje in utisnila celi družini pečat revščine in stradanja. Vse, kar se je moglo ločiti, vse je šlo na trg brezčutnega žida. Nazadnje ji je hišnik prijazno in neprijazno svetoval, naj si poišče drugo stanovanje, ker zastoj ne more imeti nikogar v hiši, in sam obesil na vrata listek, da oddaja stanovanje.

»Kdo jih bo le selil! Stanovanje je že oddano,« mi je rekla nekega dne gospodinja, ko sva spet govorila o rodbini v tretjem nadstropju. »Vržejo jim na cesto! Poslušajte klavir!«

Skoz odprto okno je prihajal sanjnjav adagio.

»To je ona!« je menila gospodinja. »Čudni ljudje! Gotovo je to za večerjo! Kruha naj kupi otročičema!«

Še dolgo dolgo se je glasil klavir in dolgo sem slonel ob odprtem oknu in poslušal igranje. Opazil sem tudi druge, ki so radovedno začeli nastavl-jati ušesa večernemu koncertu, Bog ve, kakšnih misli! Prav do desetih, ko so pogasile luči po stopnicah in hodnikih, je trajala žalostna godba, potem pa naenkrat umrla v temi. Čudnih občutkov sem legel k počitku.

Drugo jutro okrog devetih srečam v veži petorico ljudi — pred vrati zagledam voz za manjša prevažanja pohištva.

Slutnja in radovednost me ustavila in vrneta nazaj po stopnicah za ono petorico — sledil sem jim prav v tretje nadstropje — v stanovanje vdove. Spoznal sem žida-starinarja v tretji vzporedni ulici od nas.

Molče je odprla gospa in molče ji je sledil žid s svojimi ljudmi.

»Tukaj,« je rekla naposled, ko je obstala pri klavirju v zadnji sobi. Ni izpremenila obraza, neka moška volja ji je bila legla v poteze in jih krčevito držala.

Žid je vstopil v primerni razdalji in opazoval instrument, potem je stopil bliže in začel pritiskati posamezne tipke in poslušal bolj z očmi kakor z ušesi polne glasove strun. Nato se je približal gospi in iz polne listnice našel nekaj desetakov. Ni jih dvignila, ni jih štet, obležali so na mizi.

Tedaj je vstopila hčerka. Bila je še razpletana, a ko je začutila tuje v salonu, je prihitela; takrat so že premaknili klavir od stene in žid je zmetal muzikalije na kup in jih prevezal z vrvice. Vprašaje se je ozrlo dekletce v mater — a takoj je spoznalo, kaj se godi.

»Mama — zdaj ne bomo več igrali — kako bo dolgočasno! Čemu pa puštiš, mama?«

Mati je molčala, pogladila jo je po zlatih laseh, nato pa tiho šepetala: »Dobiš drugega, lepšega. Kmalu ga dobiš!«

»Ne, pustite, da se zaigram!« Žid je bil nevoljen, vendar se je vdal.

Dekletce je zaigralo najljubšo pesem, še židu se je izpremenil rezki obraz, mati je pristopila in jo motrila. Takrat je za hip zgenila z obrazom in iz očesa je privrela nevzdržljiva solza. A hčerka se ni mogla ločiti, že so bili spet premaknili klavir — ko je hotela tudi mati zadnjič podati roko spečim glasovom, pa žid je zavrtel ključek pri pokrovu.

Tedaj sta zaplakali mati in hči, kakor da odnašajo iz hiše življenje...

uradu tudi to gospodarsko stroko v svoje okrilje. Poslanci S. L. S. z mirno vestjo gledamo na svoje delo, ker imamo zavest, da delamo v blagor ljudstva, zato se ne zmenimo prav nič, naj naši nasprotniki še tako vpijejo, češ, denar zapravljamo, da spravimo deželo na kant. Naše ljudstvo je pametno, je inteligentno, da zna presojati, kdo dela za njegovo korist, zato nam zaupa, mi pa gremo z veseljem, pa tudi brezobzirno v bojno delo za ljudsko korist.

V prisrčnih besedah zahvali gospod kanonik Novak poslanca, ki ima v resnici srce za svoje volilce in ki žrtvuje zanje prav vse in veselo, ter navdušeno so se odzvali vsi navzoči njegovemu povabilu, da se izreče delavnima poslancema zaupanje, zaupanje pa tudi vodstvu S. L. S. posebej še njenemu načelniku deželnemu glavarju gospodu dr. Šusteršiču.

Pri slučajnostih se zahvali poslancema gospod Jan. Krivic z Jesenic v imenu krščansko-socialnega delavstva ter povdarja načelo, naj vlada sloga in edinstvo med kmetom, delavcem in obrtnikom.

Načelnik cestnega odbora gospod dr. Iv. Benedik priporoča poslancema cestne zadeve, zahvali se jima še posebno v imenu Blejcev za vse delo v prilog vodovodu in elektriki, zahvali pa tudi odbor Katoliškega političnega društva, da se vrši občni zbor ravno na Bledu.

Pri volitvah so bili v odbor izvoljeni sledeči gospodje: dr. Ivan Benedik, okraški zdravnik na Bledu; Janez Burja, župan na Bohinjski Beli; Karel Čerin, župnik na Bohinjski Beli; Janez Finžgar, župan na Breznici; Jakob Jan, župan v Gorjah; Adolf pl. Kapus, župan v Kamni gorici; Janez Krivic, delavec na Jesenicah; kanonik Janez Novak, dekan v Radovljici; Janez Piher, župnik in deželni poslanec v Gorjah; vitez Jos. Pogačnik, deželni in državni poslanec v Podnartu. Za namestnika sta bila izvoljena gospoda: Iv. Markež, hotelir v Bohinjski Bistrici ter Vinko Resman, posestnik v Radovljici.

S slava-klici na papeža in cesarja se je zaključilo prelepo zborovanje.

Vojaška moč in ustroj Turčije ter balkanskih držav.

Na podlagi izvirnih vojaškostrokovnih in na najnovejših ter zanesljivih datak slonečih podatkov podajamo sledeči pregled o vojaškem stanju in ustroju držav, ki pridejo pri preteči vojski na Balkanu v poštev:

Sultan Mehmed V.

Turčija.

Turška armada se nahaja od leta 1910 v preustrojevalnem stanju. »Deu-

tsches Offiziersblatt« označuje njeno moč, razdelbo in ustroj sledeče:

1. armadni inspektorat s sedežem v Carigradu obsega 1.—4. armadni zbor, 2. inspektorat s sedežem v Solunu 5.—8. zbor, 3. inspektorat s sedežem v Ersingjanu 9.—11. zbor in 4. inspektorat s sedežem v Bagdadu 12. in 13. armadni zbor. 2. inspektoratu pripadajo še tri neodvisne divizije (Albaniji, ki niso v zvezi z bora, 22. (košanska), 23. (janinska) in 24. (skadrška). V Jemenu stoji 14. armadni zbor, v Hedjaz 43., v Tripolisu pa 42. divizija brez zveze s kakim zborom. Armada šteje torej na aktivnih (nizamskih) četah 14 armadnih zborov in 5 samostalnih divizij. Redifi (deželni brambovci) so na podoben način v 5 redifskih inspektoratov razdeljeni, kojih številke se skladajo z onimi armadnih inspektoratov, samo da spada k 2. armadni inspekciji 2. in 5. redifska inspekcija skupaj. Redifskih čet šteje armada 40 divizij 1. razreda in 19 2. razreda.

1. armadni inspektorat (Carigrad) obsega štiri armadne zборе v Carigradu, Rodostu, Kerkilissu in Drinopolju ter straži bulgarsko mejo, obrežje Črnega in severnovzhodni del Egejskega morja. Dardanele varuje 5. divizija Gallipoli, maloazijsko obrežje od Dardanel do Smyrne 6. divizija Smyrna. Inspektorat šteje 12 nizamskih divizij, 5 konjeniških brigad, vsaka po 2—3 poike in 11 redifskih divizij 1. razreda, v vojnem slučaju 217.500 pušk, 5650 sabelj in 454 topov.

2. armadni inspektorat (Solun) obsega 5. armadni zbor v Solunu, 6. v Monastiru, 7. v Skoplju, 8. v Damasku in 3 neodvisne divizije v Albaniji. Varuje severno obrežje Egejskega morja in meje proti Grčiji, Črni gori, Avstriji, Srbiji in Bulgariji ter jadransko obal. Šteje 15 nizamskih divizij, 4 konjeniške brigade in 17 redifskih divizij 1. razreda, v vojnem slučaju 331.500 pušk, 5850 sabelj, 506 topov. 8. armadni zbor stoji s 25. divizijo v Deradji, s 23. v Aleppu, s 27. v Kajfi, s konjeniško brigado v Damasku. Varuje široko obal.

3. armadni inspektorat stoji v Armeniji in Kurdistanu in sicer 9. zbor v Erzerumu, 10. v Ersingjanu, 11. v Vanu, proti ruski in severozapadni perzijski meji. Šteje 7 nizamskih divizij, 2 konjeniški brigadi in 4 redifске divizije 1. razreda, v vojnem slučaju 104 tisoč pušk, 2700 sabelj, 376 topov.

4. inspektorat stoji v Mezopotamiji in sicer 12. armadni zbor v Mosulu, 13. v Bagdadu, varuje ostalo perzijsko mejo ter preprečuje vpade beduinov od Evfrata, Tigrisa in notranje Arabije sem. Šteje 4. nizamske divizije, 2 konjeniški brigadi in 4 redifске divizije 1. razreda, v vojnem slučaju 52.000 pušk, 2700 sabelj, 188 topov.

Taktična enota armade je divizija. Šteje tri polke infanterije, vsak polk 2 prava in 1 kadrski bataljon, 1—2 lovška bataljona, 4 strojnopuškine kompanije, 1 topniški polk po 6 brzostrelnih baterij, vsaka 4 topove, 1 pionirska kompanija, 1 brzovojni oddelek in 1 trenška kompanija. Armadni zbor šteje 3 divizije in ima: 27 pehotnih bataljonov z 9 strojnopuškinih kompanijami, 6 lovskih bataljonov z 1 strojnopuškino kompanijo, 3 kompanije jašočih infanterije (namesto divizijskega konjeničstva, ki ga ni), 1 konjeniška brigada 2—3 polkov, vsak 5 eskadrenov, 3 topniške polke z 12—18

baterijami, 1 težki topniški polk s 3 baterijami, 1 pionirski bataljon, 1 mostovni tren, 1 brzovojni in 1 sanitetno kompanijo in 1 trenski bataljon.

Brambna dolžnost traja 20 let, od 20.—39. leta. 3 leta pod praporom, 6 let v rezervi (ištiad), 9 let v brambi 1. razreda (redif) in 2 leti v črni vojski (maustafiz). Tisti, ki so na podlagi mnogobrojnih oprostilnih določb direktno k redifom (2. razreda) unovačeni, služijo 18 let, 6—9 mesecev aktivno, v zadnjih dveh letih se prištevajo črni vojski. Od leta 1909. se smejo tudi nemohamedanci unovačiti, toda njih število ne sme presegati v nobeni četi 25 odstotkov. Po trimesečni aktivni službi se lahko vsak oprosti za 920 M., pa mora potem služiti med redifi (2. razreda).

Ker bi v vojski z balkanskimi državami prišla v poštev samo 1. in 2. armadni inspektorat, imajo računati balkanske države z okroglo 549.000 turškimi puškami, 11.500 sabljami in 960 topovi, sme se pa računati tudi v neugodnem slučaju še z nekaj turškimi divizijami ostalih inspektoratov.

Bulgarski kralj Ferdinand.

Bulgarska armada.

Po brambnosti postavi 1903 traja brambna dolžnost v aktivni armadi za infanterijo 2. za ostala orožja 3 leta, v rezervi 18, oziroma 16 let, v milici v 1. pozivu 4, oziroma 5 let, v 2. pozivu za vsa orožja 2 leti; skupna vojna dolžnost traja torej od 20. leta dalje 26 let. Mohamedanci se lahko za 500 levov (fr.) odkupijo. Zahtevano mirovno stanje je 3891 častnikov in 55.709 mož, dejansko je pa za okoli 5000 mož manjše.

Kraljestvo je razdeljeno v 6 divizijskih okrajev, vsak v 4 polkovne okraje. V miru se infanterija razdeli na 18 brigad po 2 polka po 2 bataljona, 1 kompanijo nekombatantov in 1 strojnopuškini oddelek, bataljoni pa 4 kompanije. Vrhtega straži mejo 16 stražnih obmejnih kompanij. Kavalerija šteje 3 brigade z 10 polki, od teh 4 po 4 in 6 po 3 eskadrene. Vsaka brigada ima 1 konjeniški strojnopuškini detašma. Artilerija šteje 9 polkov, vsak po 3 oddelke z dvema baterijama s pripravo in 1 brez priprave. Po trije topniški polki imajo 1 haubiško kadroško baterijo in 1 trenski detašma. Pogorsko topništvo šteje 1 brigado s 3 polki, vsak polk dva oddelka, vsak 2 bateriji.

288 mirovnih pehotnih kompanij po 100 mož se ima v vojnem času povšati na 288 bataljonov s 1063 možmi. Jako težavno vprašanje je topniška priprava. Vendar se da v vojnem slučaju spraviti skupaj 9 zborov, vsak 2 diviziji s 16 bataljoni, 2 eskadroni, 10 baterijami s 40 topovi in 2 pionirskima kompanijama, izven divizijske zveze 1 konjeniška divizija, 6 polkov gorske artilerije s 30 baterijami in 15—18 haubiškimi baterijami, vsega sku-

paj 350.000 komabantov, milica za varstvo dežele pa 40.000 komabantov častnikov 4000. Izmed vseh balkanskih držav je pač Bulgarska v vojaškem oziru Turčiji najbolj nevarna.

Srbski kralj P. ter.

Srbija.

Brambna dolžnost (1901) traja od 21. do 45. leta, 2 leti v aktivni armadi (1. poziv), 9 let v rezervi, 6 let v 2., 8 let v 3. pozivu, črnovojna dolžnost traja od 19. do 50. leta. Od 25.000 brambnih obvezancev se unovači le 18.000, ker se jih jako veliko oprošče. Službeni čas stoji bolj na papirju, za večji del infanterije znaša namreč samo okoli 6 mesecev. Leta 1911 bi imelo mirovno stanje šteti 2300 častnikov in 30.000 mož, dejansko je štel pozimi 17.000, poleti 33.000 mož.

V miru se razdeli infanterija v 20 polkov s 60 bataljoni, kavalerija v 2 brigadi s 4 polki in 16 eskadroni, artilerija v 7 polkov z 21 oddelki s 47 baterijami ter 9 gorskimi, 5 haubiškimi in 1 možnarsko baterijo. Teritorijalno je dežela razdeljena v 5 divizijskih okrožij.

V vojnem stanju se pri 1. in 2. pozivu formira 5 infanterijskih divizij, vsaka po 2 brigadi, po 2 polka, po 1 divizijski konjeniški polk (3 eskadroni), 1 artilerijski polk (9 baterij), 2 pionirski kompaniji. Vrhtega: 1 kavalerijska divizija po 2 brigadi po 2 polka po 4 eskadrene z 1 jašočo baterijsko divizijo po 2 bateriji, dalje ena nadomestna divizija kavalerije in artilerije. 3. poziv premore baje 60 inf. polkov in 5 eskadrenov. Vojno stanje znaša okoli 250.000 mož, od tega 200.000 komabantov in 700 topov. Težavno vprašanje je v Srbiji zlasti vprašanje častništva, podčastništva in priprave, dobro je pa organizirano strelstvo.

Grški kralj Jurij.

Grčija.

Je jako slaba. Nova brambna postavla datira od 1911. Brambna dolžnost od 19. do 45. leta, torej 35 let, od teh 2 aktivno, 10 v prvem, 9 v drugem letu rezerve, 7 v brambi, 6 v črni vojski. Novincev ima biti 19.000, jih pa faktično ni dosti več kot 10.000. 40 odstotkov se jih dolžnosti odtegne. Na papirju znaša mirovno stanje 1900

Na mizi je še ležal nedotaknjen denar, v kotu pa je gladno zijala praznina kakor po pogrebu.

Pr vinsk pukušen naprej.

»No, pa dejma pukust za zelenga Ipauc! Ta nama u dobr sturu in jeza putulažu!« reku je tist gespud, ke s je naprej uzeu, de m u deželn klet na soje stroške žeja pugasu. »Viš, Pepe, tala iz Gaduve peči ni zate! Ti s že tku al tku hud ket turšk poperke se t pa ene par kaplc tegala cvička zmeša med

kri, t pa kar mrgulinci stopja u roka in pol b s ja rad prasku ub lice kašnga tojga bližnga. Sej zavle mene lohka pustopaš kokr je toja vola, sam tu je narodn, ke je u deželn klet usak rautafajne strogo prepuedan.«

»Kua pa drežna ke u mene in soje sitnast stresa. Pr pijač ma člouk rad mir, dokler s žeja čist na pugasi!«

»No, no, le putpr, sej uva prec družga dubla!« In uzeu je najna prazna dva glaža in stopu iz nima u zgurn konc kleti. »Lej, Pepe, ta te u pa pucajt in spet u dobra vola sprava,« je dudau moj dubrotnk in pustavu na miza taka apatitleh kapla, de je zadišal ukul ne, kokr de b edn šjolce prnesu.

»Le crklej ga, le crklej!« uteknou se je spet ta kufrast leberalc u najn pugovar, ke mu je Ipauc zadlišu. »Zatu je pa tku, de iz soja pulitka nekamer naprej na pridema!«

»Pust pulitka pr mir! Klet ni za pulitka!« udguvuru je moj prjatu mirn in spudobn. Jest sm pa jezek kar za zubmi tišu, če prou se je u men kar use kuhl in cvrl.

»Pousod morma pukazat, de sma napredn —«

»Žvirca; a se iz sitnarejnam kaže naprednast? Misleš, če naš časni stre-saja soja sitnast pu svet, de ja smeš pol

tud ti tlela pr nama? Kar zgub se! Adija!« skusu ga je udpraut moj dubrotnk ud nas. Jest sm pa še zmeri mouču, kokr de b na mou prou nč za puvedat; jezen sm biu pa tku, de sm kar trepetou; ne glih tulk zavle sitnast, ke jh je predajala leberalna mōra ukul naj, ampak zatu, ke sm sprevidu, de ta špeter na u dobrga konca uzeu in de me zna prpraut ub use dubrote, ke sa m ble tist večer še namenene. Jest žejen, ket morskā go-ba, pa nej se kej tagca prpeti. Nč; tku na more jt naprej! Tle u treba iz vīnam tud jeza dol pužrt; zraven pa pugruntat ena finta, de se te leberaln zga sa za ta prva putreba gofla zavže.

In ta finta sm jest hmal pugruntu.

»Kua b se tlela kregala za en prazn nč. Tlela h men dol se used, teleban leberaln, pa mal duš s prvež iz mojga glaža, de uš loži prčaku tiste štimnge, ke te um jest ukul ušes ena prmazu,« puvabu sm leberalna zgararja in

za en glažek vinca rujnega leberalc še vera soja da!

»Iz takmo klerekalcam jest na pijem,« udrezu se je ta nar preh; jezek se mu je pa že tku deleč dol iz ust pubeu, de je mejčken mankal, de ga ni u moj glaž putunku,

»Pa pust! Pa tle stoj in čakī, de se jest tulk pukrepčam, de u kej zalegl, kedr te um uplazu.«

Ke je tku sprevidu, de se jest na pugajnam pusebn za negava družna, je pa hitr začeu druga taktika.

»Kua s že preh reku, Pepe? De se nej h teb dol usedem in s iz tojga gla-ža deša prvežem, kene? No, nej pa bo!« in že se sedou zraven mene in držu moj glaž u rok in kokr de b mignu je blu pu tist boži kaplc.

»Teb pa en glaž vina tulk izda, kokr če b juda u pekou vrgu,« začudu sm se jest negaumo pužiraunke in sm tku žalasten pugledu soj prazen glaž, de je moj prjatu hitr ustou, uzeu moj glaž in m ga pustu frišn napounet.

»Tku, zdej pa puvej sitnež kua čš prou za prou ud mene,« nadalvou sm jest, ke sm mou spet glaž pred sabo in tista leberalna zga zraven sebe.

»Nč nečem, sam grdu se m zdi ud tebe, ke s klerekalc ratu in soj prepričajne predau! Zakaj nis leberalc, zaka; na suvržeš use kar je črnaga?« hrult me je naprej moj sosed.

»Tok tku,« zafrknu sm ga jest nazaj. »Ti prauš, de sm se jest zneveru sojmo prepričajne in ga predau. Jest pa le mislem, de s ti tista šleva, ke se na drži tistga, kar sa ga ud mladeh nog učil. Jest sm pa ustou, kar sm biu

častnikov in 29.000 mož, v resnici 20—25.000. Razdelbe armade ni vredno navajati, ker se nahaja prav sedaj v fluktuaciji vsled korenite reforme.

Vojna operacijska armada je proračunana na 146.000 mož, 83.000 deželne brambe in 69.000 črne vojske, vendar pravijo strokovnjaki, da se dejansko ne bo dalo več mobilizirati kot 100.000 mož v najboljšem slučaju. Infanterija ima moderno puško, topništvo pa modernih topov skoro popolnoma manjka.

Črnogorski kralj Nikolaj.

Črnagora.

8 pehotnih brigad in 1 topniška brigada, skupaj 50.000 mož. Vojska je razdeljena v 58 bataljonov, 9 topniških baterij in 2 švadrone okjenice.

Rumunija.

Pride indirektno vpoštev. Je najboljša armada na Balkanu v vsakem oziru, čeprav ne najštevilnejša. Njen ustroj je nekaj posebnega, ker obstoja še neke vrste granicirarstvo. Sicer traja brambna dolžnost 21 let. Rekrutni kontingent znaša 55.000 mož. Predpisano vojno stanje, glede katerega se varje tajnost, znaša baje 4400 častnikov in 91.000 mož, dejansko stanje ravno toliko, pri vajah celo več. Častniško in podčastniško vprašanje je izborno rešeno. V vojski šteje rumunska armada 5 armadnih zborov po linijski, 1 linijsko rezervno in 1 rezervno divizijo. Vojno stanje 250.000 kombatanov, 300.000 vseh, milica ni všeta; vsega skupaj se da spraviti skupaj 500.000 mož, od teh polovica izvežbanih.

Tedenski pregled.

Hrvaško-slovenski Zvršilni Odbor se je sestavil in so zastopane v njem vse hrvaške in slovenske dežele. Odbor se snide prihodnji teden k posvetovanju, in sicer najbrže na Dunaju. — Komisar na Hrvaškem, Cuvaj, je društvu hrvaških zdravnikov radi znane izjave proti postopanju psihiatrov v Jukičevem procesu zagrozil, da je bo razpustil, ako bi še kdaj prekorajlo svoj delokrog; predsednika društva dr. Kosirnika bo pa menda osebno preganjal. Hrvaški zdravniki bodo na to najbrže odgovorili s splošnim štrajkom. — Za polslanca v III. okraju mesta Pulj je bil pri nadomestni volitvi dne 29. m. m. z veliko večino izvoljen kandidat Hrvaške Ljudske Stranke Josip Stihovič. Ta mandat so Italijani pri prvotnih volitvah Hrvatom ugrabili. — Stajerski slovenski deželnozborni klub je na svojem posvetovanju dne 1. t. m. soglasno sklenil in izjavil, da ponudeni predlogi nemškega veleposlanta za sporazum v deželnem zboru ne zadostujejo slovenskim zahtevam in zato ne morejo služiti za podlago pogajanjem. Slovenski klub želi sporazuma in skupnega dela v deželnem zboru v korist ljudstva, toda pogajati bi se mogel le na podlagi predlogov, ki bi vsebovali vse pereče zahteve spodnjaestajerskih Slovencev. — 60 milijonov prebitka izkazuje avstrijski državni računski zaključek za leto 1911; ta ugodni uspeh je posledica višjih dohodkov iz indirektnih davkov in tobačnega monopola. — Temeljni kamen za dom hrvaškega društva »Napredak« v Sarajevu so z veliko slovesnostjo položili 29. m. m. Navzoči so bili najvišji civilni in cerkveni dostojanstveniki. Novi dom bo sijajno zgrajena palača. — Slovenska jesenska umetniška razstava se je 28. m. m. otvorila v Jakopičevem paviljonu v ljubljanskem Tivoliju. — Sadjerejska združba se je osnovala v kamniškem okraju; de-

in nisem za košček leberalnega kruha predau soj prepričajne, ke sa m ga že ket utroke duma ucepil.

»Eh, pa ta črnem se use glih ni treba dat pud pantofel.«

»No, ti se daš pa ta zelenem al pa ta rdečem! A ni pol use glih?«

»Ti se pestiš klerekalcem farbat.«

»Če tku uzamema, se pestiš ti pa leberalcem al pa rdečkarjem. Jest te na puznam tulk deleč in vem sam tulk, de maš dobr pužiraunk in mal u varžet, še mn pa u glau.«

»Guvor kar čš, sam en šluk m pust še iz tojga glaža nardit, pa um iz nim usa jeza uprau. Če daš pa za en ceu liter, t um pa ceu večer, kimu in prou dajau. Tu je moja pulitka!«

»Tu je pulitka useh leberalcu! Pulitka toje vrste ldi gre za glažam; druge gre za kruham; še druge za častjo, ta nar večeh pa za mastjo.«

»Dobr s mu jh dau pud nus.« uglasu se je na tu moj dubrotnk, ke je ceu čas biu tih in gledu u soj glaš. »Zdej ga pa ruknmal! Gviš s ga že putreben, ke s tulk časa guvuru, kokr de b tou držat ubštrukcisk govor u kranjskem deželnem zборе. Astn, Buh te žiu

Boltatu Pope iz Kudeluge.

Z mljevid k vojski na Balkanu.

želni odbor je dovolil podporo za dve sadni drevesnici. — Za nakup in melioracijo združnih pašnikov je poljedelsko ministrstvo živinorejskima združenjema v Gorjah in St. Janžu dovolilo po 50 oziroma 40 odstotkov državnega prispevka. — Prvi razpust gospodarskega odbora po novem zakonu je sklenil kranjski deželni odbor za podobčino Moravo na Kočevskem. V odboru je vladal velik nered. — Ogenj je v ljubljanski okolici — na Sučiji pri Dobrovi — uničil poslopja treh posestnikov z vseni pridelki in drugimi premoženji. Škoda je ogromna, zavarovalnina na majhna. — Cene goveje živine na Kranjskem so se na zadnjih sedmih za 100 kg žive teže gibale med 83 do 93 K za pitane, in med 70 do 88 K za suhe vole. — Tujcev je došlo v Ljubljano minoli mesec 7517, za 397 več kakor lani istega meseca. — Zapri so v Ljubljani nekega Exnerja, ki se je izdal za inženirja in občeval v boljši — liberalni — družbi; dognalo se je, da je izvršil v Ljubljani več predrznih vlovov, kar je že tudi priznal. — Poslopje nove višje gimnazije v Celju so na Otoku že začeli zidati; stroški so proračunani na 400.000 K. — Za sadje se plačuje na Stajerskem rana jabolka 10 do 16 vin, pozna 12 do 24 vin, in sadje za mošt 8 do 10 vin, za kilogram. — Celjsko gostilno »Mesto Gradec« je za 99.999 K na dražbi kupil Robert Diehl. — Pogoreli sta tovarni: Badlova za usnje v Mariboru in tovarna za čevljarstva kopita Matlach & König v Loki pri Žusnu na Stajerskem; dalje je pogorel paromlin trgovec Marna v Leitersbergu pri Mariboru z vsemi zalogami moke in zrnja. — Roparskega morilca Polca so prijeli v ljutomerski občinski pisarni, kamor je prišel po potni list na Ogrsko. Spoznal ga je občinski tajnik in takoj poklical orožnike; Polca so prepeljali v Judenburg, kjer pride pred porotnike. — 90.000 K pomevanil in pobegnili je blagajnik eskomptne banke in Ljubnem na Gor. Stajerskem, Jožef Mikar. Stvar je pa prehitro prišla na dan, nakar se je Mikar ustrelil. — Srečni dediči so postali sorodniki bivše kuharice v Gradcu Ivane Gangl. Našli so v njenem stanovanju vrednostnih papirjev in hranilnih knjižic za 90.000 K, ki glasom oporoke pripadajo njenim sorodnikom na Spod. Stajerskem, ki so zelo siromašni. — Umrla so: v Kranju duhovni svetnik in vpokojeni župnik Jakob Mrak; v frančiškanskem samostanu Marije Nazaret na Stajerskem P. Adalbert Flere, doma iz Smarce pri Kamniku; v Spod. Logatcu stud. med. in predsednik dunajskega Orla Fran Tršar; v Ljubljani 50letni trgovec Stefan Hitzl in posestnik Bernard Cigler; v Divači vpokojeni vratar tamošnjega kolodvora in blagajnik Rudolfove jame, Bernard Steblaj; v Cerknem na Goriskem trgovec in posestnik Tomo Strukelj; v Gorici gospa Katarina Gorjan, mati tamošnjega cvetličarja Gorjana; v Trstu ga. Marija Hutter roj. Tačer; v Čmureku veletržec z vinom Franc Dirnböck; v Konjicah vlakovodja dež. železnice Jožef Praunseis; v Celju 24letna Matilda Bajde, soproga jetniškega nadpaznika; v Zalcu posestnica Marija Strahovnik; v Ormožu zdravnik dr. Oroslov Kristan. — Novo mašo jebral v Brochway, Minn., v Ameriki Slovenec J. Oman. Takoj po maši je novomašnik poročil svojo sestro Rozalijo z Andrejem Blenkusom. — Žito se je podražilo radi napetih razmer na Balkanu; oves je poskočil za 43 vin, pšenica pa za 29 vin, pri 50 kg. — Povodnji so zopet nastopile na Ogrskem; reka Tisa je prestopila bregove. Škoda cenijo na 2 milijona.

Godovi prihodnjega tedna.

6. nedelja, 19. pobinkošna. Rožnovenska.
7. ponedeljek: Justina, Marko.
8. torek: Brigita, vdova.
9. sredo: Abraham, Dionizij, šk.
10. četrtek: Frančišek B.
11. petek: Nikazij, šk.
12. sobota: Maksimilijan.

Zanimivosti z Vica.

Blagoslovljenje orgelj. — Ljudski oder. — Izpred sodišča. — Čudna afera.

Kolavdacija novih župnijskih orgelj vršila se je minulo soboto popoldne. Izvršil jo je vlč. g. Stanko Premrl v družbi vlč. g. Ferjančiča. Po dve uri trajajoči poskušnji sta se zelo zadovoljivo in pohvalno

izrazila o orgljah, tako da g. Milavcu iz srca čestitamo, da se mu je delo tako lepo posrečilo. V nedeljo pa so bile orglje predmet ali središče obče pozornosti. Ves kor je bil kaj okusno s cveticami in venci ozaljšani, kakor Vičanke že dobro znajo okrasiti ob cerkvenih slovesnostih. Ob 9. uri je preč. p. provincial Angelus Mlejnik ob asistenci domače duhovščine orglje blagoslovil. Nato je imel slovesnosti zelo primeren govor, v katerem nam je pojasnil pomen orgelj in harmonijo stotin piščal v orgljah primerjal s harmonijo župljanov, ako složno v pravem duhu svete vere med seboj žive. Nato je sledila slovesna sveta maša, pri kateri je polnoštevilni pevski zbor dokaj točno proizvajal sicer težko mašo Ribovskyjevo. Popoldne so bile pete litanije, katere je imel preč. p. Placid, kateremu dolgujemo prvo in največjo zahvalo za krasne orglje. Po litanijah je cerkveni pevski zbor zapel prav lepo več svetih pesmi, vmes so pa gospodje organisti proizvajali razne komade na orgljah. Duša vsega proizvajanja je pa bil g. Ig. Hladnik, ki se je z veseljem odzval povabilu in je dopoldne in popoldne neumorno igral na nove orglje; kar težko jih je odstopil drug gospod, ki bi bili tudi radi pokazali svoje znanje. Do šeste ure, dokler so se videle note, so se glasile nove orglje v najrazličnejših glasovih. Občinstvo je odhajalo in prihajalo novo in z vso pozornostjo sledilo lepim proizvajanjem. Natančnejše ocene orgelj še pričakujemo; toliko lahko rečemo, da daleč ne zaostajajo za šenklaškimi. Čast in vse priznanje gosp. domačinu Milavcu, ki si je s tem novim delom postavil blizu Ljubljane zopet nov, lep spominek.

Komaj so utihnile v župni cerkvi nove orglje, smo se pa podali v »Društveni dom«, kjer so nas že čakali igralci z Medvedovo tragedijo: »Za pravdo in srce«. Po lepem, vzpodbudnem govoru P. Teodora se vzdigne novi zastor in pred nami so stale v svitli luči nove, krasne kulise prenovljenega odra, na katerem so nastopili igralci viškega »Ljudskega odra«. Ako vpoštevamo, da je igra zelo dolga in tudi precej zamotana, moramo priznati, da so igralci prav dobro rešili svoje vloge. Ne bomo jih imenoma ocenjevali. Pač pa moramo izreči posebno pohvalo g. režiserju A. Mehletu, ki nas je tik pred igro rešil velike zadrege. G. Dermastija, ki je imel težko ulogo Dizme, si je v soboto dopolne pri delu zlomil roko in je moral v bolnico. Že smo hoteli igro preložiti. Iz zagate nas je rešil g. Mehle, ki je pogumno prevzel ulogo Dizme in jo je tudi nadvse dobro pogodil. Eno hibo je imela igra — predolgo je trpela, do trideset na polnoč. No, vendar smo se zadovoljni vračali domov k počitku, želeč, da bi marljive igralce kmalu zopet videli. To se bo zgodilo 13. oktobra, ko bodo uprizarili igro »Turki pred Dunajem«.

Tukajšnji liberalci, ki imajo toliko raznih nečednih dejanj na svoji vesti, le ne mirujejo in vedno iznova izzivajo. Pa kar naprej jim povemo, da jim ne bomo nobene dolžni ostali. Če pa bo vsled tega marsikaj iz njih nečedne zgodovine prišlo na dan, naj si sami pripišejo. V soboto je bila dokončana kazenska razprava pri okrajnem sodišču o že znanem napadu sokolov na naše somišljenike, ko so se po večni poti za Rožnikom vračali iz Dravelj. Liberalci namesto da bi bili veseli in mol-

čali, da se je zanje tako izteklo, zopet po »Narodu« pogrevajo ta napad in v dolgi koloni perejo svojo črno dušo, češ vsega so bili krivi »čuki«. Mimogrede bodi pripomnjeno, da nihče tožnih ni v orlovskem odseku. Resnici na ljubo bodi povedano, da gg. Peklaj in Dermastija nista bila obsojena na 20 K globe vsled pretepa, kakor trdi »Narod«, ampak samo zato, ker sta pri obravnavi sokolom, ki niso hoteli priznati resnice in so lagali, zabrusila v obraz besedo: lažnjivec. Tega se pa pri obravnavi vprico sodnika ne sme očitati. Le vsled tega sta bila obsojena, ne pa vsled pretepa. Pravi pretepači so bili sokoli. Sicer so pa oni kot pretepači dobili tudi svojo porcijo. Tudi ga. Peklaj je bila obsojena na 20 K globe vsled tega, ker je svojega moža branila pred nekim »črnim« sokolom in mu dala v razburjenosti bolj oster priimek. Nismo pa vedeli, da je tako močna, da je »junaka sokola« podrli na tla. To nam sporoča šele »Narodov« dopisnik. Če je to res, pa »viške junaške sokole« svarimo, naj bodo v bodoče oprenejši, naj puste naše ljudi v miru. Saj nismo še pozabili, kako so jo pred par leti tudi pred ženskami popihali čez plotove kot — zajci!

Predno pa zaključimo pričujoči dopis, naj se dotaknemo še zadnjega dopisa v »Slovincu« o čudnem pripovedovanju o nekem višjih viških liberalcev. Dopisnik je prav živo zadel v to sršenovo — ne — sokolsko gnezdo. Kako letajo razni liberalni prvaki semintje, da bi zadevo, o kateri javnost že več nego eno leto — seveda bolj po tihem govoru, poskrili. A je že prepozno. Stvar je preveč pereča, da bi ostala tajna. Tudi ves terorizem, s katerim gotovi ljudje nastopajo, da bi ljudi ostrašili, ne pomaga nič. Imamo, gospodje naprednjaki, še marsikaj čednega materijala na branega za vas. Le molčali, potrpeli smo z vami, medtem ko ste vi stikali povsod za nami in bobnali o naših — izmišljenih škandalih. Kaj bi vse vi storili, ko bi se iz naših vrst kaj enakega slišalo, kakor se vé o vas! Svaka sila do vremena! Ali kakor pravi nekdo: Božji mlini meljejo počasi, a gotovo!

»Slovenska Straža«.

Slomškov dar po 20 K:

108. 109. 110. 111. 112. Duhovniki dekanije Sv. Magdalene, Maribor, 110 K. — 113. Po č. g. Franu Dovnik, dekan v Gornjem gradu, nabrano pri Slomškovi slavnosti, 25 K. — 114. Duhovniki loške dekanije 26 K. — 115. Ob priliki 50letnice smrti nepozabnega A. M. Slomške darovala duhovščina kozjanske dekanije pri Slomškovi slavnosti v Kozjem 26. septembra 33 K. — 116. Po podružnici v Brežicah darovala duhovščina videmske dekanije, zbrana na dekanjski Slomškovi slavnosti, 20 K. — 117. Darovali duhovniki dekanije Novacerkev, zbrani ob 50letnici smrti nepozabnega A. M. Slomške 20 kron.

Nadalje so darovali kot Slomškov dar:

Po g. Juriju Skamen v Smarjah pri Jelšah ob priliki slavnosti velikega slovenskega apostola A. M. Slomške darovali: gg. Fran Bakšič 1 K, Jurij Skamen 1 K, Martin Novak 20 h, Jan. Seligo 40 h, gđc. J. Andrelič 20 h in gđc. J. Slatinšek 20 h. Nabrala gđc. Frančiška Vraz ob priliki Slomškove slavnosti v Narodnem domu v Ptuju dne 29. septembra 14 K 50 h; gđc. J. Strukelj, Ljubljana, 1 K 30 h.

Prispevki podružnic:

Podružnica v Devinu, nabrano na občnem zboru podružnice in slovenskega izobraževalnega društva 6 K; podružnica St. Ilj v Slovenskih goricah 22 K; po podružnici v Kranju nabrano na fantovem večeru R. Marentiča 15 K; nadalje Vinko Majdičev honorar 6 K; podružnica v Mariboru 200 K; podružnica Črniče pri Gorici 20 K; podružnica v Ljutomeru 116 K.

Iz nabiralnikov:

G. Ivan Fatur, trgovec, Rakek, iz nabiralnikov 14 K; po podružnici Mengeš iz nabiralnika v gostilni g. J. Flerina 3 K 24 h; po g. dr. Roku Jesenko iz nabiralnika v hotelu Trabesinger v Celovcu 5 K 20 h.

Koroške novice.

k Od beljaškega železniškega ravnateljstva. Prestavljeni so uradniki Adolf Kilga iz Podrožice v Celovec kot prometni uradnik; Rudolf Gabernigg iz Rotenmanna v Celovec k prometu. Umirovljena sta nadrevident Adolf Gilhofer (V. odd. ravnateljstva) in kanclist Jožef Lipitsch v Beljaku.

k V konkurz je prišel tovarnar volenih izdelkov v Velikovu I. König. Za časnega upravitelja je imenovan advokat dr. Juri Kuterer.

k V Šmihelu pri Pliberku bo nosil pošto od 1. oktobra naprej poštni sel v Breško vas, Bistrico, Dolinšiče, Dvor, Gonobce in Libič. Poštni nabiralniki se bodo nahajali v Breški vasi, Gonobcah in na Bistrici. Vendar se je doseglo to, kar je bilo že dolgo potrebno.

k Ogenj v bolnišnici v Beljaku. 3. t. m. ob 1/4. uri zjutraj je ustrelil čuvaj na mestnem stolpu v Beljaku in naznanil ogenj. Zvonovi so začeli zvoniti. Vnelo se je na podstrešju kirurškega oddelka. Ravnateljstvo bolnišnice in usmiljene sestre so hitro spravile bolnike v druge oddelke, kar je bilo za bolne reveže zelo mučno. Pravijo, da je bil tu transport čez stare stopnice hujski nego marsikatera operacija. Prihitele so požarne brambe, ki so omeile

ogenj. Pogorelo je samo podstrešje. Zensko bolniško obleko so še mogli rešiti, pogorele pa so matrace, druga obleka, odeje in drugo, kar je bilo pod streho shranjeno.

Razne stvari.

Cesarjeva beseda. Šele sedaj po kongresu se je izvedelo iz najbližjih krogov našega cesarja za zelo značilne njegove besede. Bilo je 15. septembra, ko se je imela vršiti znana manifestacijska procesija. Toda bilo je zelo slabo vreme. Cesar je vstal, kot po navadi, ob 5. zjutraj; dal je ukaz, da se mora procesija na vsak način vršiti, on se je udeležil. Ob pol 6. uri pridejo zdravniki in vladarju odsvetujejo, da ne prevzamejo za cesarjevo zdravje nobene odgovornosti. Cesar je pa odgovoril: »Jaz sem šel že tisočkrat na lov ob veliko slabšem vremenu; zakaj bi ne pokazal Vsemogočnemu svoje udanosti?« — Vse je umolknilo in takoj so se vršile priprave za slovesen odhod cesarjev.

Verski redovi na Francoskem. Radikalni pariški listi prinašajo značilno vest, iz katere je razvidno, da so prišli široki krogi do spoznanja, kaj je imela Francoska verskih redovih, proti katerim je v svojem prostozidarstvu tako težko grešila. Celotno pokrajino, v katerih se preje ni moglo govoriti o živahnem verskem življenju, se pojavlja sedaj zahteva po vrnitvi verskih redov. Tako je prošil na primer generalni svet v Avignonu, naj se povrnejo izgnane usmiljene sestre, ki so se pozivu seveda tudi takoj odzvale in se lotile oskrbovanja na legarju obolelih. Ravnotako se želi nazaj tudi Kartuzijance, ki so, kakor znano, izdelovali svetovnoznani liker. Povdarja se, da država in občine niso s svojimi milijonskimi izdatki niti približno dosegle prejšnjih uspehov, med tem ko so Kartuzijanci skrbeli za vse izdatke sami in še zraven večji del dohodkov od izdelovanja likerjev žrtvovali za uboge in bolnike. Tudi benediktincev si žele nazaj na Francosko. Kot kažejo ta dejstva, fiasco proticerkvene politike na Francoskem ni daleč.

Kitajska postaja moderna. Na Kitajskem praznuje vhod visoki cilindri. Predpisano je nositi cilindri pri vseh uradnih priložnostih. Vsi kitajski uradniki morajo biti v bodoče oblečeni na evropski način v črne suknje, s cilindrom iz kitajske svile na glavi ter usnjatimi rokavicami na rokah. Vsi državljani morajo biti oblečeni enako uradnikom, ako so navzoči pri uradnih slavnostih. Zenske morajo nositi klobuke na evropski način, kar se tiče obleke pa lahko obdrže svojo narodno nošo, četudi z nekaterimi spremembami.

20odstotna dividenda sladkorne tovarne. Računski zaključki sladkornih tovarn kažejo skoro izključno, kakšne oderuške dobičke so spravili sladkorni judi ob koncu poslovnega leta, ki se je končal s 30. septembrom. Gališko-bukovinska akcijska družba za sladkorno industrijo v Przeworsku je sklenila preteklo poslovno leto s čistim dobičkom 47 milijonov kron. Od tega se bo plačala dividenda 20 odstotkov, to je 2000 K za vsako delnico. Sladkorna rafinerija v Opavi bo na svojem običnem zboru, ki se vrši v kratkem, izkazala 30odstotno dividendo. Sadska sladkorna tovarna bo izplačala za preteklo poslovno leto 125odstotno dividendo, sladkorna tovarna v Obori 15 odstotkov, medtem ko ni lani izplačala nobene dividende. Obe zadnji tovarni ste last Anglobanke.

Uporaba telefona. Statistični podatki izkazujejo, da se v Ameriki rabi telefon v večji meri kot v vsem ostalem svetu. Neki brezposelni človek je izračunal, da je bilo leta 1911 vseh telefonskih razgovorov na celim svetu 22 tisoč milijonov razgovorov. Od tega števila odpade samo na ameriške Združene države 14.500 milijonov razgovorov, a na Kanado 900 milijonov razgovorov. Na Evropo odpade le 5800 milijonov telefonskih razgovorov, na ostale dežele v drugih treh kontinentih 800 milijonov razgovorov. V Ameriki se torej rabi telefon več kot v vseh ostalih deželah. Ob početku tekočega leta je bilo na vsem svetu telefonskih aparatov 12.417.000, za katere je bilo porabljenih 29.566.000 angleških milj žice. In sicer je v Združenih državah 3.239.000 telefonskih aparatov, v Kanadi 335.000, a na vsem ostalem svetu 517 tisoč telefonskih aparatov.

Najdaljša železnica na svetu. Ruski ministrski svet je v eni svojih zadnjih sej odobril projekt zgradbe južnosibirske železniške proge, ki bo najdaljša železnica na svetu. Dolga bo 21.000 vrst. Ministrstvo za javna dela je že izdelalo zakonski načrt o izrednem kreditu za trasiranje te proge.

Drag podpis. Pred dnevi je na neki javni razprodaji v Londonu plačal neki

nabiralec avtografov 5055 frankov za podpis Marije Stuart.

Policijski pes izsledil cerkvenega roparja. V Tovačevi na Češkem se je ondan vtihotopil v tamošnji zvonik neznan človek, ki je ponoči odrezal vrvi od zvonov ter se po njih spustil v cerkev, kjer je iz zaklenjenega nabiralnika izmaknil 4 K ter razno cerkveno orodje pokvaril. Iz cerkve je pa izginil skozi vrata. O ropu obveščena žandarmerija si je omislila za sledovanje roparja policijskega psa, ki jo je po sledu ubral za hudodelcem, pa sta bila kmalu skupaj. Ropar je neki Jožef Nesvabik, ki je bil takoj izročen oblasti.

Pošten tat. Nek kmet iz graške okolice je na »jesenskem semnju« v Gradcu prišel v roke nekim sleparjem. Ti so ga peljali v svoje stanovanje, kjer je prenočil. Ko se je pa zjutraj zbudil, je opazil, da manjka denarnica z 900 kronami. Zadevo je naznanil policiji. Kako pa se je začudil, ko je prejel drugi dan rekomandirano pismo z 800 K in sledečim pismom: »Dragi prijatelj! Zahvaljujem se vam za izposojeni denar. Vzel sem Vam ga, ker sam nisem imel nobenega. Šel sem z njim v kavarno, kjer sem z njim hazardiral in priigral zraven še 900 K. 100 K sem obdržal zase, 800 K pa Vam pošiljam nazaj!« Lahko si mislimo, da je bil kmet »poštenosti« tatu vesel.

Umobolna mati usmrtila svoje tri otroke. V Brnu so 2. t. m. pripeljali v tamošnje deželno umobolnico 27letno soprogo tovarniškega delavca Franca Otahala iz Strzebetina, ki je v popolni duševni zmedenosti usmrtila svoje tri otroke. V odsotnosti svojega moža je namreč v stanovanju v strop zabila tri kljube in na nje obesila na 2 m dolgih vrhah svoje tri otroke v starosti petih, treh in enega leta. Ko je prišel mož domov, so bili otroci že mrtvi, mati pa je plesala okoli otroških trupel in pela vesele pesmi. Žena že preje ni bila popolnoma duševno zdrava, a usodepolnega dne se ji je popolnoma zmedlo.

Tekstilni kartel. Dne 20. septembra se je ustanovil na Dunaju kartel avstrijskih predilnic. Več kot 85 odstotkov vseh avstrijskih predilnic se je pridružilo temu kartelu. Ker ima kartel namen omejiti tekstilno produkcijo, so cene tekstilnih izdelkov že znatno poskočile.

Nova iznajdba za peke. Delovodja tovarne ur v Ebenseeju Ferdinand Günther je iznašel stroj, s katerim je mogoče delati iz testa mehaničnim potom razne oblike kruha. Strokovnjaki so se izrekli o iznajdbi pohvalno, ker deluje izredno dobro in hitro. Nova iznajdba je že patentirana. Ako se posreči financiranje podjetja za izdelavo novih strojev, zna povzročiti iznajdba velik preobrat v sedanjem izdelovanju malega peciva.

Izlet z Angleške v Indijo. Koncem leta prirede na Angleškem tekmovalni polet z letalnimi stroji iz Londona v Indijo. Pot bo določena bržkone preko Calaisa, Bruslja, Kolina, ob toku Rena in zgornje Donave. Iz Carigrada bo vodila v Konijo, Adano, Aleksandreto, ob Evfratu v Bagdad in od tu do Basre. Daljava je proračunjena na 7400 kilometrov ter se jo namerava preleteti v 12 dneh, na dan torej 650 km. Oglasilo se je že več letalcev, vendar končni dogovori še niso sklenjeni.

**NOVI POLJEDELSKI MINISTER
DR. FRANC ZENKER**

je bil rojen leta 1856. na Češkem. Leta 1879. je stopil v justično službo ter je bil leta 1884. vpoklican na Dunaj k justičnemu ministrstvu. Po dvanajstih letih je bil imenovan za dvornega svetnika pri upravnem sodišču ter je imel kot tak mnogo stika z zadevami poljedelskega ministrstva. Njegove porostvene razmere so mu nudile tudi mnogo vpogleda v upravo velikih zemljišč in gozdov.

Ali ste že obnovili naročnino?

Pred vojsko na Balkanu?

Posredovanje velevlasti za mir na Balkanu.

Velevlasti se zdaj med seboj pogajajo, kako da bi preprečile vojsko na Balkanu in, če izbruhne, jo vsaj omejile na Balkan sam. Pravilno sodijo, da sta poklicani Avstrija in Rusija skupno posredovati. Stvar pa ni lahka. Od aneksijske krize sem so razmere med Dunajem in Petrogradom tako hladne, da se ruski ministri, kadar obiskujejo svoje zavezniške tovariše v Parizu in v Londonu, Avstrije izognejo in se vozijo po daljših železniških progah, samo da jim ni treba skozi Dunaj, kjer bi že zaradi uljudnosti morali obiskati vsaj našega zunanjega ministra. Ruska javnost z zahtevami balkanskih držav soglaša, o tem se ne more dvomiti, ampak ruska vlada se mora ozirati na svojo novo angleško zaveznico, tej je pa na tem, da se ohrani Turčija. Doda se velevlasti na Balkanu vsaka sama zase pomirjevalno vplivale, vse kar je res, tudi Rusija je za mir nastopala. A ker balkanske vlade dobro poznajo neslogo evropskih vlad, se za vse dobrohotne nasvete niso zmenile in pozvale svoje armade pod orožje. Francoski ministrski predsednik Poincaré zdaj z vso silo dela na to, da nastopita Avstrija in Rusija skupno za mir na Balkanu. Ob obisku ruskega min. predsednika Sazonova v Parizu je Poincaré odločno naglašal, da naj za mir na Balkanu Avstrija in Rusija skupno nastopata. Francozom je na tem, da se mir na Balkanu ohrani. Bogati so. Francoskim bogatašem dolgujejo milijone in milijone turki, krščanske balkanske države in Rusi. Francoski upnik navedenih držav seveda z vojsko ni zadovoljen, ker se boji, da veliko izgubi. Zato se pa tudi francoski ministrski predsednik tako zavzema za to, da se zadušijo požar na Balkanu, še predno izbruhne. Francoska vlada je zato predlagala velevlastim, kakor poroča »Temps«: Velevlasti naj na Balkanu skupno nastopajo, da se vzdrži mir in da se v evropski Turčiji takoj izvedejo prenosne. Velevlasti naj ali skupno, nastopijo ali naj pa pooblaste Avstrijo, da posreduje za mir na Balkanu. Naš uradni brzojav poroča iz Pariza, da je Poincaré francoskemu ministrskemu svetu poročal, da Francija deluje sporazumno z vsemi velevlastmi na to, da se izbruh vojke na Balkanu prepreči in da če vojska izbruhne, se omeji na Balkan. Iz Pariza se še poroča, da je Poincaré takoj Sazonovu javil, da hoče Francija mir, da si mir tudi Rusija želi, je izjavil ruski ministrski predsednik. Sazonov je tudi pritrdil, da je pripravljen za mir na Balkanu skupno z Avstro-Ogrsko sodelovati. Francoski poslanik na Dunaju se je, kakor iz Berlina poroča, o navodilih francoskega ministrskega predsednika 3. t. m. posvetoval z našim zunanjim ministrom o posredovanju Francije med Avstrijo in Rusijo. Avstrija naj bi izjavila, da ne namerava zasesti Sandžaka, Rusija pa, da ne namerava zahtevati, da se Dardanele otvorijo. Francoski poslanik je zato posredoval, ker glede na skupen nastop niti Rusija niti Avstrija nista hoteli pričeti s pogajanjmi. Če bo tudi skupen nastop Avstrije in Rusije preprečil vojsko na Balkanu, je pa seveda vprašanje, na katero bi tudi Poincaré ne mogel z gotovostjo odgovoriti. Poincaré bi tudi ne znal odgovoriti na vprašanje, če more Avstrija izjaviti, da ne zasede Sandžaka v slučaju, če bi ga hoteli zasesti Srbi. Sinoči pozno zvečer se je iz Londona na Dunaj poročalo, da se na londonski borzi govori, da obišče Sazonov tudi Dunaj, ko zapusti Berlin.

Zveza balkanskih krščanskih držav.

Iz Carigrada poročajo, da so sklenile balkanske krščanske države sledečo pogodbo: Če napade Turčija kako balkansko državo, morajo ostale tri balkanske države prihiteti napadeni državi na pomoč. Nadalje mora dobiti Makedonija lastnega guvernerja in lastno armado. Epirčane naj ščiti Grška, Staro Srbijo Srbija, Makedonijo pa Bulgarija. Čez London se poroča, da so krščanske balkanske države svoje zahteve v toliko omejile, da zahtevajo, naj se imenujejo po krščanskih vilajetih neturški guvernerji, ki naj jih velevlasti predlagajo, sultan naj jih pa imenuje.

Ultimat balkanskih krščanskih držav Turčiji.

»Neue Fr. Presse« poroča, da predlože balkanske države Turčiji danes ultimat, ki zahteva samoupravo Makedonije in Stare Srbije. Turčiji se dopusti za odgovor tridnevni rok. Sodijo, da Turčija ultimat odkloni. Z Belgrada se pa poroča, da se pred 10. t. m. vojska ne napove, ker prej bulgarska

armada ne bo popolnoma mobilizirana, medtem ko je srbska armada že popolnoma pripravljena za vojsko. V Belgradu na mir nikdo več ne veruje, ke se je tudi Turčija odločila, da udari.

Hujskanje srbskega časopisja proti Avstriji.

Belgrajsko časopisje, ki je dosle nasproti Avstriji zavzemalo miroljubno stališče, je pričelo zopet hujskati. Celotno dostojnemu »Trgovinskemu Glasniku« ni prav, ker opazujejo Avstrije srbsko mejo na Donavi v čolnih, ki se s strojnimi puškami oboroženi. Srbski časopisje tudi graja, ker se je avstrijski konzul zavzel za Albance, ki so delali v Srbiji in prišli v Belgrad nad turškega konzula, da naj poskrbi za to, da morejo Srbi zapustiti. Turški konzul n mogel ali ni hotel za turške albanske podanike ničesar storiti, zavzel se je nato zanje avstrijski konzul, ki jih je spremljal v Zemun, odkoder so jih odpeljali čez Avstrijo domov. V Srbiji se uvedli najstrožjo cenzuro. Pisma odpirajo, brzojavke s politično vsebino za držujejo. Telefonirati se sme samo srbsko, nemško ali francosko. Pri prvi besedi, ki tiče politiko, telefonično zvezi takoj prekinjejo.

Srbi nameravajo zasesti Sandžak.

Iz Belgrada se poroča: Mobilizacija bo kmalu končana. Srbija postavi na bojišče dve armadi. Prva zasede Sandžak, druga se zbira na jugu in na za hodu trdnjave Niš. Potrjuje se, da ti moska srbska divizija koraka v Cari brod, kjer se sestavi srbsko-bulgarska armadni zbor. Turška armada se je že približala srbski meji. V Skoplju z vs naglico izpopolnjujejo utrdbe. Srbski uradni list objavlja kraljev ukaz, k imenuje veliko rezervnih kadetov z rezervne poročnike.

Škandal v belgrajskem vojnem svetu.

Predčerašnjim je zboroval v srbski kraljevi palači vojni svet, ki ga je prekinil princ Jurij, dasi ni bil povabljen nanj. S silo je vdrl v posvetovalnico, ko je prej oklofotal kraljev adjutanta polkovnika Misića, ker m je branil vstopiti. Razburjen je protestiral, ker mu ne dovolijo, da se udelež vojne sveta, dasi je po naravnem in po postavnem pravu prvorojstva določen za prestolonasledstvo. Kralj Peter je takoj vstal in pričel princa Jurija pomirjevati, ki je jokal, a princ je že stekel iz posvetovalnice, še predno je kralj vstal, v svoje prostore, ki jih je za seboj zaprl in ni pustil nikogar vanje.

Še en srbski operacijski načrt.

»Vossische Zeitung« poročajo iz Belgrada: Ena srbska divizija odkoraka te dni proti bulgarski meji, kjer se združijo z bulgarsko armado. Med Sofijo, Kōstendilom in Dubnico se zbere en srbsko-bulgarski armadni zbor, ki bo prodiral proti Skoplju. V Nišu koncentrirajo Srbi armado, ki jo tvorijo donavska, moraviška in šumadijska divizija. Niška armada bo prodirala v Makedonijo. Srbska drinska divizija je namenjena, da zasede zgornji del Sandžaka. (Poročila o razvrstitvi armade se morajo seveda zelo previdno presojati in so ta poročila malo verjetna, ker dozda generali svojih koncentracijskih točk javnosti še niso izdajali in ne verujemo, da so bulgarski in srbski generali tako naivni, da kažejo turškim generalom svoje karte.)

Skupna moč združenih armad krščanskih balkanskih držav.

Iz Carigrada se poroča, da so se balkanske krščanske države obvezale, da postavijo na bojišče v slučaju vojske s Turki: Bulgarija 300.000 mož, Srbija 200.000 mož, Grška in Črnagora pa po 80.000 mož. Po tem turškem poročilu bodo skupne armade balkanskih krščanskih držav šteje 660.000 vojakov.

Srbi zapustili Skoplje.

Vsi srbski podaniki so 4. t. m. odpotovali iz Skoplja, odpotoval je tudi bulgarski konzul. Brzojav je prekinjen, pošte ne uradujejo.

Na Grškem.

Velevlasti so 3. t. m. pri grški vladi posredovale, da naj se mobilizacija preklic. Grški zunanji minister je izjavil, da hoče do skrajnosti nasledovati miroljubno politiko, da pa razvoja na Balkanu Grška ne more več zadrževati. Grškega kralja nameravajo v Atenah slovesno sprejeti, ko se vrne s svojega potovanja po Evropi. Vrhovno povelništvo grške armade prevzame prestolonaslednik; ko se kralj vrne, namerava Veniselos kralja preprostiti, da nadzoruje v Tesaliji zbrano armado. Tiste štiri torpedovke, ki so jih Grki na Angleškem kupili, še niso odjadrale na morje. Z vso naglico delajo, da bodo mogle odpluti, predno se vojska prične. Ko se namreč vojska prične, Angleži

torpedovkam ne bodo smeli dovoliti odjadrati, če ne bodo hoteli kršiti nevtralnosti. Grški kralj je včeraj vrnil obiske diplomatom, z nekaterimi pa je dolgo časa razgovarjal. Danes je grški kralj odpotoval v Trst, iz Trsta se odpelje v Benetke, kjer čaka nanj njegova jahta, s katere se odpelje v Atene.

Bulgarski peterburški poslanik armadni poveljnik. Moratorij v Bulgariji. — Položaj v Bulgariji. — Bulgari preko-račili turško mejo.

General Paprikov, bulgarski poslanik v Peterburgu, je pozvan v Sofijo, kjer mora prevzeti važno poveljniško mesto v armadi. Bulgarski poslanik v Peterburgu postane bulgarski naučni minister Bobšev. — Avstrijski trgovinski muzej na Dunaju je iz Sofije uradno obveščen, da so proglasili v Bulgariji trimesečni moratorij, ki se prične s 30. septembrom. Obresti se zaračunavajo. — Vladni »Mir« objavlja članek, po katerem diplomati sklepajo, da je še mogoče ohraniti mir, če vevlasti Turčijo prisilijo, da izvede preosnove. O današnjih seji bulgarskega sobranja se je 4. t. m. poročalo iz Sofije: Sejo odprli bulgarski car s prestolnim govorom. Ministrski predsednik Gešov nato poroča o vladnem poslovanju in zahteva, da se njegovo poročilo potrdi. Po govorih vladnih strank izjavi voditelj opozicije Malinov, da njegova stranka v sedanjem času postopa složno z vladno. Zborovalo sobranje ne bo dolgo, ker se vlada zdaj na zbornico ne more vezati in ker je veliko poslancev prostovoljno v armado pristopilo, da se vojske udeleže. — Iz Carigrada se poroča: **Bulgarški vojak** so prekorali turško mejo in zasedli Kavčas. Uradno to poročilo še ni potrjeno. Kavčas je oddaljen od bulgarske meje 30 kilometrov, iz Kavčasa do trdnjave Türkillisse je 50 kilometrov.

Protibulgarske demonstracije v Carigradu. — Razburjenje v Sofiji.

V Sofijo se poroča iz Carigrada, da so bile v Carigradu velike protibulgarske demonstracije. Demonstranti so razbili šipe na palači carigradskega bulgarskega poslanika. Bulgari naglašajo, da so se ob protiturških demonstracijah v Sofiji demonstranti korektno obnašali, medtem ko so Turki v Carigradu razbili šipe. Sofijsko prebivalstvo je radi carigradskih demonstracij razburjeno. Vsi meščani, tudi trgovci, so za vojsko navdušeni. Trdi se, da se veliko ruskih častnikov prostovoljcev udeleži vojske. Po sofijskih ulicah je vse polno srbskih častnikov, ki jih Bulgari navdušeno pozdravljajo. Krvavi dnevi bitke Bulgarov in Srbov pri Slivnici so pozabljeni. Vse je navdušeno, ker so osvobodene krščanske balkanske države skupno nastopile, da rešijo še tiste uboge svoje brate po veri in krvi, ki še trpe in ječe pod krutim turškim jarmom.

Voditelj bulgarske opozicije o položaju.

Bivši bulgarski ministrski predsednik Malinov, ki vodi zdaj bulgarsko opozicijo, je o položaju izjavil: Naš položaj je zelo resen. Bulgarija je krenila na pot, s katere ne more nazaj. Sodim, da bosta car in vlada po tej poti tudi naprej korakala. Če nastane vojska, jo bom vojevali za vprašanje, ki se tekom 35 let ni rešilo. Vedno smo upali, da bo posredovala Evropa, nevarnost vojske Evropa še danes lahko odvrne, a posredovati mora v Carigradu, ne v Sofiji. Odločitve nimamo več v rokah. Če danes bulgarska vlada mobilizacijo prekliče, izbruhne vstaja. Opozicije danes v Bulgariji ni nobene, kar tudi v sobranju izjavim. Strankarskih bojev ob resnem položaju na Balkanu ni več. Ne vem, kaj nas čaka na naši poti, če-tudi zmagamo, tudi ne vprašam zato, danes je zame edinole merodajno: nazaj ne, ker bi bile posledice nepregledne. Pod orožje smo pozvali 350.000 mož, vsak mož nas dnevno stane 5 frankov, torej na dan poldrug milijon frankov. Strašna vsota za našo malo deželo, a zagotavljam: mi imamo denar. Ne vemo, kako izpade vojska, a vojske se ne strašimo!

Navdušenje za vojsko v Turčiji. — Turški poveljniki. — Albanci se ne združijo s Turki. — Bombni napad v Serresu.

Približno 1000 juristov, medicincev in mohamedanskih teologov je priredilo 3. t. m. zvečer shod na carigradskem vseučilišču. Po shodu so pa iz Stambula korakali skozi Galato proti Jildickiosku. Pred palačo so navdušeno pozdravljali Kjamli pašo, ki je nagegoviral dijake in izjavil, da je vojska verjetna in da naj dijaki vladi zaupa-jo. Ko so se demonstranti vračali, jih je nagovoril Ali Kemal, ki se je vrnil iz prognanstva in ognjevito naglašal, da morajo Turki priboriti po 30 letih nazaj Rumelijo. Turki so rjuli: »Smrt prokletim Bulgarom! Živio vojska! Živio turška armada!« — Turčija sestavi

dve armadi. Vzhodni armadi, ki se bo vojskovala s Srbi in Bulgari, bo poveljeval Abdulah paša, južni armadi, ki se bo vojskovala proti Grkom, bo poveljeval Ali Rica paša. Za višjega poveljnika je imenovan turški vojni minister Nazim paša. — Iz Belgrada poročajo, da se Albanci ne bodo skupno s Turki vojskovali. — Iz Carigrada se poroča, da so vrgli v Serresu pred mošejo Eskižami Bulgari bombo, ki je razpočila in ranila 7 oseb. Zaprli so tri Bulgare. — Belgrajska »Samouprava« obžaluje, ker se Turčija ne ozira na želje vevlasti in koncentriira vojske ob srbski meji, vsled česar morajo tudi balkanske države mobilizirati.

Spopad pri Harmanliju. — Več sto vojakov mrtvih.

London, 4. oktobra. Dopisnik »Exchange Company« poroča: V okolici bulgarskega mesta Harmanli, ki leži 60 km severno od Odrina, se je bila huda bitka, v kateri je padlo več sto vojakov. Če je to poročilo resnično, so morali Turki že bulgarsko mejo prekorati. Bulgarsko mesto Harmanli leži ob reki Olu Dere, ki se zahodno Harmelinija izliva v Marico. Mimo mesta vozi orientalska železnica iz Tirnova, ki je važna železniško križišče, proti Odrinu, kjer je zbrana, kakor znano, velika turška armada. Ako poročilo o bitki pri Harmanliju ni izmišljeno, se je vojska na Balkanu po japonskem vzorcu brez vojne napovedi pričela.

Turški in srbski dementi.

Turško vojno ministrstvo javlja: Ob bulgarski in srbski meji so se bile manjša praske, kakršne so ob najmirnejših časih navadne in bi tisti napačno sodil, da uvajajo te praske vojsko. Medtem ko Turek priznava, da so se bile ob bulgarski in srbski meji »nedolžne« bitke menda zato, da se zbrani vojak ne dolgočasijo, pa izjavljajo Srbi, da so poročila o krvavih bojih med Srbi in Turki ob srbsko-turški meji izmišljena; bulgarska brzojavna uradna agencija pa trdi, da so vsa poročila o istočasnih napadih bulgarskih vojakov v ozemlju Nazlik, Zuma Baša in Rapojoc izmišljena. Turki vsaj priznavajo, da so se bile »nedolžne praske«.

Rumunska sodba o položaju. — Rumunska vlada odstopi.

Iz Bukarešte se poroča, da nihče več ne veruje, da se na Balkanu ohrani mir in da se vsak trenutek lahko vojska prične. Rumunski ministrski predsednik Majorescu je podal rumunskemu kralju demisijo skupne vlade. Odstop je v sedanjem položaju presenetljiv, dasi je vlada že precej časa nameravala odstopiti. Zdaj je odstopila na kraljevo željo, ki hoče, da se ob sedanjih resnih časih sestavi taka vlada, ki bo imela v zbornici močno večino. Novo vlado sestavi najbrže demokrat Dake Jonescu.

Srbi že zasedli Sandžak?

Iz Carigrada se zasebno poroča: Ob srbski meji se vedno bijejo boji. Pri Novem bazarju so se spopadli Srbi in Turki. Srbe so Turki premagali.

Kočanski in ištibski prelaz zasedli Turki.

Iz Belgrada se poroča: Kočanski in ištibski prelaz so Turki z velikimi topovi zavarovali.

Nov ultimāt Srbije.

Iz Carigrada se zasebno poroča: Srbija je izročila Turčiji nov ultimāt, v katerem izjavlja, da odpokliče iz Carigrada svojega poslanika, ako ne dovoli v 24 urah prevoz srbskega streliva.

Rusija mobilizirala na zahtevo Francije. — Na Ruskem Poljskem nameravajo proglasiti oblegovalno stanje.

»Wiener Allg. Zeitung« poroča iz zelo dobro poučenih krogov, da so francoski vojaški krogi grajali, ker je Rusija od avstro-ogrsk meje pozvala zadnja leta sem več vojakov in preložila svojo prvo obrambno črto proti Avstriji in Nemčiji bolj v notranjo deželo. Na zahtevo Francozov je sklenila ruska vojna uprava, da ojači svojo vojno moč ob avstrijsko-nemški meji v zvezi z poizkusno mobilizacijo. S svojo mobilizacijo pa Rusi niso posebno zadovoljni. Gubernatorji na Ruskem Poljskem namreč poročajo, da je prebivalstvo strašno razburjeno in da odklanjajo odgovornost za mirno mobilizacijo in zahtevajo, da naj se na Ruskem Poljskem proglasi oblegovalno stanje. Trdi se, kakor poroča »Nowa Reforma«, da proglase na Ruskem Poljskem oblegovalno stanje 7. t. m. Iz Lvova se poroča, da so na Ruskem Poljskem mobilizirani vsi polki. Vsak ruski častnik je dobil rusko-poljski besednjak. Po obmejnih krajih avstrijskim državljanom Rusi neprestano preiskujejo stanovanja.

Naša trgovina in položaj na Balkanu. — Ustavljena turška pošiljatev v Belgradu.

Iz Trsta se poroča: Radi položaja na Balkanu so suspendirali veliko blagovnih

pošiljatev v Turčijo, v kraje ob Crnem morju, v Bolgarijo in na Grško. — Na belgrajskem kolodvoru je ustavila srbska vlada 18 železniških voz, ki so vozili artillerijske municijske vozove, namenjene Turčiji. Avstro-ogrski poslanik pl. Ugron je posredoval, da so Srbi transport odposlali nazaj v Zemun.

Naš vojni minister zahteva 250 milijonov.

Z Dunaja poročajo: Vojni minister Auffenberg je glede na nevaren položaj v skupnem ministrskem svetu zahteval, da naj se mu dovoli oboroževalni kredit v višini 250.000.000 kron. Baje mu niso hudo nasprotovali.

Mobilizacija v Bolgariji.

Sredec, 5. oktobra. Nprestano vozijo vojaški vlaki na jug. Železniški vozovi so tako natlačeni z vojniki, da morajo ves čas med vožnjo stati. Prebivalstvo vojake navdušeno pozdravlja. Bojno razpoloženje je doseglo vrhunec. Povsod se kliče, da hočejo zedinjene balkanske države same obračunati s Turško in da ne potrebujejo tuje pomoči.

Nada Bolgarije v Angleško.

Sredec, 5. oktobra. Bulgarija računa v slučaju vojne v prvi vrsti na moralno pomoč Rusije, a v drugi vrsti na denarno pomoč Angleške. V nekem listu piše vseučiliški profesor dr. Miletić sledeče: Bulgare vodi v tem slučaju direktna logika in politična morala, in zato je trdno uverjen, da ne bo z njimi z dušo samo plemeniti ruski narod, ko bo videl Bulgara, ki se je odločil, da reši svoje brate, temveč da tudi domovina velikega Gladstoneja ne bo mirne duše gledala. Pisec se nadeja, da bo Angleška sedaj popravila, kar je nekdanj zakrivila, ko je dovolila razkosanje Bulgarije.

Prostovoljna akcija srbskega občinstva.

Belgrajska črnogorska mladina, sokolsko društvo in nacionalna mladina snujejo pod vodstvom Narodne Obrane prostovoljne legije. Člani »Streljačkog kluba« nameravajo osnovati legijo »Dušan Silni«. Kolo Srpskih Sestara vabi ženske, ki žele sodelovati v vojnih bolnicah, da se takoj javijo upravi Kola, ako še niso izvršile bolniški kurz.

Manifestacija belgrajskih bogoslovcev.

V Belgradu se neprestano vrše manifestacije navdušene mladine. V sredo so belgrajski bogoslovci z govori in patriotičnimi pesmami navduševali maso. Z zastavo v roki so izžvali manifestacije mladine ostalih šol ter pred kraljevim dvorom priredili navdušene manifestacije za vojsko.

Črnogorska armada.

Dodatno k našemu članku o vojni moči Turčije in balkanskih držav priobčujemo sledeča natančna data o črnogorski armadi:

Sistem je splošni milični. Razpredeljena je armada šele nekaj let sem. Rekruti od 18 do 19 let služijo dve leti. Njihove vaje se pa vrše v obrokah po 30 dni, vseh skupaj ne sme biti čez 360 dni. Aktivna armada od 20. do 52. leta se razdeli v dva razreda po sposobnosti. Oba razreda imata let. vojaške vaje od 4 do 10 dni, pri večjih vajah, ki so pa redke, do 16 dni. Od 53. do 62. leta obstoji rezervna dolžnost, in sicer za intendantna in etapna dela, ki so jih preje izvrševali invalidi in ženske. Orožništvo je razdeljeno v dve kompaniji po 150 mož. Topništvo je bolj slabo. V mirovnem času obstojijo za eno poljsko, eno havbično in dve gorski bateriji, štirje permanentni učni kadri 3 častnikov, 50 mož in 20 konj. Od leta 1911 obstoje posebne redne obmejne straže na vzhodu.

Potreba po častnikih je velika. Častnikov je 800, od teh je okoli 60 dobilo v inozemstvu dobro izobrazbo. V Cetinju se kadeti izobrazujejo šele od leta 1911 sem. Komandanti kompanij-baterij in bataljonov so pravzaprav stalno v službi, uniformo pa nosijo stalno le generalni štabniki. Penzijsko vprašanje je od kralja odvisno. Glede topov imajo najrazličnejše sisteme, večnoma so podarjeni.

V miru je armada razdeljena v štiri divizije z 11 brigadami in 54 bataljoni s 400 do 800 možmi. Vsaka brigada dobi v vojski eno gorsko baterijo, en stroj-nopuškini oddelek in nekaj tehničnih. Vsegaskup v vojski 45.000 pušk, 100 topov in 50 strojnih pušk; za druge namene ostane rezerva 10.000 mož.

Dnevne novice.

+ Zopet zmagal S. L. S. na Vipavskem. Pri občinskih volitvah v Lozah je minoli teden sijajno prodrli v vseh razredih S. L. S. Prejšnjega župana Karola Mayerja in njegovih liberalnih pristašev niti na volišče ni bilo, ko so videli, kako so naši volilci organizirani. Tako je zopet odklenkalo na Vipavskem, v eni najmočnejših trdnjav, takozvanemu naprednemu liberalizmu. V celi vipavski dolini je sedaj

samo še občina Ustje v liberalnih rokah. Vipavci pravijo, da ena še mora ostati »za mušter«!

+ Dr. Ivan Šusteršič o jugoslovanskem vprašanju na Balkanu. Pod tem naslovom piše naš deželni glavar dr. Ivan Šusteršič v dunajski »Zeit« sledeče: »Zdi se, da stojimo na pragu zgodovinske dobe, v kateri se bo približalo jugoslovansko vprašanje za velik korak svoji rešitvi. Žal, da je našel ta moment našo monarhijo z gnilo hrvaško rano. In vendar je habsburška monarhija največja jugoslovanska država in bi zato bila vsled dinamičnih zakonov poklicana, igrati pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja vodilno vlogo, tembolj, ker je od tega naravnost odvisen ugled monarhije kot vevsile. Kajti v tej smeri imamo edino možnost razvoja, brez katere pa ni nobene vevsile. Našo stražo ob Adriji tvorijo Jugoslavlani, brez katerih smo od morja odrezani. Kratko, težišče naše države kot vevsile je v deželah, v katerih stanujejo Jugoslavlani. To, kar je danes za nas najnujnejše, je popolna razbremenitev hrvaške situacije. V ostalem pa sem že v prejšnjih delegacijskih zasedanjih porabil vsako priliko, da sem povdarjal veliki pomen, ki ga ima za nas veliki kompleks jugoslovanskih vprašanj. Tako tudi l. 1910, bilo je prvo zasedanje po aneksiji balkanska politika je stala v središču interesa delegacij. Moji argumenti od tedaj veljajo še danes: Takrat sem izrekel odkrito, da mora iti stremljenje naše balkanske politike za tem, da se omogoči carinska unija z balkanskimi državami. Ako pa se hoče doseči carinska unija, se morajo vsekakor ustvariti za to gospodarski in politični predpogoji. Žalibog ni bilo nikjer najti političnih predpogojev. Postopanje naše bosenske uprave ni bilo vedno tako, da bi nam moralo pridobiti simpatij na balkanskem polotoku. Poleg tega pride v poštev tudi točka, ki se sicer sama na sebi zdi manjšega pomena, ki pa je vendar ravno z ozirom na obravnavanje balkanskih vprašanj nepodcenjujoče važnosti, to je namreč način našega diplomatičnega zastopstva na balkanskem polotoku, zlasti v slovanski balkanskih državah. Avstro-Ogrska je država, ki šteje za Rusijo največ Slovanov v svojih mejah in ki ima pred vsemi državami največ Jugoslovancev. Vsaka drugi vevlast bi v takih razmerah izkoristila to, kar ima, ter bi na primer skrbela, da bi se v jugoslovanskih državah, kjer opaža važne interese, pustila načeloma zastopati od Jugoslovancev. Kajti takega ogromnega pomena bi bilo, ako bi bili zastopani po poznavalcih narodnega, političnega, gospodarskega in čuvstvenega življenja narodov v teh državah, po možeh, ki bi lažje mogli umeti, kaj pomeni ta ali ona rahločutnost ki bi imeli polno umevanje za to, da bi varovali take rahločutnosti in šli ljudem take na roke, kakor odgovarja interesom naše monarhije. Dogodki dokazujejo vsak dan z vedno večjim povdarkom, kako upravičena je bila večkrat izražena želja, naj se revidira celokupna metoda balkanske politike.

+ Štiri nove podružnice »Slovenski Straže« se ustanove jutri. Ustanove se podružnice na Ježici, v Planini pri Rakeku in na Bledu. Pred par dnevi se je ustanovila podružnica »Slovenske Straže« v Mariboru.

+ Pričetek poslovanja posr do valnih uradov. Precejšno število občin že z velikim uspehom deluje s posredovalnimi uradi. Vendar jih je pa še precej, ki čakajo odredb oblastev. Da se spravi poslovanje v pravi tir in z uradovanjem povsod začne, se je obrnila »Kmetška županska zveza« potom deželnega odbora na c. kr. deželno vlado s prošnjo, da odredi, naj se ustanovitev posredovalnih uradov v smislu § 7, al. II. zakona z dne 27. septembra 1911 dež. zak. št. 45 takoj naznani dotičnim okrajnim sodnijam, v katerih okoliših so izvolitve zaupnikov že pravomočne, odnosno kjer so začeli ali pa bi lahko začeli posredovalni uradi takoj poslovati. Okrajna sodišča morajo namreč vse tožbe radi žaljenj časti odstopiti občinskim posredovalnim uradom, kar se — kolikor je nam znano — doslej ni vršilo. C. kr. deželna vlada se je tej prošnji »Kmetške županske zveze« odzvala in naročila vsem okrajnim glavarstvom na Kranjskem z razpisom z dne 24. septembra 1912, št. 24.072, da takoj obveste sodišča o ustanovitvi posredovalnih uradov. — Tako upamo, da bo prišlo poslovanje v pravi tek — v korist ljudstva.

+ Liberalna propalost. »Dan« piše danes o sestanku pravašev in S. L. S. v Ljubljani sledeče: »Navesti hočemo, komu naj služi sestanek Hrvatov in Slovencev, ki se vrši 20. t. m. v Ljubljani. V prvi vrsti je avstrijska vlada spoznavno z ogrsko naprosila slovenske klerikalce, da jima pomagata razdreti hrvaško-srbsko koalicio. Bogati bodo Judeževi groši, katere bi dobili slovenski klerikalci za efijalsko dejanje, ako bi se jim to posrečilo.« — Hrvaški pravaši iz tega lahko spoznajo, kakšne vrste

Ljudje so slovenski liberalci. Mi se nad njimi ne bomo ogorčevali, ker jih dobro poznamo in smo njihovih podlosti navajeni.

Kdo hujska na vojsko? Kadar se bliža nevarnost kakke vojske, takrat začno tudi socialni demokratje vsi kakor po taktu ropotati po svojih bobnih, češ da je vojska »kruto klanje«, od katerega nima nihče koristi kakor »klerikalizem in kapitalizem«. »Slovenec« ni niti vrstice zapisal, da se mora Avstrija spustiti v vojsko na Balkan, ampak kaj to briga socialne demokratje, treba je izrabiti priložnost in napraviti »klerikalce« odgovorne za vse težke posledice kakke vojske. In v resnici, danes že »Zarja« piše, da se »Slovenec« igra z orožjem in brezvestno hujska vodilne kroge avstrijske države na energičen nastop in da pomeni to hujskanje »neodpustno zločinstvo nad ljudstvom«. Prvič je to laž, drugič ne bosta ne »Zarja«, ne »Slovenec« kaj vplivala na to, ali bo vojska ali ne, tretjič pa, če bo potrebna, bodo avstrijska ljudstva poslušala cesarja, ne pa socialnodemokratskih voditeljev, ki so bili še vedno tepeni, kadar so hujskali zoper armado in vojne dolžnosti. Kar pa se tiče zločinov nad ljudstvom, jih imajo socialni demokratje veliko več na svoji vesti, kakor vsi »klerikalci« na svetu! Če razbijajo socialisti po Dunaju in Budimpešti in hujskajo ljudstvo na pocestne kravale, da teče kri po ulicah in padajo mrlič, kaj to morda ni »zločinstvo nad ljudstvom«? Ali so to tudi žrtve »klerikalizma«? Smešno! Socialni demokratje se pripravljajo sedaj v Belgiji na generalni štrajk, ki bo stal po mnenju socialistov samih 50 milijonov mark, pa so kljub temu tako nesramni, da upijejo, da »klerikalci na vojsko hujskajo«! In ta vojska v Belgiji utegne delavsko ljudstvo, ki jo mora samo s svojimi groši plačati, bolj boleti kakor kakšna »meščanska« vojska, ki jo socialisti po listih slikajo svojim telikom.

Deželni odbornik dr. Pečan je posle v deželnem odboru v polnem obsegu zopet prevzel ter ima kakor prej sprejemne dneve ob ponedeljkih in četrtek od 10. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Sumničenja in laži. »Slovenski Narod« z dne 1. oktobra t. l. napada deželni odbor in imenoma deželnega odbornika dr. Zajca, češ, da so dobili dopust za meščanskošolski tečaj samo učitelji »koritarji«, kakor imajo navado psovati liberalni listi del slovenskega učiteljstva, ki hoče vzgajati slovensko mladino v sporazumu s cerkvijo in se ne zmenji za kričanje »Dana« in »Učiteljskega Tovariša«. Ta napad na deželni odbor, oziroma na šolske oblasti radi meščanskošolskega tečaja se najbolj zavrne s tem, če povemo, da je dobilo dopust več učiteljev, oziroma učiteljic, ki niso Slomškarji in prav nič ne diše po »klerikalizmu«, o čemur se lahko vsakdo prepriča na zaznamku v tečaju sprejetih učiteljev, ki je na vpogled pri ravnatelstvu ljubljanskega učiteljstva. Resnica je le, da so dobili dopust s popolno plačo le oni učitelji, ki vestno vrše svoje dolžnosti v šoli in od katerih je res pričakovati, da napravijo meščanski izpit. Sicer pa je že preneumno, da ti gospodje vedno kriče o koritih. Kaj bi neki rekli liberalci, če bi začel ljubljanski občinski odbor naenkrat nastavljal »klerikalne« uradnike ali pa če bi se takozvana »nadstrankarska« Ciril-Metodova družba enkrat tako spozabila, da bi začela nastavljal Slomškarje. To bi bilo kričanje v liberalnem Izraelu! S. L. S. je še veliko preveč obzirna in kavalirska proti liberalnim kričalcem.

Ciril-Metodova družba je nepristranska. V »Slovenskem Braniku«, ki se izdaja za glasilo Ciril-Metodove družbe, št. 10, se bere, da je »S. L. S. prodala in izdala slovenstvo«. Nadalje: »S. L. S. pospešuje konec Slovencev.« To so naravnost in f a m n i napadi, ki bodo družbo med slovenskim ljudstvom, ki je v taboru S. L. S., le še bolj diskreditirali, to tembolj, ker sicer družba še vedno slovesno zatrjuje, da je nadstrankarska. Spricho duha, ki v tem glasilu veje, se jako čudimo, da »Branik« poroča, da je na občenem zboru podružnice v B l a c h a h na Koroškem dne 25. vel. srpana govoril tudi neki duhovnik. To se nam zdi tako nezasišano, da tega ne verjamemo.

Zoper šnops se je oglašil — »S l o v e n s k i D o m«! Liberalcem priporoča »trenost«, jih navdušuje za »dobro vzgojo otrok« in obsoja »politično podivjanost«. Tako v članku. Komaj pa odpre drugo stran tega lista, ti buti iz vsakega predala nasproti duh šnopsa, neizrečena sirovost in politična podlost. »Čuki so srečno prirajžali s svojimi komedijami na farovski pod, kmalu bodo v hlevu!« — »Po Tonetovem receptu naj ima že vsak smrkvavec revolvent namesto prsta ali pa cuzel z mlekom v ustih.« — »Kdaj te bo Tone, sveti Duh obsenčil?« — »In ti, farucelj! pa si le apomni, da te bo vsa tvoja blamaža še bolj napenjala kot je nekoga njega dni, ker ni vedel, koliko drži njegov želoec in je preveč mero črešnji pojedel.« — »Ne volimo ljudi, ki so onesnaženi ženskimi lasmi.« — »Naši kle-

rikalci nočejo v občinski odbor kozlarje.« — »Čuki so se začeli puntati in nočejo več hoditi v svoje gnezdo, le še farucija in par najmlajših najdeš tam v tisti čukarski kleti« itd. — Tak šnopsarski ton preveva list, ki v svojem uvodnem članku trdi, da se »trezen človek tudi v javnem življenju nikoli ne sme dati zapeljati čez meje dostojnosti«. Kinematograf!

Za fine ljudi fine besede. Liberalci so razburjeni. Nekdo je v »Domo-ljubu« Sokolom rekel »smrdokavre«. In sedaj se ogorčajo vsi tisti liberalni listi, ki so uvedli v slovensko žurnalistiko surove psovke na naše »Orle«. Liberalna žurnalistika se ni nikdar tako visoko dvignila, da bi povedala svojim pristašem, da je psovkarjenje s »čuki« surovo in prav nič izobraževalno. In ta gospoda je sedaj ogorčena, kakor so sploh ogorčeni vsi liberalci, kadar na svoje finese dobe krepak odgovor. Zadnjič smo čitali, kako je liberalni list psoval naše somišljenice s »č u k a r i c a m i e«, in nihče liberalnih inteligentov ni bil ogorčen. Ko so pa nedavno čuli liberalci nedolžno opazko o »Špickramarjevem okusu«, so pa stvar takoj ogorčeno zavili in se škan-dalizirali. Takrat, ko je pa »Narod« pisal o »kotlejih cigararicah« in je naše poštene volilke primerjal s propadlimi ženskami, takrat je za liberalni okus bilo vse v redu. Liberalci so res najfinejši ljudje. Zelo fin je bil celo eden prvih liberalnih privakov, ki je pred leti na shodu pri Virantu na slovenske delavke, ki so ugovarjale nemškemu govoru soc. demokrata Pernstorferja, kričal »katoliške svinje«. Tej fini gospodi se mora res vedno izbirati besede.

Ne gre. Nekateri mladi svobodomiselnih inteligentov so začeli zadnji čas na znanstvenem polju zelo marljivo delovati. Kvaliteta tega delovanja seveda ni vedno v pravem razmerju do kvantitete. Glavno vprašanje pa je, kako ta stvar gre med publiko? O tem nas pouči listek, priložen zadnji »Vedi«, kjer založništvo toži: »Pri slovenski »inteligenci«, t. j. mestnih in trških »višjih« slojih, je žal udomaćena slaba razvada, da je vsakdo naročen na ta ali oni nemški časopis in revijo. Po večini stoji ti izdelki umstveno na najnižji stopnji ter so vrhu tega dragi. Vendar še ni nikomur prišlo na misel, da bi zaostal z naročnino, ki se pošilja skoraj brez izjeme točno v naprej, kakor je to stalna knjigotrška zahteva. Drugače pa je s slovenskimi periodičnimi izdanki. Po celo leto, po dve, tri leta ni naročnine. Vsak si misli: »Eh, kaj, ravno na moje kronce tudi ne čakajo, bo že prihodnjič« itd. Samo »Vedi« dolguje naročniki za II. letnik 3000 K na naročnini. (Mi pa imamo tiskarniške obveznosti, plačujemo honorarje, pa ne moremo nikjer zahtevati odloga!) Tako se godi menda vsem slovenskim revijam. Nekdanji »Kres« je vsled takega nezavednega, nerazumelega in skrajno lehkomišelnega postopanja odjemalstva — prenehal. Če morete biti naročeni na nepotrebno nemško revijo, (ki po navadi vrhu tega ne zasluži tega imena), je vaša dolžnost, naročiti po več slovenskih izdanki. Če radi plačujete nemško blago točno v naprej, tudi nam ni treba zaostajati. Vsem, ki doslej niso plačali naročnine, bomo III. letnik brezplačno ustavili in ravnotako brezplačno bomo izterjali dolg, — pa naj bo potem zamera. Če smo domača znanstvena revija in smo kot taki apelirali na podporo občinstva, apeliramo sedaj na njegovo poštenost. — Res je, slovenske revije imajo brez izjeme malo naročnikov, oziroma slabe. »Vedi« se ne godi nič boljše, morebiti med vsemi najslabše. Nočemo dajati nobenih naukov, izrekamo le mnenje, da je »Veda« premalo vpoštevala razmere. Kar je v nji samostojnega, specializiranega, n. pr. biološki in državnopravni sestavki, za širšo, čeprav »mestno in trško«, publiko ni, druge stvari pa tisti, ki se zato zanimajo, čitajo vse že veliko preje v tujih knjigah in revijah, in tega blaga je največ. Nadalje tista mestna in trška publika, na katero »Veda« reflektira, nima nobene take kulturne organizacije, ki bi mogla biti podlaga nadaljnjemu izobraževanju. Gospodje, le pojte v tiste »napredne« kroge po naši deželi in boste videli, kako se tam životari brez najmanjših višjih duševnih interesov! V tako malem narodu kakor je naš, se more znanstvo, kakor je za nas primerno, razviti le na podlagi močne organizacije, v kateri bi bili združeni vsi ljudski sloji. V tem oziru smo mi gotovo na boljšem, samo gledati moramo, da bomo vedno znanstvo gojili v isti meri kakor n. pr. gojimo praktično politično delo. Majhni uspehi naših nasprotnikov naj morejo biti le v bodrilu, da znanstvo intenzivno gojimo, ker imamo zato več ugodnih predpogojev, nego mali krožek, ki se zbira okrog »Vede«.

Kotiko davka plačujejo socialni demokratje svoj stranki. Lansko leto so plačali člani socialnodemokratskih strokovnih društev v blagajne 72 milijonov mark. Strokovno organiziranih članov je 24 milijona. Na enega člana

odpade torej 31 mark. Cedna vsota! Ko bi hotela država kak tak visok davek vpeljati, to bi se socialni demokratje razčeperili!

Pašništvo. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo živinorejski in konjerejski zadrugi v Gorjah za nakup zadržnega pašnika 50 % in za melioracijo pašnika 40 % državni prispevek. Enak državni prispevek je dovolilo poljedelsko ministrstvo živinorejski zadrugi v St. Janžu za nakup in melioracijo pašnika Ivje za mlado živino.

Društvo absolventov kranjskih kmetijskih šol priredi v nedeljo, dne 6. oktobra v Valta vasi pri Novem mestu ob 11. uri dop. v stari šoli podučno predavanje o »Ravnanju z letošnjim novim moštom ter o režnji in grubanju trt. Prosimo mnogoštevilne udeležbe!

Za spomenik pesnika A. Medveda. Iz Trnovega pri Ilirski Bistrici se nam poroča: Pretekli četrtek je imela naša podružnica »Slomškove zveze« tukaj svoj shod. Poročal je g. nadučitelj Janko Grad o občenem zboru Zveze v Kamniku. Poročal je tako zanimivo, kakor zna pač le on, zato je tudi poročilo sledilo navdušeno odobravanje. Lepo je posebno opisal, kako so Slomškarji obiskali v Kamniku grob našega pesnika A. Medveda ter obžalovali, da ta naš velik pesnik še nima spomenika. Zato se je na shodu sprožila misel, naj naša podružnica da povod, da se za spomenik Medvedov prične nabirati. In res se je nabralo takoj 93 K. Darovali so: Iv. Škrjanc 5 K, M. Škrjanc 3 K, Velhartický 5 K, Grad 1 K, dr. Kržišnik 3 K, J. Gogala 4 K, Iv. Baloh 50 K, A. Azman 2 K, Zorko 5 K, M. Ahačič 3 K, Iv. Dolenc 4 K, M. Perčič 3 K, g. kaplan iz Jelšan 2 K. Vsem častilcem pesnika Medveda: lepa hvala!

Umrl je, kakor smo že včeraj poročali, na svojem domu v Dol. Logatcu g. med. Fran Tršar. Da izkaže svojemu zvestemu članu zadnjo čast, vabi slov. katol. akad. društvo »Danica« gg. starešine in člane, da se udeležijo pokopniškega pogreba, ki se bo vršil v nedeljo popoldne ob 4. uri v Dol. Logatcu in izreka njegovim starišem iskreno sožalje. Milemu tovarišu pa naj sveti večna luč!

Nevaren požar v Boh. Bistrici. Včeraj ob 4. uri popoldne je izbruhnil ogenj iz strehe posestnika Janeza Znidar po domače Sušnik, ki je v sredi vasi. Njegova hiša se dotika sosednih, katere so vse z deskami krite. Ogenj je izbruhnil tako nenadoma, da je bila hiša trenutkoma v ognju. Pod vodstvom načelnika g. hotelirja Iv. Markaša je bilo naše vrlo gasilno društvo takoj pri požaru. V dobrih petih minutah je bil ogenj omejen, kajti voda je tekla iz sedmih cevi. Pogorelo je le eno poslopje, lahko pa bi pogorela cela zgoranja vas. Nekateri sosedje spoznajo šele sedaj, kako potreben je bil vodovod, ki se je naredil po prizadevanju gospoda poslanca župnika P i b r a. Gasilno društvo je izpolnilo, kar priznavajo vsi, mirno čeprav v grozeči sili brez uniforme svojo dolžnost, sicer bi bila pogorela polovica vasi.

Odlikovanje. Cesar je podelil župniku g. Jerneju Ramovšu v Poljanah nad Škofjo Loko zlat zaslužni križec s krono.

Srednješolstvo. Naučno ministrstvo je dodelilo c. kr. profesorja na drž. gimnaziji v Kranju A n t o n a D o k l e r j a za šolsko leto 1912/13. na l. drž. gimnazijo v Ljubljani. — Dež. šolski svet je imenoval učit. kandidata Petra Jonke za suplenta na c. kr. gimnaziji v Kočevju. — Za učitelja risanja na l. državni gimnaziji v Ljubljani je imenovan za šolsko leto 1912/13. akad. slikar Maks Gaspari.

Odborova seja Maticе Slovenske dne 30. septembra t. l. Za pripravljalno delo pri »Jugoslov. Enciklopediji« so slovenski sotrudniki od »Jugoslov. Akademije« v Zagrebu prejeli že honorar v znesku 1000 kron. — »Congres des nations«, ki se bo (mesto letos) vršil v Parizu 1913, je kot politična prireditev izven delokroga »Maticе Slovenske«. — Gradivo narodnih pesmi, ki ga je urejal prof. Štrekelj, je javna oziroma last »Maticе Slovenske«, ki ga v svojih publikacijah vrača slovenskemu narodu. Ukrene se vse potrebno za nadaljnje urejevanje tega izdanka. — Knjige za 1912 so že ali tiskane ali so v tisku. Namesto »Nar. pesmi«, ki letos vsled smrti prof. Štrekelja ne morejo iziti, se izda b e l e t r i s t i c h n a knjiga s prispevki gg. pisateljev Milčinskega, dr. Laha in Premka. »Avijatika«, spis g. A. Stekarja, se preloži na l. 1913.; pobrigati se bo za kliseje in spis sam izpopolniti v smislu eventualnega napredka te stroke do one dobe. — L. 1913. se prične z izdajanjem korespondence dr. Jos. Vošnjaka, ki jo uredi g. dr. Lončar. Tako bo Matica, kakor že tudi doslej, priobčevala »Gradivo za slovensko zgodovino nove dobe«. — Neki izviren roman se da v oceno. Obeta se nam obširnejše narodno-gospodarsko in

statistično delo. — Plačalo je doslej le še 1235 članov za leto 1912.

Ljudsko šolstvo. Deželni šolski svet je dovolil poldnevni pouk v tretjem razredu ljudske šole v Stopičah, dokler se ne ustanovi ljudska šola v Dolžu. Nadalje je vzel na znanje imenovanje novega kateheta Valentina Zupanciča na zasebnem učiteljskem in vadni pri Ursulinkah v Ljubljani namesto dosed. kateheta Mihaela Bulovca. — Abs. učit. kandidatinja Mar. Pirc je imenovana za prov. učiteljico v Dobovcu. Bivši prov. učitelj v Škocijanu Ivan Primožič je imenovan za prov. učitelja in voditelja na dvorazrednici v Mekinjah. Prov. učitelj Ivan Mihler je imenovan za suplenta na l. mestni slov. deški ljudski šoli. Nadalje je imenovan abs. učit. kandidat Stanislav Lavrič za prov. učitelja v Sp. Šiški in namesto obolele učiteljice Marije Vider izprašana supletinja Mihaela Kosmač za supletinjo v Preski. — Deželni šolski svet je pripustil k brezplačni šolski praksi na osemrazredni nemški dekliški ljudski šoli ljubljanskega šolskega kuratorija abs. učit. kandidatinjo Margareto Schneditz in na l. mestni deški ljudski šoli abs. učit. kandidatinja Marijo Pretner.

Prostovoljno gasilno društvo v Bohinjski Bistrici vabi k slavnosti tridesetletnice dne 13. oktobra 1912. Spored: 1. Ob 10. uri sprejem gostov na kolodvoru z godbo gasilnega društva. 2. Ob pol 11. uri sveta maša. 3. Obhod k gasilnemu domu. 4. Ob 3. uri popoldne gasilna vaja. 5. Koncert, petje in prosta zabava s srečolovom in šaljivo pošto. Zvečer vinska trgatve v hotelu Markeš. Načelnikstva se vlijudno naprošajo število udeležencev vsaj do 12. oktobra naznaniti, da se zamore glede obedov vse potrebno ukreniti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vsled jeze mu je trte porezal. Franc Jaklič in Nemškeloke in Jože Weiss iz Miklarjev sta si že dalje časa v lasih. Vsled tožb Jakliča za poravnane stroškov je bila Weissu krava sodnijsko prodana. To ga je tako jezilo, da se je okrog postolnih hvalil, da ga bo Jaklič že spoznal. In res. 1. oktobra je bila v Jakličevem vinogradu razbita železna ograja in v vinogradu porezanih mnogo trt. Škoda znaša nad 500 K. Jaklič je takoj sumil, da je moral to škodo narediti Weiss in zato je naznanil zadevo žandarmeriji. Ta je potem stopinje primerjala z črevlji Weiss in dognala, da so iste od Weissa.

Vsled opeklin umrl. Dne 29. m. m. so naredili pastirčki iz Prečne na paši ogenj. Med temi je bila tudi štiri-letna Nežica Jakelj iz Suhorja pri Prečni. Vnela se je revici obleka in otročiček je zadobil na hrbtu in prsih ob levi strani strašne opekline. Pol nezavestno so prinesli v žensko bolnišnico v Novo mesto. 4. t. m. je otrok poškodbam podlegel. Na paši ni bilo odraslega pastirja, temveč le majhni otročiči. Otroka bo sodnija raztelesila.

Zapaliti čul Dne 29. septembra popoldne proti mraku sta prišla železniška delavca Pavo Javor in Mate Milohnoja iz Zeranc v vas Buliče. Tu sta grozila, da hočeta zapaliti, ako se jima ne odstopi prostor za prenočevanje. Ker so jih vaščani, kateri so radi požigov prejšnjih let zelo v strahu, odpodili, sta prišla v barako Dragela pri postaji Metlika. Tudi tu sta enako zahtevala in se izrazila: »Čo vso Kranjsko zapaliti, kad ja nimam kvartirja, tudi Kranjac ga ne bode imel, še nocoj čo goreti, pak što nama kdo kaj hoče, imam revolver.« — Orožništvo ju je zaradi groženje in bogokletstva prijelo in izročilo sodniji.

Novomeški nabor se je vršil 1., 2. in 3. oktobra. V vojske vzetih je bilo prvi dan izmed 150 — 28, drugi dan izmed 130 — 23 in tretji dan izmed 140 — 25 fantov, največ iz drugega in tretjega razreda. Zadnji dan so se spoprijeli na novomeškem mostu Kočevci in dva novomeška nabornika. Začel se je pravcati pretep na nože. Skerlj in Košiček sta odnesla več udarcev; pa tudi Kočevci so znatno ranjeni. Skerlj, — da bi obdolžil Kočevce, — se je potem doma vrezal v desno stegno in si prerezal glavno žilo. Poklicani zdravnik mu jo je zašil, kajti drugače bi izkrvavel. Med naborniki je bilo nekaj fantov, popolnoma uničenih od alkohola in zaostalih v rasti.

Fantovska ljubzen. 19letni Jože Butala iz Srednje Radence je gojil zelo »gorečo« ljubezen do Cike, hčerke Ane Panjan. Sredi septembra je imela Panjan na delu več fantov, ki so prišli k večerji. Okrog devete ure se je pridvil Butala z odprtim nožem proti hiši in upil na vse grlo: »Smrt mora biti«. Domačini so vsi prestrašeni zaprli vrata in zbežali natihoma v druge hiše, ko je ta v hišo vdrl. Drugi dan je zopet prišel. Ko so ga opazili, so hitro vežna vrata zaprli. Butala je začel nato s sekiro razbijati po vratih, razsekal vrno ograjo, jo razmetal, se potem vrnil zopet k vratom in tolkel toliko časa po njih s sekiro, da jih je razbil in so se same odprle. Ko je z zavahom sekiro pridrl v hišo, so vsi v sobi

nahajajoči se delavci poskakali skozi okna štiri metre visoko in so zbežali v vas. Samo Cika se je zaletela vanj in mu hotela vzeti sekiro. Pri tem je dobila na nogi precejšnjo vreznino. Po večurnem ruvanju s to surovino, ki je hotela dekle tudi zlorabiti, so vendar prihiteli ljudje in lumpa odpodili. Orožništvo ga pridno zasleduje. Družina Butala je sploh zelo rabiata in nasilna. Pred štirimi leti je ustrelil sin Jaz svojo mater, ki premišljuje sedaj svojo pregreho v kaznilnici v Mariboru.

Opozarjamo na današnjo prilogo češke tvrdke za razpošiljanje suknene blaga M. T o m e c v H u m p o l c u. Tvrdka se kot solidno slovansko podjetje priporoča posebno za nakup zimskih oblek. Zahtevajte vzorce!

V vsaki starosti se lahko uporablja pri krčnem kašlju z najboljšim uspehom prijetno dišeče sredstvo T h y m o m e l S c i l l a e. Isto se dobi za 2 K 20 vin. skoro v vsaki lekarni vendar naj se pazi strogo na ime Thymomel Scillae. Več v oglasu.

CERKVENI VESTNIK.

— **Konferenca Sodalitatis** za novomeško dekanijo bo v četrtek 10. oktobra v Šempetru. Začetek ob pol 11. uri dopoldne.

— **Semiška dekanija** ima shod sodalitatis ss. Cordis Jesu dne 10. t. m. v Dragatušu. Začetek bo ob pol 11. uri dopoldne.

Šlajerske novice.

§ **Prihodnjo nedeljo 13. oktobra** na občni zbor »Slovenske Straže« v Mariboru. Spored: Ob 1/10. uri predpoldne: sv. maša v kapeli frančiškanskega samostana. Ob 10. uri predpoldne: občni zbor »Slovenske Straže« z običajnim sporedom. Ob pol 12. uri predpoldne: Občni zbor Slovenske krščanske-socialne zveze. Ob 3. uri popoldne: Slo m š k o v a s l a v n o s t. (Slavnostni govor. (Dr. Medved.) Nastop mladine: Prizor v proslavo Slomškega: Slomškovo rojstvo. — Petje šentjurskih in jarenskih pevcev. Koncert mariborske narodne godbe. — Vstopnina k Slomškovi slavnosti: foteli 3 K, sedeži od 1. do 4. vrste 2 K, ostali sedeži 1 K, stojišča 40 vin. — Odbor.

§ **»Sloga« in poslanec Brenčič.** Iz Ptujaja: Nekoliko časa smo mirno gledali hujskanje »Sloge« proti našemu poslancu g. Brenčiču, a sedaj je mera polna, dalje se ne sme prizanašati tem razdiračem, ki se hinavsko skrivajo za »Slogo«. List izhaja sicer na Kranjskem, a plačuje se predvsem iz našega mesta, tukaj živi glavni »Slogin« krušni oče. Odkar je g. Brenčič poslanec, zahteva »Sloga« vse mogoče in nemogoče od njega. Boli nas pa posebno to, da zaničljivo govori o njegovem kmečkem stanu. Glej zadnji list! Seveda vsi ne moremo biti doktorji in advokati! Smešite neprestano Brenčičevo delovanje. Zakaj? Naši ljudje dobivajo podpore ravnotako kot pod Plojem. Naša društva pa imajo od njega mnogo več kakor od Ploja. Za noben shod in nobeno zborovanje in nobeno volitev nam ne odreče sodelovanja. On živi in dela z nami. Ploj je prišel sicer v počitnicah k nam zborovat, a v družtvih nikdar ni govoril, za organizacije se ni briga, pri volitvah nam ni nobenih pomagal. Kaj imamo mi od dvornega svetništva, od Brenčiča pa imamo pošteno sodelovanje. Ploja slavite zaradi uradnikov! Skozi štiri dobe je bil poslanec, in kakšna je naša sodnija, davkarija, pošta? Tudi dr. Jurtela je bil deželni poslanec, a kaj je storil. Jamral je, kritiziral vsakega, a sam? Sad njegovega delovanje je cela nemška gimnazija, Studentenheim, Mädchenheim, nemškutarski okrajni zastop in največja nemškutarija, kakor je ni v nobenem drugem okraju. Težko je najti okraj, kjer bi bila narodna politika tako zavožena, kakor v našem okraju, kjer sta nas vodila dr. Jurtela in dr. Ploj. To se mora enkrat odkrito povedati, ker je sedaj iz zasede toliko neosnovanih napadov na g. Brenčiča. Vse politične in narodne grehe svoje množične politike bi sedaj varno skriti slogaši radi naložili Brenčiču. Vendar pa vemo, da je šele g. Brenčič samo eno leto poslanec. Naše ljudstvo je zadovoljno z njim, gospodom slogašem v našem mestu pa bi svetovali, naj svojo jezo izlivajo nad seboj, ker so naš okraj spravili na rob propada, ne pa na druge, ki sedaj njihove napake popravljajo. Gorje napade drugikrat v »Slogi« tudi podpišite, da si pogledamo iz oči v oči!

§ **Osebnost.** Gosp. dr. Andrej Veble, starešina »Danice«, je vstopil v vabeno dr. Ivana Benkoviča v Celju.

§ **Štajerčijanci proti Slomškovi proslavi.** Zadnji »Štajerc« se hoče norčevati iz naših Slomških slavnosti. Odgovorimo »Štajercu« na to sramotjenje s tem, da ga vržemo povsod na cesto. Kdor se iz Slomške norčuje, ta zasluži, da ne tlači slovenske zemlje.

§ **Nova župana.** V občini Gradišče (Sv. Duh na Ostrem vrhu) je za župana iz-

voljen vrli Slovenec in dozdajni župan Jakob Čepe. — V občini Grušovje pri Konjicah je bil za župana izvoljen dozdajni župan g. Anton Pučnik.

§ **Iz politične službe.** Namestnik je imenoval namestniškega konceptnega praktika Kastner-Pöhra v Ljutomeru namestniškim konceptnim ad personam.

§ **Za častna občana** je imenoval nemškutarski občinski odbor v Peklu pri Poljčanah načelnika nemškega »Schulvereina« dr. Grossa in arhitekta Payerja, ki je v Peklu sezidal šulterajnsko šolo.

§ **Nemci se učijo slovenščine.** Spodnještajerski Nemci so se začeli zadnje čase pridno učiti slovenščine. V Celju in v Mariboru vzdržuje »Südmark« javne učne tečaje za slovenščino in vabi osobito izobraženstvo ter trgovstvo in obrtništvo k učenju slovenščine. V Celju so vpeljali na mestni trgovski šoli slovenščino kot obližan predmet. To navdušenje Nemcev za slovenščino izvira iz dveh razlogov. Na eni strani je narodna zavest na Sp. Štajerskem vendar še toliko narasla, da Nemci po uradih in trgovinah ne morejo več izhajati brez slovenščine. Na drugi strani pa jim služi znanje slovenščine kot dobro zasluževalno sredstvo.

§ **Ameriška kultura.** Iz Milwaukee, Wis., poročajo: Amalija Brenkuž in njen sorog Fran imata dva sina, katerih enega sta poslala v Chicago v šolo. Dne 14. septembra pa zvesta žalostno novico, da so ga tam njegovi sošolci do smrti pretepli in potem še v vodo vrgli. Starši so doma iz trga Mozirje.

§ **Smrtna kosa.** V Mariboru je umrl posestnik in krojaški mojster Ignac Nekrepp v starosti 67 let. — V ptujski okolici je umrla hčerka velespoštovane rodbine Ribičeve, Alojzija Ribič v najlepši dobi. Zadela jo je srčna kap. — V Braslovčah je umrl posestnik Jakob Bošnjak v 92. letu starosti.

§ **Razširili so petrazredno ljudsko šolo** pri Sv. Križu na Murskem polju v šestrazrednico.

§ **Požara.** Ogenj je nastal pri posestniku K. Železnigerju v Velikomu blizu Sv. Marjete ob Pesnici. Ogenj je uničil hlev, vso spravljeno krmo in tri glave živine. — Pri Sv. Marku nižje Ptujja je gorelo pri posestniku Vincencu Forštneriču. K sreči je bila takoj na licu mesta pomoč, ki je omejila ogenj. Zažgal je 6 letni otrok.

§ **Novi rudniki premoğa.** Trboveljska premoğokopna družba in dve drugi družbi za iskanje premoğa so skrbno na delu, da bi med Rajhenburgom, Sevnico in Kozjem našli nove podzemeljske plasti rjavega in črneğa premoğa. Baje so te družbe z vrtanjem do globočine 200 metrov dosegle lepe uspehe ter so se našle ponekod po 18 metrov debele plasti izvrstnega premoğa.

§ **Samoumor.** Celje: V petek, dne 4. oktobra popoldne ob 1. uri je skočil v zelo naraslo Savinjo iz železniskega mostu pri celjskem kolodvoru urarski pomočnik Gidini in utonil. Truplo je narasla Savinja odnesla seboj. Vzrok samoumora bo najbrže starost in beda. Gidini je bil dolgo vrsto let uslužben kot urarski pomočnik pri umrlem celjskem urarju A. Schwabu.

§ **Slovensko gledališče v Mariboru.** V nedeljo, dne 6. oktobra 1912, se prične letošnja sezona, in sicer z uprizoritvijo drame »V dolini«. To igro je za slovenski oder priredil prof. Rajko Perušek, ki si je omenjeno igro izbral brezdvomno iz prepričanja, da napravi narodna igra na naše slovensko občinstvo najboljše vtise.

§ **Dva nova slovenska obrtnika** se naselita prav v kratkem v Celju, in sicer en tapetnik in en dimnikarski mojster. Za podjetne slovenske obrtnike s primerno glavnico se dobi v Celju še vedno dovolj kruha.

Primorske vesti.

§ **Liberalci povsod enaki.** Hrvatski liberalci niso nič boljši od slovenskih. Narodnost imajo na jeziku, v resnici pa ji škodujejo, če le mislijo, da bodo s tem svojemu liberalizmu koristili, od katerega pa hrvatska stvar ničesar nima. Zadnji »Pučki Prijatelj« to dejstvo jasno odkriva. Katoliški hrvatski rodoljubi se trudijo, da napravijo iz Pazina res hrvatsko središče Istre. Hoteli so ustanoviti v Pazinu konvikt za hrvatsko gimnazijsko mladino, da se ne bi fantje izgubili v krokanju in nemarnosti, pazinski hrvatski liberalci so se pa proti temu vzdignili in prizvali na pomoč Lahe! Pametni ljudje so se trudili, da se hrvatsko učiteljske namesti v Pazinu, kakor je tudi vlada hotela; no, istrski liberalci so dosegli čisto po želji Lahov, da je prišlo v Dostav, ki ni primeren kraj. Znani dr. Agneletto toži zdaj edino hrvatsko tiskarno v Pazinu in je vzel za zagovornika dr. Bartolija, najzagrizenejšega laškega nacionalca, ki je izdal proti Hrvatom znano geslo: Osar tutto! — Vsa sredstva so dobra! Zdaj pa so izdali pazinski liberalci v »Edinosti« geslo, da se premesti iz Pazina še hrvatska pripravnica za učiteljske! Vun s hrvatskimi šolami iz Pazina, ker je preveč »klerikalne«! — Res krasno je »na-

rodno« delovanje istrskih hrvatskih liberalcev!

§ **Zmaga hrvatskega kandidata v Pulju** je italijanski liberalno stranko hudo konsternirala. Glasilo istrske laške deželnozborske večine pripisuje zmago hrvatskega kandidata c. kr. mornarici, koje uslužbenici, ozir. uradniki, so volili baje in corpore in po izdani paroli zanj. Lah pa ne pomislijo, da je med mornariškimi volilci tudi dosti Hrvatov. Laško glasilo konstatuje dalje, da je bila mornarica dozdaj nevtralna. Rajši bi reklo, da je z Lah simpatizirala. Laško glasilo pa je tudi vzrok pogodiło: ker vojaški krogi žive v »fiksni ideji«, da so Lah nevarni za obstoj države. Samo da to ni fiksna ideja, marveč ideja, temelječa na dejstvu. Kako so se laški nacionalci vedno sovražno vedli proti armadi in mornarici! Sedaj pretakajo solze, ker jim je mornarica hrbet obrnila. Evidenten dokaz, da so se v Pulju svoj čas le s pomočjo sovražene mornarice obdržali na prevladi. — Laško glasilo piše, da je »položaj Lahov v Istri izvanredno resen«, da utegne imeti »strašne posledice«, če se ne preмага »apatija« širših laških krogov. Res je to.

§ **5000 naročnikov** ima »Novi čas«.

§ **Vlom v cerkev in župnišče.** V noči od sobote na nedeljo so vlomili tatovi v župniško cerkev na Gročani pri Trstu. Vrgli so ven železno ograjo pri stranskem oknu in tako prišli v cerkev in zakristijo. Ko je prišel cerkovnik v jutro v cerkev, našel je tabernakelj odprt, tudi krstni kamen je bil s ključem odprt, v zakristiji pa je bilo vse prebrskano in razmetano, omare odprte, po tleh pa je ležala cerkvena obleka in cerkvene posode. Odvili so in odnesli seboj dve zlati kupi od kelihov, stojala so pustili, potem srebrno žlico zajemalnico pri krstnem kamnu, odprli in izpraznili so tudi glavno puščico, v kateri pa je moglo biti le malo drobiža, ker se je nedolgo tega miloščina vzela ven. Hvala Bogu, da iz tabernaklja niso nič ukradli in da je ostalo sv. Rešnje Telo neoskrunjeno. Vlomilci najbrže niso bili tuji, da so znali, kje so posamezni ključji spravljeni. Gročanska cerkev stoji samotoj hribi nad morjem, blizu cerkve je samo župnišče in mežnarija, dočim sta obe vasi, ki spadate k tej župniji, Gročana in Vrhpolje, oddaljeni skoro pol ure od cerkve. Zato je bilo to »delo« za vlomilce lahko, kdo bi jih mogel slišati in prepoznati? Sploh pa imajo tatovi-vlomilci, kakor se vidi, do te cerkve radi samote posebno vno. Zadnjih 10 let je to že tretji vlom v to cerkev. Škode je okolo 80 kron. — V noči od ponedeljka na torek pa so vnovič vdrli tatovi, sedaj pa v gročansko župnišče. Vlomili so okno pri kuhinji in prišli notri. Pasje lajanje pa je zbudilo domače. Slišali so ropot v kuhinji. Gosp. župnik pogumno odpre okno, vzame samokres in uvidevši resnost položaja ustrelil parkrat, da bi jih preplašil. In res so se zbal strela in zbežali v gozd. Pri oknu pa je našel potem g. župnik en par čevljev in pa en dolg, na obe strani brušen nož, kar so oni najbrž v naglici pozabili seboj vzeti. Stvar se je naznanila orožnikom, ki sedaj pridno iščejo storilce. Da bi se jim le kmalu posrečilo jih izslediti. Gotovo ima ta tatinska družba svoja skrivališča v teh gozdih med Klančcem, Rodikom, Lokvo in Bazovico. Nujno potrebno bi bilo, da bi se orožniške postaje v okolici Trsta ojačile ali nove ustanovile, ker drugače človek kmalu ne bo varen ne doma, ne na cesti. Tudi slavna glavarstva v Kopru in v Sežani naj bi blagovolila v spomin poklicati svojim podrejenim županstvom, da imajo v vasi nočne čuvaje in da se jih tudi nadzoruje, kako opravljajo svojo službo.

§ **Katol. slov. izobraževalno društvo v Cerknem** je dne 29. septembra t. l. razvilo in blagoslovilo društveno zastavo. Novo zastavo je blagoslovil domači dekan č. g. dr. F. Knavs. Govoril je č. g. dr. L. Lenard. Popoldan se je vršil koncert na dvorišču »Gospodarskega doma«. Poleg raznih pevskih in godbenih točk je izvajal domači pevski zbor pod vodstvom pevovodje g. G. Bevk Sattnerjevo »Jestejevo prisego« s spremljevanjem vojaškega orkestra. Ta krasna a težka skladba se je izvajala nad vse pričakovanje dobro. Slavnosti se je udeležilo veliko ljudstva iz okolice in drugod, v kar je pripomoglo krasno vreme, ki smo ga življali ta dan.

§ **Umrl** je v Trstu g. Emil Kjuder, star 23 let.

§ **Kdo je ubil onega Brešana na Kalvariji.** Ze pet oseb je bilo osumljenih, da so umorili onega Brešana, ki so ga našli mrtvega na Kalvariji nad Podgoro. Sedaj sta bila izpuščena na svobodo tudi brata Maraž iz St. Ferjana, ki sta se nahajala v preiskovalnem zaporu, češ, da sta ubila Brešana. A preiskava je dognala, da sta pri stvari nedolžna.

§ **Smrt pod avtomobilom.** 29letni mladenič ponesrečil. Minulo nedeljo je vodil avtomobil od Chiusi forte proti Vidmu 29letni Jožef Blažon iz Gra-

dišča ob Soči. V njem je sedelo pet oseb, družina Lenardova, znanega trgovca s sadjem v Trstu, ki ima tudi v Gorici svojo podružnico in ki je znan našemu ljudstvu s kupčijo s krompirjem. Na nekem mestu blizu Vidma je tekel pred avtomobilom kolesar. Avtomobil je sicer dajal znamenje, naj se kolesar umakne, a se ta za to ni zmednil. Nakrat pa se je kolesar ustavil. Blažon, ki je vodil avtomobil, je videl pred seboj nesrečo. Da bi kolesarja ne povozil je krenil proti kupu peska, od tam pa v občestni kamen s tako silo, da je zletel pod avtomobil in na licu mesta ostal mrtve. Druge osebe so se tudi še precej poškodovale. Obvarovati je hotel kolesarju življenje, a je sam prišel ob njega.

§ **150 let stara trta.** Iz Svetega pri Komnu: Na zemljiški parceli št. 894 občine Sveto se nahaja trta stara 150 let. Trta sicer ni debela, ker je večkrat pozabila. Imenuje se »čedajc«. Prinesel jo je v ta kraj Janez Jazbec, ki je pred 150 leti celih 20 let služil v Solkanu. Prisluzil si je 20 zlatov, po naše 44 kron. Domov prišedši je pridno začel saditi trte in murve.

§ **Pjoroka.** Dne 2. oktobra se je poročil v Gorici v cerkvi sv. Ignacija Iv. K o k o š a r, poštni upravitelj Podmelcem (sin znanega trgovca Petra) z Viktorijo Kuštrin iz Kneže.

§ **Pred poroto** v Gorici stoji Alfred Callini, odgovorni urednik lista »Il Socialista Friulano«, v katerem je napadel goriško delavsko zbornico, da od prinoskov tramvajskih uslužbencev odbor velik del obdrži zase. Predsednik sodnega dvora je grof Coronini. Ker porotnik Sfiligoy trdi, da ne razume italijansko, predlaga obtoženec zagovornik dr. Dermota, naj se vsi spisi prevedo v slovenščino. Sodni dvor odkloni, češ, da je iz nekega porotnega zasedanja znano, da Sfiligoy laško razume Callini izjavi, da noče podati dokaz resnice. Dr. Dermota predlaga zato nove priče. Sodni dvor ugodi in se akt zopet vrne preiskovalnemu sodniku.

§ **Poštna vest.** Poštni kontrolor Ernest Nastran v Trstu je imenovan za poštnega nadkontrolorja.

§ **Deško semenišče v Gorici.** V nedeljo 6. t. m. bodo ob veliki slovesnosti otvorjeni novi prostori deškega semenišča v Gorici. Poslopje je veličastno. V soboto 5. t. m. in 9. t. m. na predvečer godu Nj. ekselence prevz. knezonadškofa bo celo velikansko poslopje bajno razsvetljeno z električnimi lučmi.

§ **Poroka.** G. Ladislav Likar, nadučitelj v št. Ferjanu, se je poročil z gospodično Dragico pl. R e y a. Vse najboljšje!

§ **Brez sledu je izginila 22. septembra** v Podleskovici pri Kneži na Tolminkem 14 letna božjastna in brezumna deklica Marija Cvek. Iskali so jo ves čas orožniki in tukajšnji lovci s svojimi psi, a pretekel je cel teden, ne da bi jo bili našli. — Oče te deklice je že več let vdovec ter ima še šest drugih nepreskrbljenih otrok. Božjastna revica je bila le v napoti pri hiši, ker ni bila za nobeno delo. Ljudje govore, da jo je oče zavidal in večkrat hudo preklinjal. Čudno je na vsak način, kam bi bila mogla tako odrasla deklica, ki je vrhu tega še težko hodila, sama tako izginiti, da bi ji po tolikem iskanju ne mogli priti na sled. Želeti je, da bi se stvar kmalu tako pojasnila, da bi nehale med ljudstvom vse hude slutnje.

§ **Kaj je s »Trgovsko-obrtno zadrugo« v Gorici?** Na to vprašanje odgovarjamo: Do danes se ne ve nič gotovega, kaj bo. Člani, ki so plačali po likvidacijskem odboru zahtevanih 300 K, so jako redki. Počakajmo torej do novega leta. Na splošno zahtevajo vsi člani, naj se spravi klad zaveda pred sodišče, kjer naj bi se pojasnilo, kako je prišlo do te nesreče in kdo jo je zakrivil.

Glasba.

Stanko Premrl: **Requiem**, za en glas in orgle. Ljubljana, Katoliška Bukvarna, 1912, cena 1 K 20 vin.

Gospod Premrl nam je zopet podaril jako lep in praktičen glasbeni dar za slovesne črne svete maše. Skladba je skozi in skozi plemenita, lahka, kratka, in eminentno praktična. Motivi so izvirni in primerni, recitativi krasno harmonizirani. Prvi Kyrie in Christe sta vokalna in to bo naredilo velik vtis. Dies irae je v toliko komponiran, v kolikor to zahtevajo rubrike. Requiem je kakor prikrojen za baritonista in teh je največ. Tisek in popir lep. Želeti bi le, da je g. Premrl zložil še »Liberac«, izdal posebej tudi glas in da je opustil takozvani Cäcilien-Schnörkl, ki je že vsem nadležen. — Jaz imam že več enoglasnih, primernih Requiem-ov, na primer Gruber, Meurer, a z veseljem bom uvrstil tudi tega v repertorij in želim, da si ga nabavi vsaka cerkev. — P. H. Sattner.

Kupujte le vžigalice: V korist območnim Slovincem!

MIR MED TURČIJO IN ITALIJO.

Italijanski listi potrjujejo vest, da je mir med Italijo in Turčijo zagotovljen. Rimski »Avanti« poroča, da so mirovni pogoji sledeči: Turška odpokliče svoje čete iz Libije in ignorira italijansko suvereniteto. Italija prizna versko in juristično nadoblast kalifa ter zapusti Egejske otoke. Turška izjavi, da bo uvedla sistem reform. Italija plača gotovo odškodnino. — V italijanskih nacionalističnih krogih pa so zbudili ti mirovni pogoji nezadovoljnost. Zlasti vzbuja nezadovoljnost juristična nadoblast kalifa, ker se ne razteza samo na verske zadeve. — Dokler se ne sklene mir, bosti obe državi sklenili premirje.

Telefonska in brzojavna poročila.

BERCHTOLD V AVDIJENCI.

Dunaj, 5. oktobra. Cesar je sprejel včeraj popoldne v avdijenci ministra Berchtolda, kateri mu je o balkanskem položaju referiral.

AVSTRIJA SE PRIPRAVLJA.

Dunaj, 5. oktobra. Z ozirom na kritični mednarodni položaj se je v seji zadnjega ministrskega sveta zopet sprožila zahteva, da se ustavi v budget 250 milijonov več za armado.

TURKI POIZKUŠAJO PREPREČITI ULTIMAT.

Carigrad, 5. oktobra. Vse brzojavke, naslovljene na bulgarskega in grškega poslanika, so dostavili tako slabo prepisane, da jih niso mogli čitati. Sodijo, da je to edini razlog, da balkanske države še niso ultimata izročile.

POZIV »SRBSKIM BRATOM«.

Belgrad, 5. oktobra. Po celem kraljestvu, da nosite orožje, se zberite pod ki izvajajo: »Bratje! Bliža se čas, ko se moramo vojskovati! Vojska bo, ta glas se širi po srbskih ravanin in po balkanskih brdih. Dolžno je prebivalstvo osvobodene zemlje, da osvobodi Dušanovo zemljo, Staro Srbijo in Makedonijo. Zahvaljujemo Boga, ki nam da priliko, da prelivamo kri za svobodo svojih bratov. Vsi, ki ste sposobni, da nosite orožje, da se zberete pod vojno zastavo. Geslo bodi: svoboda ali smrt!«

VREDNOST SRBSKEGA DENARJA PADA.

Zemun, 5. oktobra. Vrednost srbskega dinarja pada. Včeraj je bil še srbski dinar tu vreden 94 vinarjev, danes pa plačajo zanj le še 80 vinarjev.

VSTAJA V MAKEDONIJI.

Peterburg, 5. oktobra. »Novo Vreme« poroča: Makedonska notranja organizacija pripravlja močno vstajo v celi Makedoniji. Prebivalstvo trajno oborožujejo in razdeljujejo v male vstaške čete. Makedonci se čez nekaj dni dvignejo.

PROSTOVOLJCI V SRBIJI.

Belgrad, 5. oktobra. Srbija je zelo hitro izvedla mobilizacijo. Za vojsko se je toliko junakov prijavilo, da je prekoračeno število 350.000 mož in vseh prijavljenih ne bodo sprejeli. Mladina, ki še ni podvržena vojaški službi, se vporabi za biciklistično, poštno, brzojavno, telefonsko, signalno in sanitetno službo. Sprejemajo se tudi prostovoljci inozemci. Veliko inozemcev je že prosilo, da naj jih sprejmejo za srbske državljane, med njimi osobito veliko Lahov, ki izjavljajo: »Rajši v vojsko za osvoboditev balkanskih narodov, kakor pa za osvoboditev Tripolisa.« Prijavilo se je veliko ruskih, slovenskih in čeških prostovoljcev, kakor tudi dva francoska in veliko ruskih aviatikov.

MOBILIZACIJA IN SRBSKI RUDARJI V TRBOVLJAH. — 100 RUDARJEV POKLICANIH POD OROŽJE.

Trbovlje, 5. oktobra. Vsled mobilizacije na Balkanu je odpotovalo do sto srbskih rudarjev, zaposlenih pri rudniku na Dobrni, ki jih je pozvala srbska vlada pod orožje, v Srbijo.

VELIKANSKA DRAGINJA V SOFIJI.

Sofija, 5. oktobra. Takoj po razglasu mobilizacijskega povelja so v Sofiji šinile cene živil in drugih življenjskih potrebščin v vrstolomno višino. Vojno sodišče je zoper špekulante publiciralo razglas, da bo vsakega najstrožje kaznovalo, kdor bi podražil življenjske potrebščine.

Sofija, 5. oktobra. Vsled mobilizacije miruje delo na polju in trpi delo v tovarnah. V mestu je zavladala silna draginja. Takoj, ko je bila razglašena mobilizacija, je poskočila cena moki od 22 frankov na 30 frankov za vrečo. Sladkor, ki je veljal jutraj 1 frank 10 stotink kilogram, se je po mobilizacijskem razglasu prodajal po 2 franka. Riž je poskočil od 50 stotink na 80 stotink, kruh se je podražil od 25 na 40 stotink. Opanke od 5 na 10, 12 in celo na 15 frankov.

ZAKAJ JE MORALA RUMUNSKA VLADA DEMISIONIRATI.

Budimpešta, 5. oktobra. Rumunska vlada je mobilizirala dva armadna zbo-

ra. Trdilo se je, da hoče nastopiti proti ostalim krščanskim balkanskim državam, Rumunce pa je to tako razburilo, da je vlada morala zato odstopiti. (Če je to pojasnilo o odstopu rumunske vlade istinito, je položaj v toliko izpremenjen, da lahko Bulgarija odpošlje proti Turkom tudi tiste divizije, ki so določene, da stražijo radi Rumunije severno bulgarsko mejo ob Donavi. Op. ur.)

STALIŠČE RUMUNSKÉ.

Bukarešt, 5. oktobra. Rumunska vlada izjavlja, da prilagodi svoje stališče velevlastim. Ako bi dosegla Bolgarska po svoji akciji uspehe, Rumunija ne ostane v rezervi, marveč hoče doseči rekompensacije.

PREKINJENE DIPLOMATIČNE ZVEZE SRBIJE IN TURČIJE.

Belgrad, 5. oktobra. Z merodajnega mesta se poroča, da so se radi vprašanja o prevozu srbske municije prekinile diplomatske zveze med Srbijo in Turčijo.

DVEURNA BITKA PRI IMOTI.

Carigrad, 5. oktobra. Na meji se bi jejo neprestano manjši in večji boji. Pri Imoti je trajala bitka med Turki in Bulgari dve uri.

STALIŠČE SRBIJE NASPROTI VELEVLASTEM.

Praga, 5. oktobra. »Narodni Listy« poročajo iz Belgrada: Merodajni krogi izjavljajo, da se nobenemu pritisku velevlasti ne udajo, da bi mobilizacije preklicali. Srbija tudi ne sprejme nikakih koncesij, ki bi jih Turčija le vsled sile dala.

NAVDUŠENJE V PRAGI.

Praga, 5. oktobra. Tu je zapustilo 30 bolgarskih dijakov mesto in odpotovalo v domovino. Množica na kolodvoru je pela »Hej Slovani!«

NAJNOVEJŠE VESTI.

SODBE O POLOŽAJU.

Dunaj, 5. oktobra. Položaj na Balkanu je slejkoprej nerazjasnjen.

Berolin, 5. oktobra. Tukajšnji diplomatski krogi tudi še zdaj niso izgubili upanja, da se mir ohrani.

Dunaj, 5. oktobra. V nekaterih vojaških krogih se sodi, da se začetek vojske le zato zavlačuje, ker balkanske države, zlasti Grčija, pa tudi Bulgarija, rabijo primeroma veliko časa, da dopolnijo svoje čete na vojno stanje.

ULTIMATUM SE DANES IZROČI.

Dunaj, 5. oktobra. Glasom »Neue Freie Presse« izroče balkanske države Turčiji danes ultimatum, v katerem se zahteva avtonomija Makedonije, Stare Srbije in Albanije in se daje Turčiji 3 dni roka za odgovor.

ALI SE MIR VENDARLE OHRANI? PRIZADEVANJE FRANCIJE.

Berolin, 5. oktobra. Tukaj se še splošno misli, da se bo mir ohranil, in sicer tako, da ali vse velevlasti storijo kolektivne korake ali pa da se poveri Avstriji in Rusiji mandat, da Balkan diplomatskim potom pomirita.

Dunaj, 5. oktobra. V tukajšnjem ministertvu za zunanje zadeve pričakujejo danes popoldan predloga Francije, kako mir ohraniti.

ULTIMATUM SE ŠE NI IZROČIL.

Sofija, 5. oktobra. Turčiji se dozda ultimatum še ni izročil. Odločitev o vojski ali miru pade šele koncem prihodnjega tedna.

TURČIJA ZAČNE PROTI ČRNI GORI?

Cetinje, 5. oktobra. Essad-paša se je s 3000 redici vzdignil s Skadra in koraka proti Črni gori.

VOJNO NAVDUŠENJE V TURČIJI.

Skoplje, 5. oktobra. Albanci so sklenili prekiniti krvavo osveto, da zamorejo braniti Turčijo. Med Albanci vlada velik vojni entuzijazem.

Carigrad, 5. oktobra. Tu so se manifestacije za vojno ponovile. Množica koraka peva po ulicah in vzklika zlasti proti Grčiji.

PRIPRAVE V BULGARIJI IN GRČIJI.

Sofija, 5. oktobra. Tu se manifestacije za vojsko nadaljujejo. Od vpoklicanih rezervistov se je pozivu odzvalo 95 odstotkov. Število prostovoljcev je veliko. Številne žene se prijavljajo za službo pri Rdečem križu.

Atene, 5. oktobra. Mobilizacija se marljivo nadaljuje. Rezervisti se v obilnem številu oglašajo.

PRIRAVE CARIGRAJSKE BORZE.

Carigrad, 5. oktobra. Borzni komite je izdal primerne naredbe, da zapreči eventualno deruto vrednostnih papirjev.

NAVDUŠENJE ZA VOJSKO NA GRŠKEM.

Atene, 5. oktobra. Grki so za vojsko strašno navdušeni. Mobiliziranih je 160 tisoč mož.

MANIFESTACIJE V ATENAH.

Atene, 5. oktobra. Dijaki so priredili manifestacijo pred bulgarskim in srbskim poslaništvom ter nato odšli pred vojno ministrstvo, zahtevajoč, naj se jih vpokliče. Ministrski predsednik Venizelos je pohvalil njihovo vnemo in obljubil, da se jih bo v pravem trenutku pozvalo pod orožje.

V AVSTRIJI USTAVLJEN VOZ VOJNEGA MATERIJALA ZA SRBIJO.

Amstetten, 5. oktobra. Tu so ustavili en vagon vojnega materijala iz Francoske, namenjen v Srbijo.

PROMET V TURČIJI.

Carigrad, 5. oktobra. Ves blagovni promet proti Mustafi-paši in Dedeagaču in sploh proti bolgarski meji je ustavljen.

PRESTOLNI GOVOR CARA FERDINANDA.

Sofija, 5. oktobra. Danes se je otvorilo sobranje s prestolnim govorom. Kralj pravi, da je vsled splošne mobilizacije bilo potrebno proklamirati obredno stanje. Poslanci so zbrani, da ta ukaz odobri in store še druge odredbe, ki so vsled težavnega položaja postale potrebne. Kralj prosi božjega blagoslova za delo sobranja, prepričan, da bo svojo dolžnost storilo.

× × ×

MIR MED TURČIJO IN ITALIJO.

Ouchy, 5. oktobra. Mirovni pogoji se podpisujejo, kakor hitro jih obe vladi potrdita.

ZADNJA VEST O MIRU MED TURČIJO IN ITALIJO.

Rim, 5. oktobra. »Tribuna« demantuje, da bi se bil med Italijo in Turčijo mir sklenil. Javnost pa temu dementiju ne veruje in je vse prepričano, da manjka le še podpisov.

× × ×

SENZACIONALNE ARETACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 5. oktobra. Danes so tu aretirali odvetnika bivšega, saborskega poslanca dr. A. Horvata, dr. Sachsa, dr. Schönteina in poštnega uradnika Lercha. Aretacije so v zvezi z afero posmrtnih zadruga »Balkana«. Kolikor vemo mi, je bil dr. A. Horvat pravni konzulent »Balkana«. Za včeraj je bil dr. Horvat povabljen k preiskovalnemu sodniku. Zasiłanje je trajalo od 10. ure dopoldne do pol 9. ure zvečer, nakar se je vršilo posvetovanje, nato je bilo dr. Horvatu naznanjeno, da je aretiran.

VELIK VIHAR V TRSTU.

Trst, 5. oktobra. Včeraj se je vzdignil v Trstu velik vihar. Vrgel je z voza voznika Štefana Petokviča, 47 let starega, ko se je vračal iz pristanišča, s tao silo, da je umrl. Voznika Andreja Vercarja je tudi z voza vrgel in hudo ranil. Osem oseb je bilo vsled viharja lahko ranjenih. Več malih jadrnic je bilo v nevarnosti.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Alicante, 5. oktobra. Neka tovarnovlačna lokomotiva je zavozila v čakalnico in se prevrnila. Devet oseb je mrtvih, dve sta težko, 100 lahko ranjenih.

Cenj. naročnike, katerim je te dni potekla naročina na »Slovenca«, opetovano opozarjamo, da je za obnovo naročnine skrajni čas, ker se bo list pošiljal le še nekaj dni.

Novice s Hrvaškega.

h Zagrebška mestna knjižnica in čitalnica se je zopet otvorila 15. m. m., pomnožena za 1769 del v 2000 zvezkih iz podarjene knjižnice pokojnega Fr. Arnolda. Vsega skupaj šteje sedaj zagrebška mestna knjižnica nad 30.000 zvezkov.

h Aproxizacija Zagreba. Zagrebški mestni aproxizacijski odbor prodaja na drobno: beli krompir po 8 vin., rdeči po 9 vin. kg; jajca po 8 vin. kos. V večjih množinah naročenemu blagu (od 50 kg dalje) so cene še nižje in se blago dostavlja strankam na dom.

h »Djaška filirsko (vinarsko) društvo« bo ime društvu za djaška prenočišča, ki ga snuje hrvaško društvo za tujski promet.

Muzej Zrinskyh. Kakor se poroča, je bil v Legradu nedavno tega otvoren muzej rodu Zrinsky. V tem muzeju je zbrano vse, kar se tiče zgodovine hrabrega hrvaškega rodu. Največ predmetov v imenovanem muzeju spominja na obrambo Sigeta, ko si je S. Zrinsky s svojim junaštvom in poqumom postavil vekovečen spomenik.

Železniška nezgoda. Iz Sarajeva poročajo dne 3. t. m., da je med Lasvo in Travnikom skočil s tira nek tovarni vlak. Škoda je precejšnja, človeških žrtev ni.

Ogrske šole v Bosni. Ogrsko Juliano društvo je ustanovilo v Brčki že tretjo šolo v Bosni.

Po svetu.

Mlada domoljubkinja. Neki pariški list je prinesel to-le anekdoto: »Ko je zadnjič bivala nemška cesarica na svojem gradu v Alzaciji, je povabila nekega dne popoldne šolarčke iz sedne vasi v grad. Otroci so bili po kraljevo pogoščeni in so se igrali pred cesarico. Kraj je francoski, ali šolarčkom se v glavo nemščina vtepa. Otroci so umeli pač nekaj nemških besed, ali v pogovor se niso mogli podati. Zaradi tega je morala cesarica z otroci govoriti francosko. Ena deklica se je tako omilila cesarici, da jo je prižela na srce in jo vprašala: »Povej, dušica, kaj bi rada, kar si želiš, pa ti izpolnim.« Drugi otroci so utihnili, pa čakali, kaj bo deklica rekla. Dekletce je pa brez daljšega pomisleka odgovorila: »Dovolj nam učiti se v šoli francosko.« Cesarica je deklic debelo pogledala, zakaj takega odgovora pač ni pričakovala od nje. Potem pa je rekla: »Pa naj bo, tvoja želja se ti izpolni!« Deklica, ki je vedela, da je prevzvišena gospa žena nemškega cesarja Viljema, je vzkliknila radostno: »Hvala stokrat, madame Viljem!« — Odsihmal se v občini Urville, in sicer samo v tej občini v vsej Alzaciji poučujejo otroci dve uri na teden v francoščini.

Nevarna vlomilca so prijeli na Dunaju v osebi 35 let starega vlomilca Andreja Kogovška.

— Opozarjamo, da naj naše gospodinjke zahtevajo in kupujejo drože iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8., ki se prodajajo v korist »Slovenski Straži«. S tem podpirajo našo obrambno družbo in domače podjetje. Blago je iz vrstno!

Ljubljanske novice.

Ij Veliko skioptično predavanje o aktualnem predmetu: Boj za Sredozemsko morje, se vrši prihodnji tork ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Ljudskega doma«. Predava državni in deželni poslanec prof. Evgen Jarc.

Ij Opozarjamo na predstavo, ki jo vprizori jutri v nedeljo, dne 6. oktobra v dvorani Rokodeskega doma, Komenškega ulica št. 12 damski odsek šentpeterskega prosvetnega društva. Poleg zboru je tudi kocert in igra s petjem v petih dejanjih »Na Marijinem srcu«. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 vin., III. vrste 60 vin., stojišča 40 vin. Začetek točno ob 6. uri zvečer.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov ima jutri v nedeljo dne 6. t. m. ob pol 11. uri v dvorani Rokodelskega doma svoj redni mesečni shod. Ker so na dnevnem redu važne zadeve, je želeli kar najobilnejše udeležbe. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Ij Šentpeterska Vincencijeva konferenca ima sejo v ponedeljek zvečer ob 6. uri v Marijanišču. Zaradi važnosti se pričakuje polnoštevilna udeležba.

Ij Književna izreka v slovenskem gledališču. Pod novo intendanco se je načelno uvedla na slovenski oder izreka — v. n. pr. dav, pobrav za pisani: dal, pobral. Mi smo to izreko z veseljem pozdravili, ker je edino pravilna in književno upravičena. Toda na svetu so ljudje, katerih jezikovno obzorje ne seže čez 25 črk, ki so se jih na prvi strani Abecednika naučili in katerim so čisto neznani pojmi o ortoepiji jezika. Med te učenjake spada tudi »Dan«, ki je silno hud na to izreko in jo z ogorčenjem obsoja. Toda koliko je vredna obsodba iz ust »Danovega« učenjaka, ki nima niti pojma o tem, kaj so dialekti in kaj pravila za ortoepijo kakega jezika, naj vsak jezikovno izobražen človek sam sodi. »Dan« ima namreč toliko jezikoslovnega znanja, da meni: Kdor govori dav, pobrav itd., mora govoriti tudi: jiti, podriti, pobrat, čuti itd.! Kdor si upa s takim jezikovnim znanjem na dan, ni čuda, da mu nova izreka na slovenskem odru preseda. Toda mi mu povemo, da izreka — v — ne spada med dialektične spake, temveč med bistvene in edino pravilne znake slovenske ortoepije. Pisava ima svoja pravila, izreka pa svoje. Zakaj se »Dan« ne jezi tudi nad tem, da se izreka n. pr. teška glazba, oska soba itd., pisati se mora pa: težka glazba, ozka itd.? Zato, ker »Dan« ne loči črk od glasov. pojavi in bi isti »Dan« zahteval na pr. tudi izreko: umerla je za černo smertjo, ako bi se tako še sedaj pisalo, kakor je bilo v navadi 330 let, to je skoraj do 1880. leta. Enako bi govoril seveda »Danov« pisavec tudi: n. pr.: pevic, učenec — kakor se je preje pisalo, ako bi bilo pri tem ostalo. Kdor bi bil govoril tako, kakor govori ves narod in je za književno izreko samo soglasje celega naroda merodajno, bi se v očeh »Dana« seveda spakovalo! — Od intendance slovenskega gledališča pa pričakujemo, da vztraja pri edino pravilni izreki!

Ij Občinski svet bo imel redno sejo v torek, dne 8. oktobra 1912, ob šestih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Poročilo mestnega magistrata o prošnjah za sprejem v občinsko zvezo ljubljansko. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o izvolitvi enega člana v nadzorovalni odbor meščanske imovine. 2. o izvolitvi zastopnika mestne občine v odbor »Slovenske Filharmonije«. 3. o dopisu župana glede spremembe ustanovnega pisma mestne ustanove za obisk kake obrbene šole. — Finančnega odseka poročila: o računskem sklepu za l. 1911: mestnega zaklada, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, splošnega ustanovnega zaklada, o prošnji Ivana Edra za izpust iz najema hotela »Tivolij« ter raznih ponudbah za najem tega hotela, o ponudbi akad. slikarja Richarda Jakoviča za nakup njegovega umetniškega paviljona, o prošnji And. Tonija in tovarišev za nakup neke mestne senože v Mestnem logu v svrhu poljedelstva, o dopisu mestnega šolskega sveta glede doneska k troškoma za kurjavo šole v Lichenhurničnem zavodu, o dopisu mestnega šolskega sveta glede doneska za nabavo glasovirja ter zgradbe dveh paviljonov pri šoli na Prulah. Šolskega odseka poročila o računih o porabi dotacije na raznih mestnih šolah za leto 1911/12. — Obrtnega odseka poročila o izjavi mestne občine glede razdelitve mesta Ljubljane v dimnikarske okraje. — Olepševalnega odseka poročila: o prošnji društva profesorjev za napravo napisnih tablic v tiolskih nasadih in orientacijske mize na ljubljanskem Gradu, o poročilu komisije glede okrašenja oken in balkonov s cveticami, o dopisu mestnega magistrata glede ureditve parka na trgu Tabor, o dopisu županovnem g. ede kredita za razne potrebe mestnega gospodarstva. — Direktorija mestne zastavljavnice poročila o računskem sklopu mestne zastavljavnice za leto 1911. — Samostalni predlogi: Obč. svetovalca Ign. Štembova glede podaljšanja Knaflcove ulice, obč. svetovalca Ant. Likozarja: glede naprave javn. perišča ob Orlovi ulici, javnega vodnjaka na Dolenjski cesti, poprave hodnika na Dolenjski cesti, premeščanja železniške zatvornice na Dolenjski cesti, podaljšanja elek. razsvetljave na Dol. cesti, ureditev uč. plač ter dovolitve draginske doklade učiteljem v Ljubljani; občinskega svetovalca Ferd. Staudacherja glede delnega tlakovanja Gradišča; občinskega svetovalca J. N. Jegliča glede uporabe šolskih telovadnic izključno v šolske svrhe; obč. svetovalca Tom. Novaka glede razširjenja mostiča iz Ceste na Loko na Opekarsko cesto; občinskega svetovalca Jos. Marinkota: glede nadaljšanja Abaciljeve ceste, glede zveze Metelkove ulice s Cesto na južno železnico. — Tajna seja: Poročila: o prošnji mestnih šolskih zdravnikov za stalno nameščenje, o prošnji nekoga učitelja mestnega dekliškega liceja za ureditev prejemkov, o raznih prošnjah v personalnih zadevah magistratnih uradnikov, o raznih prošnjah za podporo iz mestnega vseučiliškega zaklada, o prošnji učiteljstva mestnega dekliškega liceja za zvišanje aktivitetne doklade, o prošnji gasilne straže v »Mestnem domu« za podporo, o prošnji vdove detekt. Šubra za zvišanje vdovnine, o prošnji učiteljev z izpitom za meščanske šole za personalno doklado. — Šolskega odseka poročila o imenovanju profesorja francosčine in slovenščine na mestnem dekliškem liceju. — Stavbnega odseka poročila o dopisu županovnem glede stavbnega vodstva in stavbne doklade pri zgradbi kanalov zbiralnikov. — Olepševalnega odseka poročila o prošnji mestnega vrtnarja Hejnica a prejemanje stelje iz mestnih dreveredov. — Direktorija mestnega učiteljskega zakupa poročila o prošnjah dveh uslužbencev za zvišanje prejemkov. — Direktorija mestne zastavljavnice poročila o prošnji nekoga uslužbenca za zvišanje prejemkov. — Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrbne koncesije.

Ij pisarne slovenskega deželnega gl. daljšča. Danes v soboto dne 5. oktobra se prvič ponovi Calderonov ljudski igrokaz »Sodnik Zalamejski«, ki je pri premieri žel tolik uspeh. Naslovno vlogo igra g. A. Verovšek, čigar slika o tej veleefektni vlogi je razstavljena pri Sešarku in pri Schwentnerju. — V nedeljo dne 6. oktobra popoldanska predstava pri izdatno znižanih cenah. Uprizori se ljudski igrokaz »Sodnik Zalamejski«. Začetek ob treh, konec ob četrh na 6. popoldne. — Zvečer drugič v sezoni Mascagnijeva enodejanska opera »Cavalleria rusticana« z gospodom Ernestom vitezom Cammaroto kot gostom, nato izvirna muzikalna pantomima »Možiček« od dr. Josipa Ivavca. Začetek točno ob pol 8. uri,

Konec ob pol 10. uri zvečer. — Da se dožene vprašanje o izgovarjanju končnega »e«, priredi dramaturg Oton Zupančič v kratkem razjasnjevalno javno predavanje v Mestnem domu. Dotlej pa prosimo, naj v tem pogledu vlada dobrodušen mir.

Ij Sedanji trg Tabor nameravajo parcelirati in en del trga zazidati, ostali del trga postane javni trg ali se pa kot park priklopi k sedanjemu parku ob mestni vojašnici.

Ij Za okrašnje oken in izložb s cveticami dobi prvo nagrado brivec Gjud na Kongresnem trgu, drugo nagrado gospa Tratnikova na Sv. Petra cesti, tretjo nagrado gospa Marija Simon v Komenskega ulici. Javno pohvalo in priznanico dobe v občinskem svetu: Marija Francelj, Fr. Petkosič, Ant. Strebuljeva, Mimi Zevnik, L. Dufte, M. pl. Hollega, M. Kubelka, Alb. Višnikar, F. Staudacher, Berta dr. Trillerjeva, Ana Hudovernikova, Al. Lillig, P. Murnikova, dr. V. Krisper, E. Popovičeva, Jos. Jenkova, Bog. Remec, Ivana Sušnikova, dr. Evg. Gallatia. Poleg teh dobi še 54 oseb, oziroma zavodov zahvalna pisma. Spomladi se prične živahna akcija za okrašnje ljubljanskih ulic s cveticami.

Ij Iz magistratnega gremija. Ugodil se prošnji g. Zerkota za gostilniško koncesijo. — Dobava klopi v realki se odda najcenejšemu ponudniku S. Praprotniku za 1150 K. Val. Scagnettiju se začasno dovoli zgradbo pisarniškega poslopja ob cesti na Rudolfovo železnico. Sig. Wutscherju se dovoli napraviti nov portal ob prodajalni v Prešernovi ulici, F. Martincu se dovoli zgradba šupe na Prulah št. 8. Vporabno dovoljenje se da nemškemu gledališču za dve novi loži, Ivani Čamerlik za prizidek v Komenskega ulici in Iv. Cihlaču. Poštnemu oficijal Iv. Raku se vrne od njegove kavcije za trotoar ob njegovi hiši na cesti Na Rožnik 300 K in se dovoli napraviti ondi trotoar iz betona za 200 K. Kongregaciji usmiljenih sester se dovoli betonski trotoar v Slomškovi ulici in začasna ograditev prostora ob novem prizidku z ograjo. — Magistrat je poročal, da hoče posekati 12 kosanjev na Vodmatskem trgu. Zadeva se izroči olepševalnemu odseku. Sklene se cesto Na Rožnik, Nunsko in Levstikovo ulico bolj razsvetliti. Prošnji g. Pračka, da bi smel prirediti v dvorani Mestnega Doma plesne vaje, se ne ugodi.

Ij Srebrno noroko praznujeta danes hotelir »Pri zlati kapljici« g. Leop. Tratnik na Sv. Petra cesti in njegova soproga.

Ij S kolesom dezertiral. Računski podčastnik 7. lovskega bataljona Nikolaj Gehmacher je vzel svojemu prijatelju kolo ter z njim neznano kam dezertiral. Gehmacher je 26 let star, primerno rejen in plavalas.

Ij Pred goriškimi porotniki oproščen Ljubljancan. Oproščena sta bila pred goriško poroto Koželj, rojen Ljubljancan, in Jankovič, iz Kamnika doma, ki sta v Gorici pri Hedžet in Koritniku 3500 K poneverila, a je škoda vsa povrnjena.

Ij Zblaznel je včeraj dopoldne Avgust Žitnik, rojen leta 1874. v Mokronogu in tja pristojen. Žitnik je prišel v neko hišo v Streliški ulici, kjer se je z materjo svoje nezakonske hčere začel prepirati zaradi plačila alimentacije. Pri tem pa je naenkrat zblaznel in proti desetletni hčeri, ki je ravno prišla na mostovž, zagnal veliko sekir. Nato pa je napadel še mater. Poklicani stražnik ga je odpeljal na magistrat, od koder so ga po zdravniški preiskavi odpeljali z rešilnim vozom na opazovalni oddelek deželne bolnišnice.

Ij Umrli so v Ljubljani. Josip Košir, nadkurjač južne železnice, 39 let. — Marija Friškovec, občinska uboga, 62 let. — Aleš Brajer, delavčev sin, 16 let. — Ivan Mahovec, dninar, 30 let. — Angela Zdešar, učenka, 13 let. — Peter Zupan, delavec, 72 let.

Ij Prijet defraudant. Dne 1. t. mes. zvečer je redar na ljubljanskem kolodvoru prijel nekega uradnika tržaške banke »Universale«, ki je poneveril en tisoč kron in pobegnil. Ljubljanska policija je bila obveščena, da se pripelje s tržaškim vlakom ter ga tudi res dobila v pest in izročila deželnemu sodišču. Pri njem so našli še 965 K 35 h in vozni listek drugega razreda v Budimpešto.

Ij Prijateljem kol in pitalih puranov se nudi v nedeljo popoldne dne 6. oktobra prijetna domača zabava v gostilni g. Putriha na Dolenjski cesti.

Debeli kocasti zastori po reklamni ceni po 3 K 75 vin. Nikakega revmatizma in nikakega prehlajenja več! Svetovnoznana trdka in zaloga prepro in pohištva S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni založnik, Dunaj I., Bauern-

markt 10, 12 in 14, razpošilja, dokler je še kaj zaloge in samo ako se sklicuje na naš časopis po povzetju, težke zastore, ki zabranjujejo mrz in preprih, iz debelega kocastega blaga, bordo ali olivne barve, moderno vzorčkane, kompletne, velike za ceno 3 K 75 vin. komad. Nadalje po reklamni ceni težki zastori, bosensko delo po 2 K komad; zavesa iz najboljšega kocastega blaga, bordo ali olivne barve z efektno vezeno, baržunastimi okrasimi in s Scheinovimi postavno zavarovanimi obročki, ki se ne odtrgajo, po 6 K okmad. Umetno izdelana zavesa z debelo kocasto podlogo po 8 K 50 vin. komad. Bogato ilustrovani cenik našim bralcem zastonj na razpolago. Zadostuje dopisnica z natančnim naslovom in da se skliče na naš list.

Alkohol in tobak provzročata vsled neprestanega draženja živcev in želodčnih sluznic motenje v prebavi in s tem boleznimi najrazličnejših vrst. Opazovanja in poskusi, ki so se vršili na glavnemestni medicinski kliniki kraljeve ogrske univerze v Budimpešti, potrjujejo, da so pivci, ki so že popolnoma zgubili slast do jedi, po vsakodnevni uporabi naravnih Franc Jožef-ove grenčice v presenetljivo kratkem času zopet dobili najboljši tek. Naravna Franc Jožef-ova grenčica se dobi v lekarnah, kakor tudi v boljših drožerijah in prodajalnah rudninskih voda. Ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožef-ovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti. 37

Nežni, slabotni otroci

postanejo kmalu močnejši, ako dobivajo nekoliko časa redno Scottovo emulzijo. Ker je veliko bolj okusna in dobrodejna kot navadno ribje olje, in lahko prebavljiva in ker na ugoden učinek ni potreba dolgo časa čakati, jo navadno radi jemljejo. Scottova emulzija pospeši tvorbo trdnega mesa in razvoj močnih mišic, njen vpliv na tvorbo kosti je pa očividna. Na podlagi splošne okrepčave jamejo otroci kazati več veselja do življenja in kmalu jih bomo videli že po kratkem času veselo okoli skakati. Scottova emulzija, v kateri se redilna vrednost ribjega olja po primesi mineralnih soli znatno poveča, zavzema brezpogojno prvo mesto; ampak mora biti pristna Scottova emulzija.

Cena originalni steklenici je 3 K 50 v. Dobl se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. narjv v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljka iz tega časopisa za poskušnjo.

Zobna krema

KALODONT
Usna voda

1309 No torej... To so ja prave

Jakobi antinikotinske
cigaretnne stročnice.

V nobenem glavnih mest avstrijske monarhije ne dobite tako veliko detailirano trgovino, da bi imela v zalogi toliko

damske konfekcije

kot moja. Imam ogromno zalogo najmodernejših in najelegantnejših manteljev, paletotov, raglanov, gledaliških plaščev kakor tudi kostumov do najfinejše izdelave. 3189

Bluze, krila, spodnja krila, pletene jopice kakor tudi obleke za moške, otroke in dečke, fino izdelane po čudovito nizkih cenah.

Nobenemu ni pri meni teška izbira jopic, paletotov, raglanov in kostumov za deklice.

Istotako velika izbira najmodernejših oblek, raglanov, površnikov in klobukov za gospode.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 5. oktobra 1912.

Pšenica za oktober 1912	11.42
Pšenica za april 1913	11.92
Rž za oktober 1912	9.75
Rž za april 1913	10.21
Oves za oktober 1912	10.28
Oves za april 1913	10.90
Koruz za maj 1913	7.72

Proda se

rabljen **lokomobil** z 28 konjskimi silami in
rabljen **bencinmotor** z 12—16 k. silami.

Oba stroja sta popolnoma dobro ohranjena. Naslov se izve v upravnistvu tega lista pod št. 3191. (Znamka!) 3191

Zahvala.

Za obilne prisrčne dokaze sočutja, povodom smrti našega predragoga sinčka

Slavkota

učenca I. a razr. II. mest. deške šole

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku, izrekava tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem prekrasnih vencev za njih ljubeznivost. Zahvaljujemo se pa tudi vodji II. mestne deške šole g. Ivanu N. Jegliču kakor tudi njegovim gg. tovarišem na prijaznem spremstvu 3182

Josip in Josipina Podkov stariši.

Zanesljivo

3195

kuharico in gospodinjo

z dobrimi spričevali sprejme takoj ali kmalu mala boljša družina na Štajerskem. Naslov v upravnistvu pod št. 3195. Znamka za odgovor.

Anton Šolar v Ljubljani se zahvaljuje g. Francu Špolarju in njegovemu sinu, ki sta me s svojima izvrstnima konjema v 2 urah pripeljala iz Nov vasi do dobrepolskega kolodvora, koder je 6 1/2 ure pešhoda, in mi s tem omogočila pravočasno priti na vlak. 3199

Pridna in pobožna

3198

kuharica

išče službe h kakemu gospodu duhovniku. Naslov ALICE LEBER, Dunaj V, Siebenbrunnengasse 22, I. q.

Proda se

100 transportnih vrčev za mleko, 1 pasterezovalec

na parno tur- 1 hladilnik s patentovano pesodo bino ca. 600 l. za led ca. 600 l.

1 jarm za mleko ca. 600 l. 1 hladilnik za smetano ca. 300 l. 1 sesalka

„Corona“, 1 in enčrti 1 posnemalnik ca. 350 l. cole.

Use od „ALFA 1 parotvorec s transmisijo SEPARATOR“ in 100 m cevi.

Prodajo se tudi posamezni stroji. Kje pove uprava „Slovenca“ pod št. 3192.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Franciškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

159

DEKLICO

ki je dovršila ljudsko šolo, staro 14 let, bi stariši radi dali v **kako trgovino**. Prijazne ponudbe naj se blagovoljno poslati v **Šmarino pri Litiji, št. 48**.

Proda se hiša

s hlevom, z lepim sadnim vrtom, gozdom, njivami in travniki, 3/4 ure od Ljubljane. — Lepa lega, tik ceste. Pripravna je za **Ivan Skalar, Zapuže 15** gostilno. — Več pove pod št. 3185 pošta št. Vid nad Ljubljano.

3185

Pohištvo na prodaj!

za eno sobo, nekoliko že rabljeno. Obstoji iz ene postelje z opravo, ene omarice za obleko, nočne omarice, mize, stola in podob. Proda se po zelo nizki ceni. — Naslov pove uprava lista pod številko **3184**.

3184 (2)

Zahvala.

Podpisana Marijana Resmanova iz Tezna pri Mariboru se javno zahvaljujem „Prvi Češki splošni delniški družbi za zavarovanje na življenje“ v Pragi, da mi je prostovoljno naklonila 800 K takoj po smrti mojega soproga Josipa Resmana, vzlic temu, da nisem imela ničesar dobiti, ne pravice kaj zahtevati. Njegovo zavarovanje ni bilo namreč več v veljavi, ker ni bil pravočasno plačal svoje zavarovalnine, temveč sem jo plačala jaz šele 2 dni po njegovi smrti. Zavod je ravnal tako človekoljubno, da ga iz hvaležnosti najtopleje priporočam.

3176

V Teznu, dne 2. oktobra 1912.

Marijana Resmanova.

Deklica kot vajenka

v 16 letu bi rada vstopila v kako manufakturno trgovino na deželo na Kranjskem ali Štajerskem. — Ponudbe naj se pošljejo do 20. oktobra na upravo „Slovenca“ pod naslovom „Deklica št. 3194“.

Dobro ohranjen, kratek

glasovir

se ceno **proda**. Radeckega cesta št. 2, na voglu sv. Petra ceste.

3196

2 mali hiši 2

ena z lepim sadnim vrtom in nekaj stavbišča, druga z lepo vinsko kletjo pri glavni cesti, se radi odpotovanja **prodasta** po zelo nizki ceni. — Več se izve v gostilni **Vodovodna cesta 26 v Ljubljani**.

Iz proste roke se **proda** po zelo nizki ceni

— hiša —

v Trzinu s hlevom, kletjo, nekaj sadnega drevja in gozda takoj za hišo. Več pove **Marija Habjan, Domžale 68**.

3197

Prisilna dražba gostilniškega posestva v Novem mestu.

Dne 9. oktobra 1912 ob pol 9. uri dopoldne se vrši pri c. kr. okrajnem sodišču v Novem mestu v sobi št. 8 prisilna dražba

gostilniškega posestva Antona Jacaza v Novem mestu.

Isto obstoji iz enonadstropne hiše, v kateri je gostilna z lepimi sobami za tujce ter kavarna z vrtom, in gozda v Rasnem in iz pritliklin. Cenilna vrednost posestva znaša **46.060 K**, najmanjša ponudba znaša **23.030 K**. Vadij znaša **4606 K**.

Lega hiše je zelo ugodna sredi Novega mesta na najživejši točki.

3178

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najvljudneje naznaniti, da sem sedaj popolnoma

na novo preuredil hotel in restavracijo

ter v udobnost velecenjenih gg. gostov najmoderneje opremil. V nadi, da me velec. občinstvo i nadalje počasti z najštevilnejšimi obiski, se priporočam velespoštovanjem

Karol Tauses, lastnik hotela Lloyd, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

3187

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER

naravna alkalična kislina

najboljša dijetlična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarh, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo največkrat zdravniki kot bistveno
podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih **kopeliških zdrav-**
ljenjih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih
in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Zaloge pri **Mihael Kasner-u, Peter Lass-**
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

Milijoni Kašeli

oslovski kašelj slastne
Kaiserjeve prsne karamele s „tremi
6010 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov
in zasebnikov z jamčajo gotov uspeh. Izredno
prijetni in slastni bomboni. 3099

Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev
Prodajajo jih v Ljubljani lekarni: Ubald pl. Trunkoc, Rihard
Susiak, Dr. G. Piccoli, Dezelna lekarna, Mr. Ph. And. Bo-
hinc, Mr. Ph. Jos. Čizmar, Ant. Kane, drogerija; B. Cvandara
drogerija „Adria“. — **Lekarna na deželi:** Daniel Pire, Idrija,
J. Bergmann, Novomesto, C. Andrijašič, Novo Mesto, Jur
Hus, Vipava, Milan Wacha, Metlika, A. Roblek, Radovljica,
Hinko Brilli, Litija, Karel Savnik, Lekarna pri Sv. Trojici,
Kranj, Fr. Baccaricich, Postojna, Jos. Močnik, Kamnik, E.
Burič, Škofja Loka, Mr. Ph. Bohlav Lavica, Iškarski,
Trzin, Ph. Mr. E. Koželj, Jesenice, V. Arko, trg., Senožeča,
Jos. Rudolf, drogerija, Litija, J. Kandusar, trg., Mengei.

Nedvomno

so za takojšnjo pripravo
najfinejše gotove goveje
juhe

MAGGI kocke

po 5 vin.

najboljše!**Edino prave**z imenom **MAGGI** in

varšveno

zvezdo s križcem.

Slov. katol. akad. tehn. društvo „Danica“ javlja svojim
gg. starešinam in tovarišem-članom pretužno vest, da je njen
član, tovariš

FRANC TRŠAR

mediciner

po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, da-
nes zjutraj udano v Gospodu zaspal. — Pogreb predragega
tovariša bo v nedeljo 6. oktobra ob 4. uri pop. v Dol. Logatcu.

DUNAJ, dne 4. oktobra 1912.

3181

Izurjenega potovalca

za zavarovanje proti požaru sprejme

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.**Upokojencem, uradnikom in učiteljem**

se nudi prilika do znatnega postranskega
zaslužka s tem, da prevzamejo zastopstvo

za največjo vzajemno življenjsko zavarovalnico.

Izpopolnene oferte z navedbo referenc pod „G. M. 10
F. 323“ na anončno ekspedicijo Kienreich, Gradec.

3143

Vedno krasne novosti, dobro blago

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, la. kako-
vosti; meško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših
moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince itd., ter
velika izbira najmodernejšo kožuhovine.

3483

**Najceneje
nove gibljive brzoparilnike**

vse vrste **slamoreznice** in vse
druge poljedelske stroje ter
železnino ponujata

Karol Kavšeka nasl.

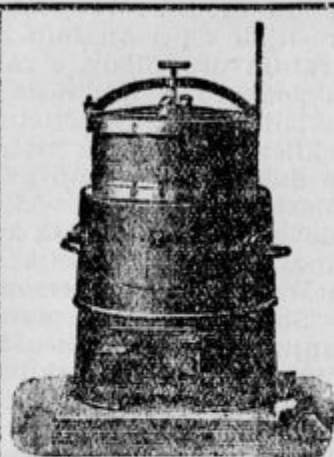
Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

349

Ne zamudite zahtevati cenik.

Starosloveča livarna zvonov Francesco Broili in sinova

Udine (Chiauris)

in

Gorica (Corso Francesco Gius. 89).

Odklikovana z zlato medaljo in s častno diplomom na
največih razstavah tuzemstva in inozemstva.
Izgotavlja skupne harmonične zvonove v vsaki
velikosti, vsaki značilni teži, številki in glasu,
kakor tudi posamezne zvonove k drugim, zago-
stavljajo soglasje in čistoglasen razdomeči zvok.
Sestavlja železne odreznice za oporo zvonov, iz-
vršuje popolno montiranje in prevzame vsa po-
pravila v teku enega leta na lastne stroške.
Dovoljujejo se ugodne cene in povoljni plačilni po-
goji, kateri so plačljivi samo po odobrenju in v slu-
čju, da so zvonovi v splošno zadovoljnost izvršeni.
Izdelava tudi kipe, plakete, vence iz bronza in
vsakovrstne druge umetne izdelke.

Na željo in brez zaveze se razpošiljajo načrti in
obrisi, se dajo uveti in pojasniti, eventualno
lahko pride tehnično izobražena oseba na pogo-
vor k naročevalcu.

Poizvedba pri

3080 52

Francesco Broili v Gorici.

**Krasne
sveže
preparirane**

VENCE IN TRAKOVE

priporočila
turdka

I. S. BENEDIKT, Ljubljana.

Jesenške novice.

j Slovenska šola. Zadnjo soboto dokazuje »Narode«, da so liberalci svojčas dobro delali za novo skupno slovensko šolo, in da so »klerikalci« krivi ustanovitve nemške šole in da so ti sklenili zidati dve šoli, ki bi bile obe brez pomena. Mi ne bomo sledili tem dolgovoznim otrobom, ampak sem postavimo samo eno točko iz občinskosejnih zapisnikov iz leta 1904. Pisali so jih ti liberalni narodnjaki nemško. V zapisniku občinske seje z dne 10. julija 1904 stoji, kako se je tedanji liberalni občinski odbor razgovarjal o novi šoli, in po tem razgovoru se bere: »Dann wurde zur Abstimmung geschritten, und wurden (!) 16 Stimmen gegen 2 Stimmen dafür, daß die alte Volksschule in Abling verbleiben und eine zweite neue Volksschule in Sava auf der Parzelle des Herrn Anton Trevn errichtet werden solle.« Po slovensko se to pravi: Tedanji narodni liberalci so sklenili napraviti dve ničevi šoli, zakaj na Jesenicah bi se mogla po številu otrok vzdrževati slaba trirazrednica, na Savi pa slaba štirirazrednica. Ta sklep je dobil ministrsko potrjenje. Komaj so Nemci to zvedeli, so sklenili zidati svojo šolo, in dne 20. julija 1905 so pričeli s stavbo, ki je bila najpoprej namenjena za štirirazrednico, pa je zidana tako, da se vsak čas lahko napravi večrazrednica. Pred dvema letoma so imeli že Nemci posvetovanje, kako nemško šolo razširiti v šestrazrednico, ker so slovenski otroci iz malovredne slovenske štirirazrednice v tako obilnem številu silili v nemško šolo. »Klerikalci« so bili tisti, ki so zopet pozdignili svoj glas, da se zida samo ena skupna višjeorganizirana šola. Liberalci so zopet protestirali proti taki šoli in se še danes njih rodoljubni podpisi svetijo v aktih za novo šolo. Sedanji župnik je bil tisti, ki je zedinil v tem vprašanju večino ljudstva, četudi ga sedaj »Narodov« dopisnik imenuje »nesrečo za Jesenice in Savo!« Kakor hitro pa so Nemci zvedeli za ta sklep »klerikalcev«, katerim so se v tem vprašanju pridružili tudi socialni demokratje, kolikor se jih ne trese pred Pongratzom zaradi »Vorschusses«, so umaknili svoje sklepe za razširjenje nemške šole. Teга zgodovinskega dejstva vsi liberalci ne spravijo s sveta, četudi vsako soboto napolnijo »Narode«.

j Huda kri. Ker smo zadnjič nekoliko pokrtali financarja Hodnika, ki vé toliko povedati o vladarjih, papežu in evharističnem shodu, se je mož toliko razburil, da je hotel v neki gostilni oklofutati natakario, češ, da je ona povedala, kar je govoril. Mi imamo zapričane moze, ki so to slišali, ne pa natakariče. Zato naj Hodnik sebe oklofuta po svojem jeziku, morda bo kaj pomagalo!

j Inteligenca! Ne moremo si kaj, da ne bi zapisali zgodovini v album. Skrijte se deželni šolski svetniki, skrijte se gimnazijski ravnatelji in profesorji, skrijte se učitelji širom slovenske domovine, skrijte se pedagogi in slovstveni zgodovinarji — pred tukajšnjim učiteljem Schifferjem. Vi ničesar ne veste! Samo Schifferer vé povedati, da prvi slovenski mož Slomšek ni bil nikak pedagog, nikak domoljub in narodnjak, in da mu je šlo samo za »klerikalizem«. Schifferer vse to vé, četudi zgodovina pravi, da bi današnji liberalni učitelj Slomšku še čevljev ne smel odvezati, zlasti tak ne, ki je bil pri občinskih volitvah kandidat nemške stranke in leži še danes v objemu Pongratza!

j Shod. Jutri, v nedeljo, priredi delavsko strokovno društvo in Jugoslovanska Strokovna Zveza ob pol 10. uri dopoldne v »Delavskem domu« na Savi delavski shod. Govori o delavski organizaciji gosp. profesor Marinko iz Kranja. Taki shodi se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob omenjeni uri in se naj jih delavstvo udeležuje v polnem številu.

j Predstava. Narodna igra »Divji lovec« se ponovi jutri, v nedeljo, ob štirih popoldne v »Delavskem domu« na Savi z vsopredom in vstopnino kakor preteklo nedeljo.

Sunlight

Za volneno in flanelasto blago
ni nobenega linejšega in čistejšega pralnega sredstva kakor
Sunlight milo
škrčeno in skodranje volno je izkjučeno pri uporabi Sunlight mila.
Dvojni kos po 30 h in osmokraten kos po 16 h.

Med bravce časopisov 2567
razdelimo 3000 parov

izbornih, zelo elegantnih čevljev iz najboljši, trpežnega usnja na zadrgo, kot kaže slika, da se seznaniti naša trdka.

Plača se samo delo K 13.75 za 3 pare čevljev. — Čevlji bi sicer veljali K 42.—.

Pošljemo popolnoma na izbero vsakomu v največjo zadovoljnost 3 pare čevljev za gospode ali dame, poljubne številke. Zamena dovoljena, tedaj nikak riziko. Pošilja po povzetju ali predplačilu.

Pošilja prva krščanska razposiljalna za čevlje:
Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/10 R.
Šele Vaše priporočilo bo nam donalo korist.

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobro in pristnoobravnavne barhente, flanelo za stajice in drugo perilo, laneno in bombažno kufarino, cefire, platno, inlot, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne na krščansko trdiko.

Jaroslav Marek, ročna tkalnica 45.
v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštino pristo. V zalogi imamo tudi veliko množino ostankev zimskega barhenta, flanelo, kufarino itd., in razposiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K, flanelo vrste za 25 K franko po povzetju. Od ostankev se vzorec ne pošilja, ravno za gospode in flanelo ali celotna komada K 1.80, 2.20, 2.60, 3. in 4. Pri odjemu 6 kom. srajo jih pošljem franko. Pri naročitih zadošča navedba širine vratu. Dopisuje se slovensko.

Preselitev gostilne.

Slavnemu občinstvu, posebej pa cenjenim dosedanjim gostom vljudno naznanjava, da sva svojo gostilno „Pod gabrom“ pred Igriščem štev. 1

preselila pod naslovom „Pod Rimsko lipo“ pred Igriščem štev. 2.

Točila bodeva pristna bizelska in istrijanska vina ter vedno sveže pivo. Za dobro kuhinjo je skrbjeno.

K obilnemu obisku prijazno vabita **Ivan in Francišča Ogorelc.**

„Pod Rimsko lipo“

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečki za K 4.— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na trdiko **Jos. Vesely, Praga VII. 588 Češko.** 3016

Fini ŠPIRIT

iz žita, najboljše kakovost za žganje priporočila v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni **M. Rosner & Co., Ljubljana**, poleg pivovarne Union.

Drva

mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga **SCAGNETTI** za državnim kolodvorom. 1842

Pokrite vsako rano

skrbno, ker se lahko po okuženju znatno poveča. 2

Ze 40 let se je izkazalo mečlino vlažno mazilo takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obzvezo. To obnavlja rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razposilja se vsak dan. 13

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3.10 se pošljejo 4 pušice, za K 7.— pa 10 pušic poštino pristo na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije. Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga 3120

B. FRAGNER, C. in kr. dvorni dobavitelj
Iekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloge v Iekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar, Rih. Sušnik.

Gospica

z zadostno šolsko izobrazbo za vsprejem k pošti, se sprejme kot pomočnica s plačo, pri večjem poštnem uradu na Kranjskem. Gospice s poštno prakso imajo prednost. — Ponudbe pod »Pošta 3153« na upravnistvo „Slovenca“. 3153

POSESTVO

z gospodarskim poslopjem, 14 orolov zemlje, polja za 20 mernikov posetve, redi se lahko 5 glav goveje živine in 5 prašičev, se iz proste roke proda. Več pove lastnik **Luka Nachtigal, Rudnik 1, pošta Radomlje, postaja Jarše.** 3043

Konfekcijska trgovina

in 970 50
zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporočila svoje izborne izdelke vsakovrstnih jesenskih in zimskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Od dobrega najboljše!

SINGER
IZVIRNI
SINGERJEVI
IZVIRNI STROJI

Singer Ko. del. družba za šiv. stroje

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 4.

KRANJ Glavni trg št. 79.

KOČEVJE Glavni trg št. 53.

NOVOMESTO Vel. trg št. 88.

1197

Kadar hočete dobro blago kupiti, obrnite se na trdiko

KATINKA WIDMAYER

pri „SOLNCU“ za vodo

katera ima v zalogi dobre in trpežne

čevlje za dame, gospode in otroke.

Izdelovanje suhih šopov, nagro nih

vencev, trakovi z napisi. Bluze,

vrhnja in spodnja krila, nogavice,

rokavice, vsakovrstno perilo itd.

Postrežba točna, cene najnižje. Prosim prepičajte se!

3009

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic.

Vogal Marijin trg — So. Petra cesta.

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekod.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

plačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. septembra 1912. K 75.396.335.—

Gospodične

ki se žele naučiti kuhati, se sprejmo brez oskrbe ali z oskrbo v hiši po dogovoru v **hote u Un on v Ljubljani** restavracije **Friderik Mayer**. 3155

Lepa hiša

na izredno prijaznem kraju, s petimi stanovanji in lepim vrtom se prodaja.

Hiša donša letno z vrtom čez tisoč K; kupna cena 18.600 K; skoro polovico denarja se lahko obrestuje v posojilnici.

Gori objavljena hiša se prodaja v Rožni dolini pri Ljubljani. Naslov pove uprava lista pod št. 3111.

Prvi zavod za uniforme, krznar in izdelovatelj čepic

A. KASSIG

LJUBLJANA, židovska ulica

prilagoja svojo največjo zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za vojake, uradnike, železničarje, orožnike, gasilce itd., kakor: čepice, čake, sablje, rokavice, pasove, egalisirimo itd.

Izdelovanje vsakovrstnih vojaških, gasilskih, društvenih, civilnih, železničarskih, orožniških čepic itd.

Cene nizke, postrežba točna.

Cenike za gasilske in orožniške uniformske predmete zastoj in poštnine prosto.

2554 8

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mesni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS. TRIBUC**, na Glincah 37. 2127

Zajamčeno pristno

**Slivovko
Hruševac
Brinjevec
Tropinovec
Vinsko žganje**

iz lastne žganjarne se dobe v množinah od 25 litrov naprej pri veležagljarni sady 959 (52)

M. Rosner & Co.,
Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana
Cesta na Rudolfovo železnico šte. 5.
Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412 Točna postrežba.

Josip Borse

mizarski mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 11

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem pred kratkim

otvoril novo mizarsko delavnico

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča nova dela in popravila. Za strogo solidno delo ter dobro blago in 3156 zmerne cene se jamči. (2)

P. n. občinstvu se priporoča velika zaloga

pohištva

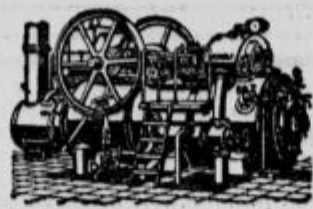
lastnega izdelka iz fino suhega lesa najmodernejši izdelki za hotele in vile. Posebno se priporočam novoporočencem za nabavo popolne hišne opreme. — Za vse izdelke se jamči.

MATEJ GOGALA
mizar na Bledu.

Proračuni na zahtevo brezplačno.

R. WOLF MAGDEBURG- BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt šte. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.

obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.

Ana Gorec

Ljubljana

samo Marije Terezije cesta 14

pri „Novem svetu“

Trgovina
s kolesi in
posameznimi
deli.

Najboljše pneumatike

Izposojevanje koles

2084

Zadruga premogotržcev v Ljubljani.

Naznanilo.

Podpisano načelnštvo si usoja slavnemu občinstvu uljudno naznanjati, da se bo vsled enoglasnega sklepa zadržnikov začel s dnem

**1. oktobra t. l. prodajal premog po 1 K 68 h
stot ali 50 kg, po 3 K 36 h 100 kg.**

K temu sklepu so bili ljubljanski premogotržci prisiljeni, ker je na eni strani južna železnica že pred meseci zvišala svoje tovarne cene, na drugi strani pa so premogarske družbe opetovano podražile svoj premog.

Pri enokratnih naročbah nad 500 kg bo veljal na dom postavljeni premog 3 K 20 h za 100 kg.

V Ljubljani, dne 27. septembra 1912.

Martin Lampert

t. č. načelnik.

3115 6

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovit, splošno znane, svetovne znamke

Pozor!

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM“ MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših goveje obistne toščice z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od navadnega presnega masla in za zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“

je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nado mestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

1771

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod.

Poizkušnje gratis in franko.

**Združene tvornice za margarino
in presno maslo, Dunaj XIV.**

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani
deželni dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznanih izbornih prist-nih

Kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno. Postrežba točna in solidna. 2592

Angleški večerni tečaj

Poučevalo se bode dvakrat na teden od 8.—9. zvečer. Mesečni honorar 4 K. Pričetek pouka 15. oktobra. Pismene prijave pod „Direkte Methode“ do 11. oktobra na upravništvo „Slovenca“. Pouk se le vrši, če se oglasi najmanj 15 udeležnikov. 3147 3—1

Modni salon Ivane Schiller

Sv. Petra cesta 31

priporoča 3135

klobuke vseh vrst.

Izvršuje vsa popravila. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Proda se skoro nov 3163

modroc

v Knaflcovi ulici 4 levo pritrilčje.

—: Bloš trgovec z mešanim blagom —:

išče službe

najraje v trgovini kot skladiščar; sprejme tudi drugo težje delo. Ponudbe pod 3140 na upravo tega lista.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Išče se

kovaškega pomočnika

za takoj, ki razume izdelovati sekire in planke. — Plača po dogovoru. — Zglasiti se je pri Janez Delfabro, kovaški mojster, Lokavec pri Ajdovščini. 3064

V najem se odda oziroma prodaja pod zelo ugodnimi pogoji dobro vpeljana

trgovina z mešanim blagom

tik farne cerkve, sredi velikega trga. Potrebna glavica 6—7000 K. Reflektanti naj se obrnejo za pojasnila pod „Samostojnost 3113“ na upravo tega lista do 10. oktobra 1912.

Izjurne

šivilje za slamnike

za zgornji in spodnji šiv na stroju z električnim obratom proti dobri plači, delo tržno, najboljši material, išče tovarna za slamnike Siegfried OrNSTEIN, Dunaj VI. I. Theobaldhof. 3055

„Hrvaško-slovenska vzajemnost“ pri hrvaških liberalcih.

(Dopis iz Reke.)

Jugoslovanski liberalci imajo vzajemnost slovansko naravnost v zakupu! Kdor si upa preko njih delati kaj na tem polju, ta je v raznih »Narodih«, »Edinostih«, »Novih Listih« itd. takoj razkričan kot narodni in slovanski razdirač itd., kakor nas sploh ti ljudje nazivajo.

Kako »bratstvo« veje sicer v krogih fistih ljudi, ki pri raznih sokolskih pajacadah in pri polnih čašah kar goré navdušenja, je pokazal »R. Novi List« v 231. številki meseca septembra v dopisu z otoka Krka.

Na Krku v Polju je Slovenec A. Cigole ustanovil »Katoliškega Sokola«. Imenovani list je prav surovo napadel društvo, ustanovitelja in člane. To bi nas končno ne brigalo, kaj piše liberalen list o katoliških družtvih, a dopisnik prav nečuvstvo žali cel slovenski narod! Ustanovitelja društva psuje s **Kranjcem**, ki ima »mastno plačo« med njimi (to je Hrvat). Pisec članka je »omladinec«, pristaša dijakov »Mlade Hrvatske« v Zagrebu. Pisec in list sta s tem pokazala, kako razumejo hrvaški liberalci »slovensko-hrvatsko vzajemnost« v praksi! Z besedo »Kranjec«, ki je samoposebi sicer nedolžna, imajo v Reki in Primorju, torej v pašaliku Supilovega »R. Novega Lista«, običaj psovati Slovence in jih s tem poniževati kot manj vredne kmetijske ljudi! Mi si pa tega ne bomo pustili dopasti! Za tako »vzajemnost« od strani hrvaških liberalcev se mi zahvalimo! Naj nam en sam hrvaški list navede, kdaj se je kak Hrvat, ki živi med nami, na kak način poniževal kot sin hrvaškega naroda! Naj nam tudi navede, kdaj je kak slovenski list, naj bo te ali one stranke, očital kakemu Hrvat, katerih je pri slovenskih gospodarskih zavodih več kakor Slovencev pri hrvaških, da vleče med nami »mastno plačo«? Pri nas so dobrodošli, ker ne delamo med njimi in nami nobene narodne razlike.

Iz dopisa v 231. številki »Novega Lista« smo spoznali, kako bi se razvijala vzajemnost med nami in Hrvati, če bi se uveljavila »liberalna« in »radikalna« načela, ki jih zastopajo jugoslovanski liberalni listi! Reški Slovenci so bili vsled tega dopisa ogorčeni, ker dopisnik ni žalil samo Slovence-nasprotnika, ampak cel narod. Pričakovali bi pa od njih, da zahtevajo od g. Supila, kot glavnega urednika, tudi dejanskega zadoščenja. Mi se kot narod ne damo poniževati od nikogar, to naj si tudi hrvaški liberalci v Primorju zapomnijo!

Idrijske novice.

i Cvetlični dan je vršel čistih dobrih 700 K, kakor poroča napredno glasilo. Najbolj marljivi kupovalci so bili dijaki, kakor je bilo opaziti. Ako bi bili naprednjaki posnemali revno dijaštvo v požrtvovalnosti, bi bila nabrana vsota neprimerno višja.

i Dijaške podpore ne dajo naprednemu dopisniku miru. Pameten naprednjak pa je še prav pred kratkim izjavil: Stališče, na katerem stojé odborniki S. L. S., je edino pravo. V kratkem bo sestavljen in predložen proračun, in tedaj se bo videlo, koliko bo od rednih potreb ostalo za podpore, katerih občina ni primorana dajati. Takrat se bo tudi najlažje presojalo, kdo je bolj potreben in vreden. Nekdo pa je odkrito dostavil: »Narodov« dopisnik naj, namesto da kar naprej napada poštene in dobre občinske odbornike, enkrat očitno svojim ljudem pove, da niso delavski groši za to tukaj, da bi nekateri dijaki višjih šol zanje ponočevali ter še v jutru ljudi napadali na cesti. Sploh naj se pa dijaki, ki izkušajo »Prosveto« širiti med našim krščanskim nepokvarjenim ljudstvom, zateko za pomoč k voditeljem »Prosvete«!

i Društveno delo. V nedeljo, 6. t. m., priredi kat. del. družba veselico z igro »Naša kri« v slovo nekaterim mladim članom, ki gredo za nekaj časa na vojakom ali po drugem poslu. — Redna zimska predavanja vsaki mesec prične kat. del. družba v nedeljo, 13. t. m., v Didičevi dvorani. Najprve se bode s skioptičnimi slikami razlagala Dalmacija, ob kratkem njena zgodovina in imenitnejša mesta. Kakor je društveni skioptikon pokazal, bodo slike jasne in natančne in razlaga zadostna. Ker društveni prostori ne zadostujejo za slike ali tudi za večja predavanja, se je že lansko leto privzela za take shode Didičeva dvorana. Lansko leto so bili nekateri zelo hvaležni, ker so slišali marsikaj novega, poučnega in veselega.

Tržiške novice.

i Premestitev. Sedež za kranjsko okrožje Orla je bil vsled sklepa zadnje okrožne seje premeščen iz Kranja v Tržič.

i Nameravan napad? Pretekli terek je neznano kdo vršel dva precej velika noža proti stanovanju čevljarja J. Pavlina. Eden je odletel, drugi pa je padel naravnost v sobo, a k sreči ni nikogar zadel. Najbrže je to nekdo storil iz maščevanja.

i »Garcia Moreno«, krasno žaloigro, bodo uprizorili Orli jutri teden. Več na vabilih in danes teden v »Slovincu«. — V terek je zopet redno predavanje.

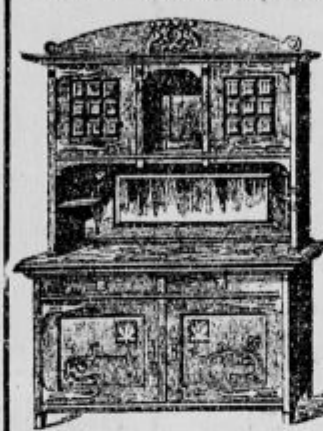
Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ri-ma-zilo**. — Cena lončku za jamstvenim pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

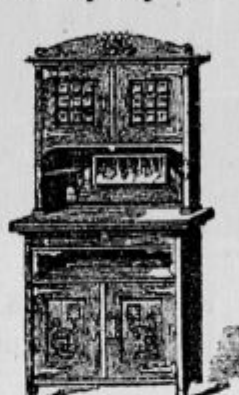
Prva kranjska mizarska zadruga v št. Vidu nad Ljubljano

„vpisana zadruga z omejenim jamstvom“
nasproti železniške postaje Vičmarje, v lastni hiši

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurence! Izdeluje vsa pohištvena in stavbena dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe. Nadalje se priporoča prečistiti duhovščini za vsa cerkvena mizarska dela, kakor spovednice, cerkvene klopi itd. Mizarska delavnica s strojnim obratom na parno silo. Ceniki na razpolago. Proračuni in načrti brezplačno.

Zaloga v št. Vidu nad Ljubljano.
Prodajalna v Ljubljani, Dunajska
cesta 18, hiša Kmetijske posojilnice.

740

Moderne krasne bluže

iz svile, gara, čipk, etamina, volne
in barheta, vrhnja in spodnja krila,
pletene jope, vse v največji izbiri

po zelo ugodnih cenah v
modni in športni trgovini

P. MAGDIĆ, LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

2887

Murnikova veletrgovina v Kamniku

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga
po najnižjih cenah na debelo in drobno.

Velečastitim gospodom župnikom priporoča za cerkve
najfinejše stearinske sveče, gorilno olje in ka-
dilo. Postrežba točna in solidna.

Se priporoča

Anton Stergar.

3165

Slovenska Straža v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na Slovensko Stražo v Ljubljani. 2601

Objava.

V ponedeljek, dne 7. oktobra se bodo kupovala po najvišjih cenah stara in razbita umetna

zobovja

kakor tudi vsaka množina platine in starega zlata tudi od zobozdravnikov in trgovcev v Ljubljani, hotel »PRI SLONU.« 3174

Zaokroženo posestvo

z rodovitno zemljo in obilnim sadnim drevjem, četrt u.e. od farne cerkve in železniške postaje Loka ob Savi, je vsled smrti posestnice na prodaj. Pojasnila daje Luka Noroglav v Breznu ob Dravi, Štajersko. 2991

Lažje je

bolezni se obvarovati, kakor jih ozdraviti. Zato odstranite takoj vsak nahod, vsako hripavost in vsak kašelj z

Thymomel Scillae.

Izdelovanje in glavna zaloga v B. FRAGNER-ja lekarni

c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika! 1 steklenica K 2-20. Po pošti franco proti naprej pošiljati K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljati 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljati 20 K.

Pazor na ime sredstva, izdelovatelja in varstveno znamko. 3118

Dobiva se v vseh lekarnah. V Ljubljani: Rihard Sušnik, dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač.

Novo jesensko in zimsko blago

za ženske obleke pri

R. Miklanc

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Vzorce na zahtevo. Cene nizke.

Postrežba znano dobra.

2932

Hiša

na Vrhniki blizu farne cerkve je na prodaj; pripravna za vsako obrt ali za trgovino oziroma še bolj za pekarijo, ker ni nobene v kraju. Več pove

Ivan Kos, mesar in gostilničar, 3008 na Vrhniki.

Več voz

KONJSKEGA GNOJA

se odda. Vprašanja na Orosi. Dolenc, Ljubljana, Wolfova ulica 10. 1751

Obratni vodja

za večjo žago se išče. Izvežban mora biti popolnoma v manipulaciji na žagi z več polnimi jarmi in drugimi zraven spadajočimi stroji. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe, kojim je priložiti poročilo o dosedanjem delovanju v službi in spričevala, se naj naslovo na: Upravišтво „Slovenca“ pod šifro G. G./3141. 3141 3

Bencin motor 3 HP

se poceni proda. Pripraven za kmetijstvo ali kakega kolarja oziroma mizarja. Vprašanja na M. Klemenčič na Vrhniki številka 112. 3157 3-1

Kupi se dobro ohranjen 3139 3

GLASOVIR

Ponudbe na Gruberjevo nabrežje št. 8.

Glasovir se poučuje

Sodna ulica 5. III. nadstr., desno. 3096 (3)

Pravilnim uredjenjem celih delavnic za vsako obrt ter preskrbim motorje, stroje i. t. d. proti ugodnim plačilnim pogoji naravnost iz tovarne. Predno si potrdite nabavite, zahtevajte v vašo korist brezplačen proračun.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
IN KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELIŠKA DRUŽBA
Akcijiski kapital: 50.000.000 kron. Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE šte. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inomost, Krakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Teplíce, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvitava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zbiranju srečk in vredn. papirjev
Prospekte n ceniko premij zastoj in franko

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %**
brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/4 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke usak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Dovarni promet do 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

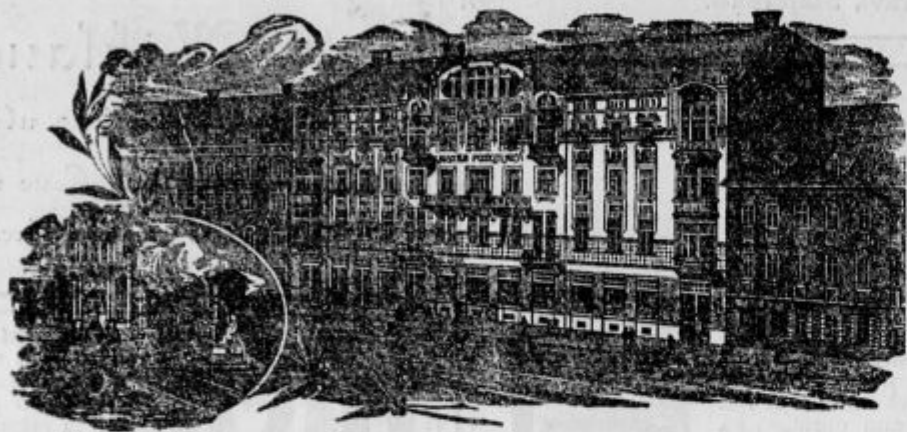
Lastna glavnica K704-939-27

Stanje vlog dne 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštne - hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom posojila proti knjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. — **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik — Odborniki: **Anton Belce**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano **Dr. Josip Dermastis**, **Anton Kobi**, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Silbar**, župnik na Rudniku.

A. Hauptmann^a naslednik

A. ZANKL sinovi

Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

Oljnat
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev,
čopičev, lakov

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastojl

213

Ceniki zastojl

**Pozor! Berite!
Na obroke!**

Največja zaloga klavirjev in vsruga glasbenega orodja slovenskem jugu

Ljubljana, Zvezda **Alfonz Breznik**

Kongresni trg 15, nasproti munske cerkve

sodno zapriseženi strokovnjak in učitelj Gl. Matice Po 10- in 15- kron mesečno klavirji, pianini in harmoniji le prvih svetovnih tvrdk:

Bösendorfer, Czapka, R. Stelzhammer (najboljši klavirji sedanosti), **H. Heizmann** (neprekosljivi pianini), **Hörügel** (amerikanski harmonij od 90 K naprej). 10 letno pravno veljavno jamstvo. Najemalci klavirjev postanejo lastniki istih, dočim je dosegla najemščina višino kupnine. **Zamena** najugodnejša! Uglasevanje in popravila točno in ceno. — Svarim pred nakupom navideznega pofelna!

Violine, citre, najboljše strune in vsa glasbila po tovarniških cenah. **Zahtevajte najnovejši cenik harmonik!**

Tovarna pohištva J.J. Naglas

Ljubljana

Turj.ški trg št. 7

Ljubljana

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

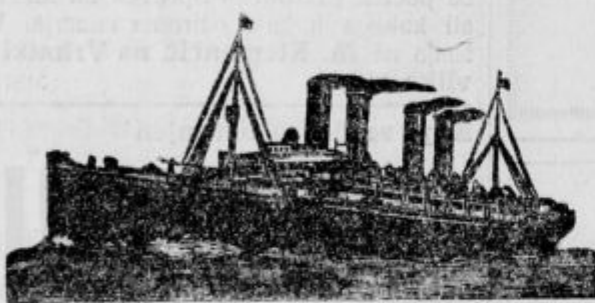
Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

3292

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko le s parniki „Severonemška Lloyd“ iz Bremena v New-York

s cesarsk. brzoparniki Kronprinzessin Cecilia, Kaiser Wilhelm II, Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Große, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčarju, Kolodvorska ulica štev. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak orek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ukajoča pajana le točno in brezplačno. Postrežba poštena, redna in solidna. — Potniki in menijam v zidov države kakor: Colorado, Mexico, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo po eban ugodno i. van. eden ceno čez Gelfeston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. — Tu se dobivajo na tudi listki preko Baltimore in za vse ostale dele sveta kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore in Avstralije itd. itd.

Daje po

4 3/4 %

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 3/4 %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjume na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak I. r., zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan I. r., predsednik.

Kanonik I. Sušnik I. r., podpredsednik.

5